

+

RAPLA VALLAVALITSUS

RAPLA VALLA 2026. AASTA EELARVE SELETUSKIRI

Sisukord

1.	Ülevaade.....	3
1.1.	Rapla valla 2026. aasta eelarve koostamise ja sisu lühiülevaade	3
1.2.	Eelarve põhinäitajad	4
1.3.	Ülevaade majanduskeskkonnast	6
2.	Põhitegevuse tulud	7
2.1.	Kontoklass 30 - Maksutulud.....	7
2.2.	Kontoklass 32 - Tulud kaupade ja teenuste müügist	10
2.3.	Kontoklass 35 - Saadavad toetused tegevuskuludeks.....	15
2.4.	Kontoklass 38 - Muud tegevustulud.....	18
3.	Põhitegevuse kulud	18
3.1.	Kontoklass 41, 45 - Antavad toetused	19
3.2.	Kontoklass 50 - Personalikulud.....	19
3.3.	Kontoklass 55 - Majandamiskulud	20
3.4.	Kontoklass 60 - Muud kulud	21
4.	Investeeringustegevus	21
5.	Finantseerimistegevus ja netovõlakoormus.....	23
6.	Likviidsete varade muutus ja ületulevad kohustused	24
7.	Võrdlus eelarvestrateegiaga	24
8.	Eelarve vastutajate lõikes	25
9.	Eelarve tegevusvaldkondade lõikes.....	26
9.1.	Üldised valitsussektori teenused.....	26
9.2.	Avalik kord, majandus, keskkonnakaitse, elamu- ja kommunaalmajandus	27
9.3.	Kultuurivaldkond.....	30
9.4.	Haridusvaldkond	34
9.5.	Sotsiaalne kaitse	39
10.	Arengukava eesmärkide täitmise plaan 2026.aastal	44

Rapla valla 2026. aasta eelarve seletuskiri eelnõule „Rapla valla 2026. aasta eelarve kinnitamine“

1. Ülevaade

1.1. Rapla valla 2026. aasta eelarve koostamise ja sisu lühiülevaade

Rapla valla 2026. aasta eelarve on koostatud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest (KOFS) tulenevatest põhimõtetest lähtudes. Eelarve koostamisel on arvestatud Rapla valla finantsjuhtimise korras sätestatud nõudeid ning Rapla valla arengukava ja eelarvestrateegiat. Eelarve koostamisel on kasutatud 2026. aasta riigieelarve seaduse eelnõu materjale, Rahandusministeeriumi ja pankade majandusprognose ning Statistikaameti ja Maksu- ja Tolliameti andmeid.

Rapla Vallavolikogu kinnitas 25. septembril 2025 määrusega nr 13 Rapla valla eelarvestrateegia aastateks 2025–2028. Rapla Vallavalitsus kinnitas 30. oktoobri 2025 korraldusega nr 422 2026. aasta vallaeelarve koostamise protsessi läbiviimise ja koostamise tingimused ning Rapla Vallavalitsus istungi protokoll nr 56 otsusega kinnitati 2026. aasta eelarve kontrollnumbrid põhitegevuskulude osas asutustele ja valdkondadele.

Hallatavate asutuste ja valdkondade juhid lähtusid eelarveprojekti koostamisel etteantud kontrollnumbritest. Kulud kavandati eelkõige asutuste tavapäraseks ülalpidamiseks ning õigusaktidest ja sõlmitud lepingutest tulenevate kohustuste täitmiseks.

Valla eelarve on tekkepõhine ning koostatud üheks eelarveaastaks, mis algab 1. jaanuaril ning lõpeb 31. detsembril 2026. Eelarve hõlmab põhitegevuse tulude ja kulude, investeerimis- ja finantseerimistegevuse ning likviidsete varade muutuste plaani koos täiendava informatsiooniga. **Eelarve on kõigi sissetulekute ja väljaminekute koond ning eelarve maht vastab kavandatud väljaminekute rahalisele summale.** Eelarve kajastab valla tegelikku finantsolukorda ja võimalusi ning väljendab seatud prioriteete ja poliitilisi valikuid. Kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve peab olema tasakaalus ehk kõigile eelarves kavandatud väljaminekutele peab olema tagatud rahaline kate.

Põhitegevuse eelarve hõlmab tulusid ja kulusid, mis on seotud valla igapäevase tegevusega. Põhitegevuse tuludeks on maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, põhitegevuseks saadavad toetused ning muud tulud. Põhitegevuse kuludeks on tööjõukulud, majandamiskulud ja antavad toetused. Tegemist on korrapärase, igapäevaste sissetulekute ja väljaminekutega. Eelarves on põhitegevuse kuluna eraldi planeeritud **reservfond** ettenägematute väljaminekute katteks, millest vallavalitsus eraldab vajaduse korral vahendeid sihtotstarbeliselt. Põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe moodustab **põhitegevuse tulemit**.

Investeeringutegevuse eelarveosa hõlmab investeerimistegevusega seotud tulusid ja kulusid. Investeeringutegevuse tuludeks on vara müük, finantstulud ning investeeringute tegemiseks saadavad toetused. Investeeringutegevuse kuludeks on hoonete ja rajatiste ehitus ja rekonstrueerimine ning finantskulud. Investeeringutegevuse tulude ja kulude vahe moodustab **investeeringutegevuse tulemit**. Juhul kui investeeringutegevuse tulemus on negatiivne ehk eelarve on defitsiidis (põhitegevuse ja investeeringutegevuse tulude summa on väiksem vastavate eelarveosade kulude summast), tuleb kulude katteks leida täiendavaid rahastamisallikaid. Peamiseks katteallikaks on laenukaasamine.

Finantseerimistegevuse tulude (uue laenu võtmine) ja kulude (laenu tagasimaksed) vahe moodustab **finantseerimistegevuse tulemit**, mille võrra muutub valla laenukohustuste maht. Valla rahalisi vahendeid eelarveaasta lõpul nimetatakse **likviidseteks varadeks**. Juhul kui eelarve on defitsiidis, võib puudujääki katta lisaks laenamisele ka likviidsete varade kasutamisega. Kui tulusid laekub rohkem kui kulusid, suurenevad likviidsed varad.

Vallavolikogus läbib eelarve eelnõu **vähemalt kaks lugemist**, mille käigus on võimalik esitada parandus- ja muudatusettepanekuid. Muudatusettepaneku esitaja lisab ettepanekule põhjendused ning arvestused kavandatavate muudatustega kaasnevate väljaminekute ja nende katteallikate kohta. Muudatusettepanekute koondi vaatavad läbi ja annavad oma seisukoha **vallavalitsus** ning **volikogu eelarve- ja arengukomisjon**.

Pärast vallaeelarve vastuvõtmist kinnitab vallavalitsus korraldusega eelarve kulude täiendava ja detailsema liigenduse majandusliku sisu järgi (kululiigid), mille alusel asutakse vallaeelarvet ellu viima. Rapla vallaeelarve on üles ehitatud **vastutajapõhiselt**.

Vallaeelarve täitmisel ja elluviimisel osalevad lisaks ametiasutusele ka hallatavad asutused ning era- ja kolmanda sektori organisatsioonid, kellele on vallalt antud ülesandeid ja kellele eraldatakse vallaeelarvest vahendeid.

Eelarve täitmise kontroll on volikogu revisjonikomisjoni, sisekontrolööri, vallavalitsuse, hallatavate asutuste juhtide, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ning Riigikontrolli ülesanne. Vallavalitsus vastutab tõhusa finantsjuhtimis- ja kontrollisüsteemi rakendamise eest, mis tagab valla rahaliste vahendite sihipärase ja säästliku kasutamise.

Pärast eelarveaasta lõppu koostab vallavalitsus **majandusaasta aruande**, sh eelarve täitmise aruande, mis auditeeritakse sõltumatu audiitori poolt ning seejärel kinnitatakse vallavolikogu poolt.

Eelarve koostamisel on lähtutud arengukavas ja eelarvestrateegias seatud eesmärkidest ning tegevusplaanidest. Eelarve võrdlusandmed ning eelarvestrateegiaga võrreldes tekkinud erinevuste põhjendused on esitatud seletuskirja **7. peatükis**.

Eelarve eelnõu, vastuvõetud eelarve, eelarve muudatused ja lisaeelarved avalikustatakse. Kõik dokumendid on koostatud **eurodes**.

1.2. Eelarve põhinäitajad

Rapla valla **2026. aasta eelarve maht on 36,9 miljonit eurot**, mis on **7% väiksem** võrreldes 2025. aasta eelarvega. Eelarves kavandatud vahenditest moodustavad **86% põhitegevuse kulud**, **9% investeerimistegevus** ja **5% finantseerimistegevus**. Valla **põhitegevuse tulem paraneb**. Eelarve on kavandatud **3,1 miljoni euro suuruse defitsiidiga**, mille katteks on 2026. aastasse planeeritud **2,6 miljoni euro ulatuses laenuraha kaasamist**. Valla laenukohustuste maht **2026. aasta lõpu seisuga on 15,1 miljonit eurot**, mis moodustab **46% põhitegevuse tuludest**.

Tabel 1. Eelarve põhinäitajad 2024–2026

	2024 täitmine	2025 eelarve	2026 eelarve	% muutus	Muutus eurodes
Põhitegevuse tulud	28 772 264	30 636 380	32 473 121	6%	1 836 741
Põhitegevuse kulud	26 964 479	30 294 948	31 710 961	5%	1 416 013
PÕHITEGEVUSE TULEM	1 807 785	341 432	762 160	123%	420 728
Investeerimistegevuse tulud	1 498 901	2 229 612	73 654	-97%	-2 155 958
Investeerimistegevuse kulud	5 205 169	7 522 326	3 203 225	-57%	-4 319 101
INVESTEERIMISTEGEVUSE TULEM	-3 706 268	-5 292 714	-3 129 571	-41%	2 163 143
Laenukohustiste võtmine	3 028 718	4 500 000	2 600 000	-42%	-1 900 000
Laenukohustiste tasumine	-1 586 531	-1 827 424	-1 991 410	9%	-163 986
FINANTSEERIMISTEGEVUS	1 442 187	2 672 576	608 590	-77%	-2 063 986
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-456 296	-2 278 706	-1 758 821	-23%	519 885
EELARVE TULEM	-1 898 483	-4 951 282	-2 367 411	-52%	2 583 871
EELARVE KOGUMAHT	33 756 179	39 644 698	36 905 596	-7%	-2 739 102

Rapla valla 2026. aasta eelarve osad:

Lisa 1: Rapla valla 2026. aasta koondeelarve;

Lisa 2: Rapla valla 2026. aasta eelarve seletuskiri;

Koondeelarve

Rapla Vallavolikogu kinnitab **2026. aasta koondeelarve**. Eelarve kujunemise detailsem plaan on esitatud täiendava informatsioonina, kus eraldi on kajastatud tulude, põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse väljaminekute ja finantseerimistegevuse ülevaade. Eelarve seletuskiri on koostatud **kooskõlas koondeelarve struktuuriga** ning esitatud samas järjestuses.

Tabel 2. Koondeelarve 2024–2026

Tunnus	Kirje nimetus	2024 tegelik	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus 2026/2025	Muutus summaliselt 2026/2025	Osatähtsus
	PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	28 772 264	30 636 380	32 473 121	6%	1 836 741	100%
30	Maksutulud	17 354 267	18 466 328	19 814 384	7%	1 348 056	61%
32	Tulud kaupade ja teenuste müügist	2 393 067	2 600 289	2 682 480	3%	82 191	8%
3500, 352	Saadavad toetused tegevuskuludeks	8 956 744	9 504 763	9 813 875	3%	309 112	30%
3825, 388	Muud tegevustulud	68 186	65 000	162 382	150%	97 382	1%
	PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	26 964 479	30 294 948	31 710 961	5%	1 416 013	100%
41, 45	Antavad toetused tegevuskuludeks	2 811 321	3 070 453	3 226 206	5%	155 753	10%
	Muud tegevuskulud	24 153 158	27 224 495	28 491 280	5%	1 266 785	90%
50	Personalikulud	16 412 014	17 760 618	19 690 015	11%	1 929 397	62%
55	Majandamiskulud	7 709 934	9 414 653	8 479 566	-10%	-935 087	27%
60	Muud kulud	31 210	49 224	315 174	540%	265 950	1%

Tunnus	Kirje nimetus	2024 tegelik	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus 2026/2025	Muutus summaliselt 2026/2025	Osatähtsus
	PÕHITEGEVUSE TULEM	1 807 785	341 432	762 160	123%	420 728	2%
	INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-3 706 268	-5 292 714	-3 129 571	-41%	2 163 143	2%
381	Põhivara müük (+)	38 493	150 000	50 000	-67%	-100 000	
15,4502	Põhivara soetus (-)	-4 554 825	-7 057 726	-2 650 378	-62%	4 407 348	
3502	Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	1 335 796	2 064 612	20 654	-99%	-2 043 958	
382	Finantstulud (+)	124 612	15 000	3 000	-80%	-12 000	
65	Finantskulud (-)	-650 344	-464 600	-552 847	19%	-88 247	2%
	EELARVE TULEM (ÜLEJÄÄK (+) / PUUDUJÄÄK (-))	-1 898 483	-4 951 282	-2 367 411	-52%	2 583 871	4%
	FINANTSEERIMISTEGEVUS	1 442 187	2 672 576	608 590	-77%	-2 063 986	6%
258	Kohustuste võtmine (+)	3 028 718	4 500 000	2 600 000	-42%	-1 900 000	
208	Kohustuste tasumine (-)	-1 586 531	-1 827 424	-1 991 410	9%	-163 986	6%
1001	Likviidsete varade, nõuete ja kohustuste muutus (+ suuremine, - vähenemine)	-456 296	-2 278 706	-1 758 821	-23%		10%

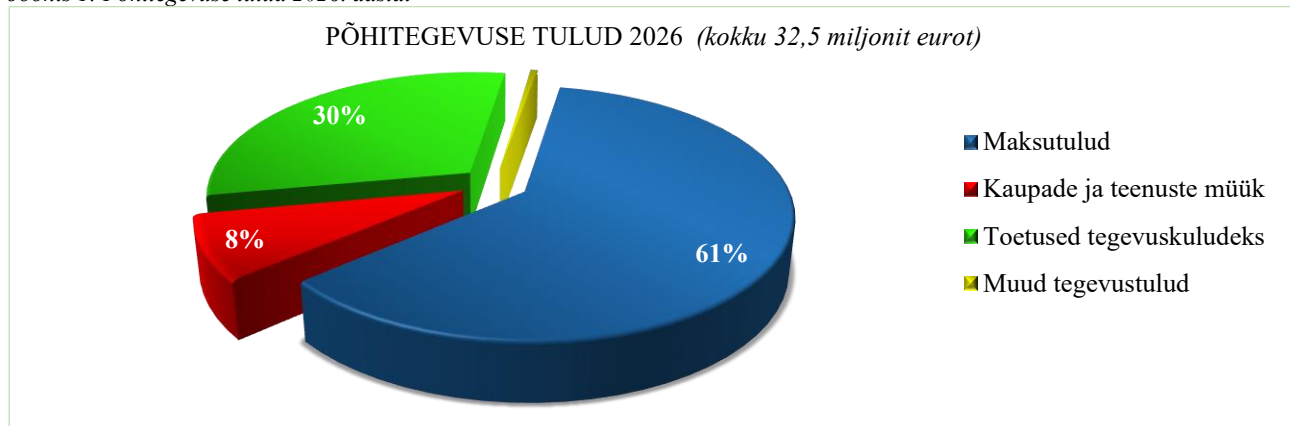
Põhitegevuse tulud

2026. aasta eelarves on põhitegevuse tulud planeeritud 32,5 miljoni euro ulatuses, mis on võrreldes 2025. aasta eelarvega 1,8 miljonit eurot rohkem (kasv 4%).

Põhitegevuse tulude jaotus on järgmine:

- **Maksutulud** moodustavad **61%** põhitegevuse tuludest ehk **19,8 miljonit eurot**, kasv võrreldes eelmise aasta eelarvega on **7%**.
- **Saadavad toetused** moodustavad **30%** põhitegevuse tuludest ehk **9,8 miljonit eurot**, mis on **3% rohkem** kui 2025. aasta planeeritud toetuste maht.
- **Kaupade ja teenuste müügist** planeeritakse tulusid **2,7 miljonit eurot**, mis moodustab **8%** põhitegevuse tuludest ning on **3% suurem** võrreldes eelmise aasta eelarvega.
- **Muud tulud** moodustavad **0,2 miljonit eurot**.

Joonis 1. Põhitegevuse tulud 2026. aastal

Põhitegevuse kulud

2026. aasta eelarves on põhitegevuse kulud kavandatud 31,7 miljoni euro ulatuses, mis on võrreldes 2025. aastaga 1,4 miljonit eurot ehk 5% suurem. Majandamis- ja personalikulud moodustavad kokku 90% põhitegevuskuludest ning suurenevad võrreldes 2025. aastaga 5%.

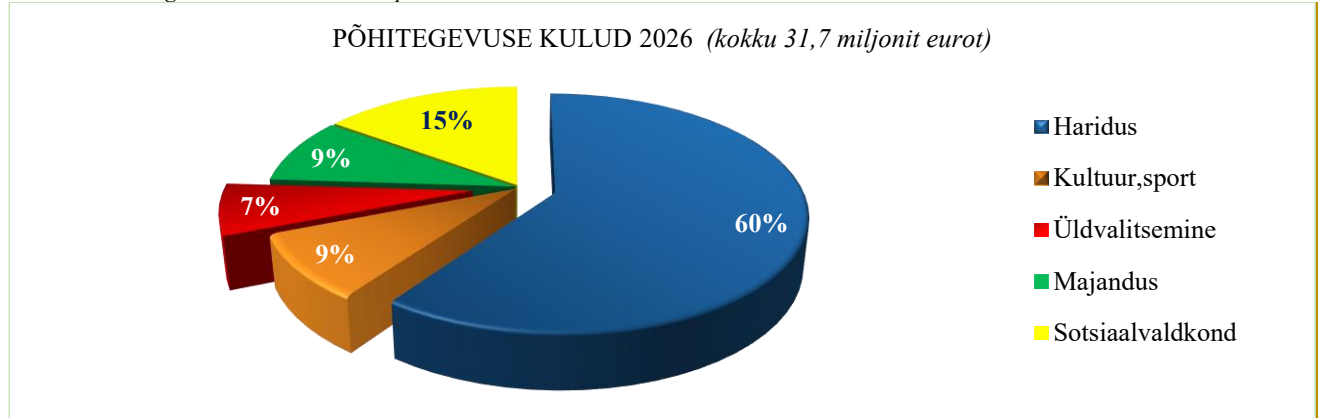
Toetused moodustavad 10% põhitegevuskuludest ehk 3,2 miljonit eurot ning suurenevad 5%. **Personalikulud** moodustavad 62% kuludest ja kasvavad võrreldes 2025. aastaga 11%. **Majanduskulud** moodustavad 27% kuludest ning nende maht väheneb võrreldes 2025. aastaga 0,9 miljonit eurot ehk 10%.

Põhitegevuse kulud jaotuvad järgmiselt (kasvu võrdlus on arvestatud 2025. aasta eelarvega):

- **Haridusvaldkonnale** on planeeritud 60% ehk 19,0 miljonit eurot, valdkonna kulud kasvavad 4%.
- **Sotsiaalvaldkonnale ja tervishoiule** on planeeritud 15% ehk 4,6 miljonit eurot, valdkonna kulud kasvavad 1%.

- **Kultuuri-, vaba aja ja spordivaldkonnale** on planeeritud 9% ehk 2,9 miljonit eurot, valdkonna kulud kasvavad 3%.
- **Teede ja tänavate, haljasalade ning elamu- ja kommunaalmajanduse korrashoiuks** on planeeritud 9% ehk 2,9 miljonit eurot, valdkonna kulud kasvavad 12%.
- **Valitsemiskuludeks** on planeeritud 7% ehk 2,1 miljonit eurot, valdkonna kulud kasvavad 5%.

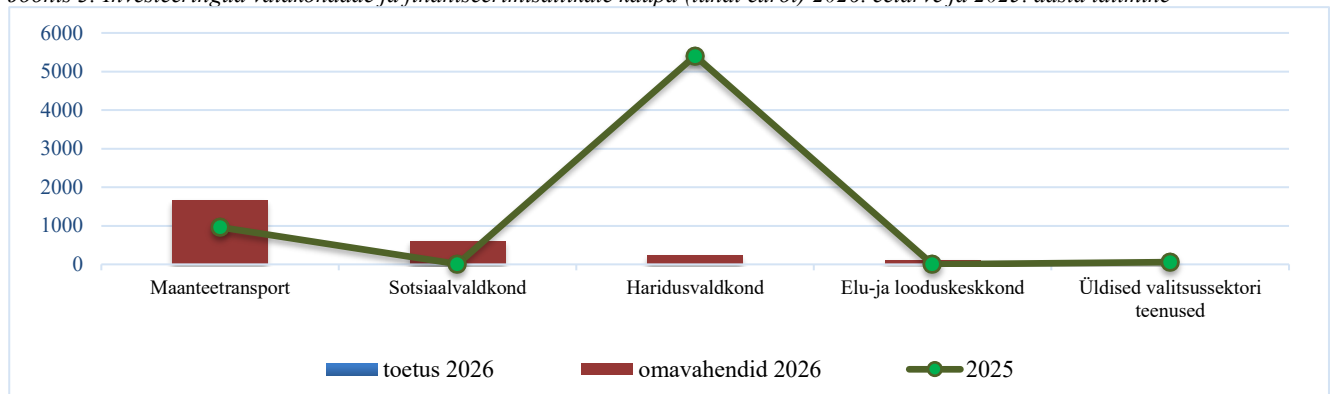
Joonis 2. Põhitegevuse kulud valdkonnapõhiselt 2026. aastal

Investeeringustegevus

2026. aasta eelarves on investeeringuteks planeeritud 2,6 miljonit eurot (2025. aastal 7,1 miljonit eurot).

Joonis 3. Investeeringud valdkondade ja finantseerimisallikate kaupa (tuhat eurot) 2026. eelarve ja 2025. aasta täitmine

1.3. Ülevaade majanduskeskkonnast

2025.aastal oli majanduskeskkond keeruline: majanduskasv oli tagasihoidlik ning inflatsioon oli kõrge, mõjutatuna maksutõusudest ja teenuste hinnakasvust. Tööturg oli suhteliselt stabiilne, kuid tööpuudus püsis keskmisest kõrgemal. Allpool on **2026. aasta majanduskeskkonna ülevaade**, tuginedes Rahandusministeeriumi 2025. aasta suvisele majandusprognosile ja Eesti Panga 19.12.2025 majandusprognosile.

Põhisõnumid 2026. aastaks: majandus pöördub kindlamalt kasvule, kuid kasvu allikad erinevad: Rahandusministeerium näeb mõõdukamat taastumist, Eesti Pank näeb 2026. aastal tugevamat kasvu. **Inflatsioon aeglustub**, **tööturg püsib üldiselt stabiilne**: tööpuudus hakkab tasapisi vähenema ning palgakasv aeglustub, samal ajal **netosissetulek ja ostujõud paranevad** (sh tulumaksumuudatuste tõttu).

Kasvu toetavad tegurid: välisturgude paranemine ja ekspordi kosumine; intressimäärade alanemine ja parem ligipääs pangalaenule, mis aitab nii ettevõtete investeeringuid kui ka majapidamiste tarbimist. **Sisenõudluse tugevnemine**: Eesti Pank rõhutab, et tulumaksumuudatused jätavad inimestele rohkem raha kätte ja riigi kulutuste kasv lisab majandusse raha.

Riskid ja ebakindlus: Geopoliitiline ebakindlus ja väliskeskkonna võimalik halvenemine. **Riigirahanduse kestlikkus**: Eesti Pank rõhutab, et tugevam elavnemine tuleb suuresti suurema puudujäägi ja võlakooormuse hinnaga.

Hinnad ja inflatsioon 2026: Rahandusministeeriumi hinnangul **inflatsioon aeglustub 3,5%ni**, sest toidu ja teenuste hinnatõus pidurdub ning maksumeetmete mõju väheneb. Eesti Panga hinnangul **inflatsioon aeglustub 2,9%ni**, sh mõju taandumine mõnest

varasemast maksumeetmest. 2026. aastal on endiselt **mõõdukas hinnasurve**, kuid võrreldes 2025. aastaga prognoositakse üldiselt selget aeglustumist.

Tööturg ja palgad 2026: Rahandusministeeriumi järgi **tööpuudus 7,0%** ning alanemine jätkub tasapisi järgnevatel aastatel; **brutopalga kasv 5,2%**. Eesti Pank rõhutab, et **hõive kasvab 2026 veidi, töötus väheneb** ning **netosissetulek kasvab hüppelisemalt** (netopalk ~10%) tänu tulumaksusüsteemi muutustele. Tööjõukulude surve ei kao, kuid **reaalne ostujõud** prognooside järgi **paraneb** (inflatsiooni aeglustumise ja netotulu kasvu koosmõjus).

Riigirahandus ja mõju majanduskeskkonnale: Rahandusministeerium prognoosib 2026. aastal **valitsussektori nominaalseks eelarvepositsiooniks -4,0% SKPst** ja võlakoo kasvuks **25,1% SKPni** (prognoosipõhiselt). Eesti Pank kirjeldab 2026. aastat kui tugeva eelarvestiimuliga perioodi ning rõhutab, et **püsiv defitsiit kasvatab laenukoormust ja intressikulu** (risk majanduse pikaajalisele väljavaatele).

Tabel 3. Võrdlev tabel: 2024–2026 (majandusprognoos põhinäitajad)

Näitaja	2024	2025*	2026*
SKP reaalkasv, %	-3,0	0,6-1,5	2,5-3,6
Inflatsioon (THI), %	3,5	4,8-5,4	2,8-3,5
Tööpuudus, %	7,8	7,6	7,2
Keskmise brutopalga kasv, %	8,1	6,0	5-5,5
Keskmine brutokuupalk, eurot	1 981	2075-2126	kasvutrendis

2026. aastal oodatakse majanduse elavnemist. Kasvu toetavad ekspordinõudluse paranemine, intressimäärade alanemine ning sisenõudluse kasv. Inflatsioon aeglustub ning maksusüsteemi muudatuste tõttu suureneb majapidamiste netosissetulek, parandades tarbijate ostujõudu. Samas kaasneb majanduskasvu kiirenemisega valitsussektori eelarvepuudujäägi ja võlakoo suurenemine, mis pikemas vaates tõstab survet avaliku sektori kuludele. **Ebakindel väliskeskkond ja riigirahanduse pingestatus eeldavad ettevaatlikku kulude planeerimist, reserve hoidmist ning investeringute ajastuse kaalutletud otsustamist.**

2. Põhitegevuse tulud

2.1. Kontoklass 30 - Maksutulud

Eesti maksusüsteem koosneb riiklikest maksudest ning seaduse alusel valla- või linnavolikogu poolt oma haldusterritooriumil kehtestatavatest kohalikest maksudest, mille loetelu on sätestatud **kohalike maksude seaduses**. **Maksukorralduse seaduse** kohaselt on riiklikud maksud, mis osaliselt või täielikult laekuvad kohaliku omavalitsuse eelarvesse, **füüsilise isiku tulumaks ja maamaks**. Rapla vallas kohalikke makse kehtestatud ei ole. Maksude arvestamist ja laekumist reguleerib **maksukorralduse seadus**. Planeeritavatest maksutuludest moodustab tulumaks 97% ja maamaks 3%.

Tabel 4. Maksutulud 2024–2026

Rea kood	Rea nimi	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus 2026/2025	Muutus summaliselt
30	Maksutulud	17 354 267	18 466 328	19 814 384	7%	1 348 056
3000	Füüsilise isiku tulumaks	16 859 808	17 791 144	19 139 200	8%	1 348 056
3030	Maamaks	494 459	675 184	675 184	0%	0

Valla suurima osakaaluga tululiigi prognoosi aluseks on elanike arv ja struktuur, millest lähtudes saab varasemate perioodide andmete põhjal prognoosida maksumaksjate arvu.

Elanikkonna struktuuris on vähenenud **0–6-aastaste laste arv** ning jätkuvalt kahaneb **tööealise elanikkonna (19–64-aastased) osatähtsus**, mis võib lähiaastatel vähendada ka maksumaksjate arvu. Samal ajal suureneb **üle 65-aastaste elanike osakaal** aasta-aastalt.

Sündide arv on 2025. aastal väiksem kui eelneval aastal ning tööealise elanikkonna vähenemise tõttu ei ole **pikemas perspektiivis alust eeldada sündide arvu märkimisväärset kasvu**. Maksumaksjate keskmine arv on jäänud eelmise aasta tasemele ning töötus on vähenenud.

Tabel 5. Elanikkonna vanuseline koosseis ja muutused 2025–2024, võrdlus 2024 ja 2018. aastaga

	31.12.2025	31.12.2024	Muutus 2025/2024	Muutus 2025/2018	Osatähtsus elanikkonnast Rapla vallas 2025
Elanike arv kokku, sh	13 098	13 206	-108	-205	100%
Lapsed 0-6 aastased	907	980	-73	-55	6,9%
Noored 7 - 18 aastased	1 922	1 899	23	125	14,7%
Tööealised 19 - 64	7 295	7 403	-108	-583	55,7%
Üle 65 aastased	2 974	2 924	50	308	22,7%
Sünnid kokku (31.12.25)	84	106	-22	-59	
Poisid	49	50	-1	-23	
Tüdrukud	35	56	-21	-36	
Surmad	153	139	14	1	
Maksumaksjate aasta keskmine arv 31.12	6 183	6 173	10	-294	47,2%
Registreeritud töötute keskmine arv Rapla vallas	404	414	-10	122	3,1%

Füüsilise isiku tulumaks on omavalitsuse peamine omatulu. Tulumaks laekub omavalitsusele nende isikute tuludelt, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht on vastavas omavalitsuses. Tulumaksu kogub riik Maksu- ja Tolliameti kaudu ning jaotab seadusega kehtestatud osa omavalitsustele. Seetõttu mõjutavad omavalitsuse tulubaasi eelkõige elanike arv, töötavate inimeste osakaal ning palga- ja pensionitasemed.

Tulumaksuseaduse § 5 lõike 1 kohaselt laekub 2026. aastal omavalitsustele **8,5% residendist füüsilise isiku riiklikust pensionist ja 10,64% residendist füüsilise isiku muust maksustatavast tulust** (välja arvatud kohustuslik ja täiendav kogumispension, dividendid ning vara võõrandamisest saadud kasu), arvestamata tulumaksuseaduse 4. peatükis sätestatud mahaarvamisi. Ülejäänud tulumaksuosa laekub riigile. Seega, kuigi maksuvaba tulu suurenemisel maksab füüsiline isik tulumaksu varasemast vähem, **ei vähene omavalitsusele laekuv tulumaks**, vaid väheneb riigile laekuv osa.

Residendist füüsilise isiku elukohaks kalendriaastal loetakse Maksu- ja Tolliameti maksukohustuslaste registrisse kantud elukoht **sama kalendriaasta 1. jaanuari seisuga**. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi andmetel oli **31. detsembri 2025 seisuga Rapla valla keskmine maksumaksjate arv 6 183**, arvestamata intressitulu saajaid.

Tabel 6. Maksumaksjad, muutused 2024–2025

	2024 palga ja muu tulu saajad	2025 palga ja muu tulu saajad	2024 pensionäride arv	2025 pensionäride arv	Palga ja muu tulu saajate arvu muutus 2025/2024	Pensionäride arvu muutus 2025/2024
Jaanuar	6 113	6 072	3 214	3 230	-0,7%	0,5%
Veebruar	6 108	6 134	3 217	3 232	0,4%	0,5%
Märts	6 141	6 157	3 215	3 226	0,3%	0,3%
Aprill	6 119	6 141	3 216	3 227	0,4%	0,3%
Mai	6 139	6 159	3 216	3 235	0,3%	0,6%
Juuni	6 254	6 280	3 217	3 238	0,4%	0,7%
Juuli	6 150	6 209	3 212	3 244	1,0%	1,0%
August	6 109	6 156	3 207	3 242	0,8%	1,1%
September	6 183	6 248	3 207	3 251	1,1%	1,4%
Oktoober	6 208	6 172	3 215	3 253	-0,6%	1,2%
November	6 188	6 161	3 225	3 249	-0,4%	0,7%
Detsember	6 359	6 303	3 222	3 248	-0,9%	0,8%
Keskmine sissetulek	1 805	1 913	792	846		
Keskmise sissetuleku tõus Rapla vallas	7,0%	6,0%	11,9%	6,8%		
Keskmine maksumaksjate arv	6 173	6 183	3 215	3 240		
Muutus	-1,2%	0,2%		0,8%		

Tulumaksu prognoosi kohaselt Rapla valla elanike arv ei suurene ning maksumaksjate arv püsib ligikaudu 2025. aasta tasemel, suurenedes hinnanguliselt 0,2%. Keskmise sissetuleku kasvuks on prognoosides arvestatud 6%.

Rapla valla maksumaksja keskmine kuusissetulek oli 2025. aastal 1 926 eurot (ilma intressitulu saajateta). Prognooside kohaselt kujuneb 2026. aastal keskmiseks brutokuupalgaks ligikaudu 2 042 eurot.

Rapla vallas elab ligikaudu 3 240 pensionisaajat. 2025. aastal oli keskmine vanaduspension 846 eurot. Pensionisaajate arv on kasvutrendis ning prognooside kohaselt suureneb pensionide keskmine suurus ligikaudu 6%.

Sissetulekute kasv suurendab valla tulubaasi eelkõige füüsilise isiku tulumaksu laekumise kaudu, mis toetab eelarve tasakaalu. Samas avaldab palgataseme tõus mõju ka valla kuludele, eelkõige tööjõukulude kasvule hallatavates asutustes ning teenuste sisseostu kallinemisele. Pensionäride arvu suurenemine võib pikemas perspektiivis suurendada vajadust sotsiaal- ja hoolekandeteenuste järele, mis tuleb eelarve planeerimisel arvesse võtta.

Tulumaksu laekumine eelarvesse on kavandatud **19,1 miljoni euro** ulatuses, mis on võrreldes **2025. aasta tegeliku laekumisega 1,1 miljonit eurot ehk ligikaudu 6% suurem**. Tulumaksu laekumise maht sõltub eelkõige majanduskeskkonnast ja tööhõive olukorrast, keskmise töötasu ning pensionide kasvust, maksusüsteemi muudatustest ning rahvastiku liikumisest, sh sisse- ja väljarändest. Samuti mõjutavad laekumise suurust tööealise elanikkonna osakaalu muutused ning tööturu aktiivsus piirkonnas.

Tabel 7. Tulumaksu prognoos aastatel 2024–2026

	2024	2025	2026 kava	muutus 2026/2025
Elanike arv	13 206	13 098	13 100	2
Maksumaksjate arv	6 174	6 183	6 197	14
Pensioni saajate arv	3 215	3 240	3 265	25
Maksumaksjate arvu muutus	-1,2%	0,2%	0,2%	0,0%
Väljamaksed füüsilistele isikutele	133 692 828	142 903 798	151 811 278	8 907 480
Väljamaksed pensionitelt	30 559 931	32 892 480	35 135 057	2 242 577
Sissetulek inimese kohta kuus	1 805	1 926	2 042	116
Keskmine kuine pension	792	846	897	51
Pensionitulu muutus	7%	7,6%	6,0%	-1,6%
Palga ja muu tulu muutus	7%	6,7%	6,0%	-0,7%
Tulumaks (pensionitelt)	763 998	1 809 086	2 986 480	1 177 393
Tulumaks (maksustatavast tulust)	15 896 077	16 133 839	16 152 720	-1 876 353
Tulumaks kokku	16 859 808	18 029 073	19 139 200	1 110 127
Tulumaksu tõus	10%	7%	6%	
Tulumaksu määr tuludelt	11,89%	11,29%	10,64%	-0,07%
Tulumaksu määr pensionitelt	2,50%	5,50%	8,50%	3,00%
Maksumaksjate osatähtsus elanikkonnast	46,8%	47,2%	47,3%	0,1%

Tulumaksu laekumine on otseselt seotud omavalitsuse võimekusega rahastada haridus-, sotsiaal- ja kultuuriteenuseid, katta personalikulusid ning teha investeeringuid.

Maamaks on riiklik, maa maksustamishinnast lähtuv maks, mille tulu laekub 100% ulatuses kohaliku omavalitsuse eelarvesse. Maamaksu suurus sõltub maamaksu määrist, maa sihtotstarbest ning kehtivatest maksusoodustustest. Maksustamise objektiks on maatükk ilma sellel asuvate ehitiste, kasvava metsa, muude taimede ja päraldisteta. Maamaksu maksavad maa omanikud või kasutajad, sh eraisikud, ettevõtted ja riik.

2026. aasta eelarve planeerimise aluseks on Rapla Vallavolikogu 28. augusti 2025 aasta määrus nr 9 „Maamaksumäärade ja soodustuste kehtestamine“, millega on kehtestatud Rapla valla haldusterritooriumil rakendatavad maamaksumäärad, maamaksu aastase suurenemise maksimaalne piirmäär ning maksusoodustused.

Määrusega kehtestatud maamaksumäärad on järgmised:

- **elamumaa ja maatulundusmaa õuemaa kõlvik** – 0,5% maa maksustamishinnast aastas;
- **maatulundusmaa** – 0,5% maa maksustamishinnast aastas;
- **muu sihtotstarbega maa** – 1,15% maa maksustamishinnast aastas.

Rapla vallas rakendatakse täiendavaid maksusoodustusi pensionäridele, represseeritutele ja nendega võrdsustatud isikutele ning isikutele, kellel on tuvastatud osaline või puuduv töövõime. Kehtestatud on **maamaksu aastase suurenemise maksimaalne piirmäär 10%** ning **kodualuse maa maksusoodustus 100 eurot**.

2025. aastal oli Rapla valla haldusterritooriumil 14 861 maamaksukohustusega maaüksusel. Maamaksu 10% aastase suurenemise piirmäär saab rakendada ligikaudu 4 647 maaüksusele ehk umbes kolmandikule maaüksustest, mille puhul arvestuslik maamaks ei ole veel saavutanud maksimaalset taset. Ülejäänud 10 214 maaüksuse puhul on arvestuslik maamaks saavutanud maksimaalse taseme.

Kehtestatud piirangud ja soodustused aitavad leevendada maamaksu koormuse kasvu elanikele, kuid samal ajal piiravad need maamaksu laekumise potentsiaalset suurenemist, mida tuleb eelarve planeerimisel arvesse võtta.

Kodualuse maa maksusoodustust rakendati 2025. aastal **2 412 katastriüksusele**, neist:

- **2 369 juhul** jäi soodustus kuni 100 euro piiridesse kogusummas 51 631 eurot;
- **43 juhul** ületas soodustus 100 eurot kogusummas 5 103 eurot.

Kodualuse maa maksusoodustuse keskmine suurus oli **26 eurot** ning maksimaalne **194 eurot**. 100-eurose kodualuse maa soodustuse rakendamisel 2026. aastal jääb soodustus samale tasemele **336 elanikul**, suureneb **1 669 elanikul** ning väheneb **407 elanikul**.

2026. aasta eelarves on maamaksu laekumine kavandatud 2025. aasta tasemel, arvestades kehtivaid soodustusi ning maamaksu suurenemise piirmäära mõju maksulaekumisele.

2.2. Kontoklass 32 - Tulud kaupade ja teenuste müügist

Rapla vald osutab mitmeid tasulisi teenuseid, mille eest saadav tulu laekub riigilõivudena, haridusasutuste õppe-, toitlustus- ja kohatasudest, arveldamisest teiste omavalitsustega, kultuuriasutuste piletitulust, spordi- ja puhkealase tegevuse tuludest, hoolekandetasutuste tasulistest teenustest ning valla elu- ja mitteeluruumide rendist.

Eelarvesse on kaupade ja teenuste müügist kavandatud **2 682 480 eurot**, mis moodustab ligikaudu **8% põhitegevuse tuludest**.

Tabel 8. Tulud kaupade ja teenuste müügist 2024–2026 ja võrdlus eelmise perioodiga

Rea kood	Rea nimi	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus 2026/2025
32	Tulud kaupade ja teenuste müügist	2 393 066	2 600 289	2 682 480	3%
3200	Riigilõivud	21 820	22 000	23 000	5%
322	Laekumised majandustegevusest	2 142 430	2 377 311	2 470 460	4%
3220	Laekumised haridusalasest tegevusest	1 061 220	1 201 000	1 288 560	7%
3221	Laekumised kultuuri- ja kunstialasest tegevusest	101 094	105 943	90 700	-14%
3222	Laekumised spordi ja puhkealasest tegevusest	5 632	4 000	4 000	0%
3224	Laekumised sotsiaalalalasest tegevusest	974 484	1 066 368	1 087 200	2%
3233	Üüri- ja renditulud	215 185	198 978	189 020	-5%
3238	Muu kaupade ja teenuste müük (postkontor raamatukogus)	13 631	2 000	0	

Riigilõivude laekumist reguleerib **riigilõivuseadus**. Riigilõivu tasub isik, asutus, välisriigi äriühingu filiaal või isikute ühendus, kelle huvides või kelle suhtes toiming tehakse ning kes on seaduse kohaselt kohustatud riigilõivu tasuma.

Vallale laekub riigilõiv juriidiliste toimingute tegemise, avalduste läbivaatamise ja dokumentide väljastamise eest ning projekteerimistingimuste, ehituslubade ja kasutuslubade menetlustoimingute eest vastavalt kehtivatele õigusaktidele. Eelarve koostamisel on riigilõivude prognoosimisel aluseks võetud **2025. aasta tegelikud laekumised**.

Tulud haridusalasest tegevusest

Rapla Vallavolikogu 25. septembri määrusega nr 15 „Osalustasu ja toidukulu päevamaksumus Rapla valla munitsipaallasteasutustes“ kehtestati osalustasu määrad ja toidukulu päevamaksumuse suurus 1. septembril 2025 jõustunud alusharidusseaduse (edaspidi AHS) alusel.

Haridusasutuste tulud on planeeritud 7-protsendilise kasvuga (2025. aastal oli kasv 13%). Kõige kiiremini kasvavad lastevanemate osalustasud. Koolieelsetes lasteasutustes on õppetasud alates 1. septembrist 2019 seotud töötasu alammääraga. Alates 2023/2024. õppeaastast tõusid kohatasud Rapla Vallavolikogu 25. mai 2023 määruse nr 19 alusel kahe protsendipunkti võrra ning moodustasid vastavalt 8% ja 10% töötasu alammäärast. Töötasu alammäär tõus 2024. ja 2025. aastal suurendas sellest tulenevalt ka kohatasude suurust.

Rapla Vallavolikogu 31. oktoobri 2024 määrusega nr 10 muudeti 25. mai 2023 määrust nr 19 ning suurendati alates 1. septembrist 2024 kohatasude arvestuse aluseid kahe protsendipunkti võrra kuni 10% töötasu alammäärast. Erandiks oli Rapla Lasteaed Kelluke, kus osalustasu määr on 12% töötasu alammäärast, mis tuleneb lasteaias asuva ujula ülalpidamise vajadusest. **Rapla vallavolikogu määrusega 25. septembrist 2025 nr 15** kehtestati osalustasu ja toidukulu päevamaksumus Rapla valla munitsipaallasteasutustes. Osalustasu ühe lapse kohta on summa, mis moodustab Vabariigi valitsuse kehtestatud töötasu alammäärast ühes kuus iga lasteasutuse kohta 10%, erandiks Rapla Lasteaed Kelluke (12%). Toidukulu päevamaksumus suurus kehtestati iga lasteasutuse kohta eraldi.

Kohatasu on vanema kaetav osa lapse lasteaiakoha kulude katmisel. Alusharidusseaduse (AHS) § 46 lõike 3 kohaselt ei või osalustasu munitsipaallastehoiu ja -lasteaias ühe lapse kohta ületada 20% töötasu alammäärast. Seega võis kohatasu 2025. aastal olla kuni 177 eurot kuus. Rapla vallas on kohatasu arvestusaluseks **10–12% töötasu alammäärast**, mis tähendab 2025. aastal ligikaudu **88–106 eurot kuus**.

Eelarveprojekti on arvestuslikuks töötasu alammääraks võetud 930 eurot kuus, millest tulenevalt kujuneb kohatasu arvestuslikuks aluseks **ligikaudu 93–112 eurot kuus**.

Samas ei ole töötasu alammäära muutmise osas kokkulepet saavutatud ning kehtiv alammäär on jätkuvalt 886 eurot. Kui alammäär ei tõuse, võib tegelik kohatasu arvestuslik alus kujuneda madalamaks ning sellega kaasneda planeeritud tulude vähenemine.

Lisaks on määrusega kehtestatud õppekulu ja toidukulu päevamaksumuse soodustused, mis vähendavad planeeritavat tulu hinnanguliselt kuni 10% aastas. Seetõttu tuleb kohatasudest laekuva tulu prognoosimisel arvestada nii töötasu alammäära võimaliku muutmata jäämise kui ka soodustuste mõjuga.

Toidukulu päevamaksumus sisaldab hommiku- ja lõunasöögi ning õhtuote maksumust. Toidukulu päevamaksumuses on iga toidukorra hind eraldi välja toodud, et vajaduse korral oleks võimalik arvestada üksikute toidukordade maksumust.

Kehtestatud toidukulu hõlmab üksnes toidu valmistamiseks kasutatud toiduainete maksumust. Toidu valmistamisega seotud muud kulud (sh personali- ja kommunaalkulud) kaetakse valla eelarvest. Toidukulu arvestamise aluseks on laste lasteasutuses kohaloleku arvestus.

Tabel 9. Laekumised haridusasutuste majandustegevusest 2024–2026 ja võrdlus eelmise perioodiga

	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus 2026/2025
Laekumised haridusasutuste majandustegevusest	1 061 220	1 201 000	1 288 560	7%
Lastevanemate osalemine õppekulude osas	467 676	590 458	688 436	17%
Lastevanemate osalemine huvikoolide õppekulude osas	79 935	99 585	119 759	20%
Lastevanemate osalemine toidukulude katmisel	236 334	250 061	236 954	-5%
Teiste omavalitsuste osalemine koolieelse lasteasutuse kulude katmisel	87 123	90 382	87 435	-3%
Teiste omavalitsuste osalemine munitsipaalikoolide kulude katmisel	142 335	139 140	136 068	-2%
Teiste omavalitsuste osalemine huvikooli kuludes osalemine	32 370	26 298	19 908	-24%
Muud tulud	15 447	5 076	0	-100%

Toitlustamise korraldamiseks planeeritakse vahendid lapsepõhiselt, arvestades keskmiselt **144 toidupäeva** lapse kohta ning toidupäeva maksumust **2,30 eurot**. Lasteaedade toidukulud ja lastevanemate osalus toidukulude katmisel on eelarves kavandatud **võrdsetes osades**. Rapla linna kahes koolis ostetakse toitlustusteenus sisse ning seetõttu ei kajastu toitlustamisega seotud arveldused valla eelarve tulude poolel. 2026. aasta eelarves on arvestatud toidupäeva maksumuseks põhihariduses toiduainete kuluks 1,40 eurot. Aasta jooksul lisanduvad eelarvesse ka tulud toitlustuse lisateenustest (sh välimüük, pikapäevarahva ja õpetajate toitlustamine). Kui müüdnud toidupäevade arv ületab planeeritud, kaetakse vastav toiduainete kulu lisaeelarvega.

Prognoosimisel on aluseks võetud Eesti Hariduse Infosüsteemi andmetel 10. novembri 2025 seisuga registreeritud õpilaste arv ning samal kuupäeval kehtinud soodustused ja vabastused.

Tabel 10. Planeeritav omavalitsuste arvlemine ja lastevanemate osalus alushariduse osas 2026. aasta eelarves

	Laste arv 10.11.24	Laste arv 10.11.25	Vabastused 100%	50%	Kohatasu	Väljastpoolt õpilased 10.11.2025	Arvlemine oma- valitsustega	Vanemate osalus	Toidukulude arvestus
Alu Kool	98	85	4	15	513	2	11 799	75 191	27 821
Hagudi Põhikool	44	39	0	11	517	0	0	34 271	14 573
Lasteaed Sinilill	68	67	1	6	539	6	37 191	64 449	21 528
Kabala Lasteaed - Põhikooli lasteaias osa	57	56	1	12	641	3	22 115	50 127	18 547
Kaiu Kool	56	64	0	12	481	0	0	58 311	20 866
Rapla Lasteaed Kelluke erirühmad	14	15	0	2	1411	0	0	17 248	
Rapla Lasteaed Kelluke	77	78	1	16	494	1	5 681	85 008	24 654
Rapla Lasteaed Naksitrallid	118	114	2	20	458	1	5 267	104 346	37 757
Rapla Lasteaed Pääpikk	161	216	3	36	468	1	5 382	199 485	71 208
Kokku	693	734	12	130		14	87 435	688 434	236 954

Rapla valla koolides ja lasteaedades õpib 124 last teistest omavalitsustest (2024. aastal 137).

Rapla valla munitsipaallasteasutuste õppekoha tegevuskulude arvestuslik maksumus on kehtestatud Rapla Vallavalitsuse 22. detsembri 2025 korraldusega nr 471. Tavalasteaias jääb tegevuskulu maksumus vahemikku 458–641 eurot lapse kohta kuus, erirühmas on tegevuskulu 1 411 eurot lapse kohta kuus.

Tegevuskulude maksumus on aluseks nii kohatasude kui ka teistele omavalitsustele esitatavate arvete kujundamisel ning mõjutab seeläbi haridusvaldkonna tulude ja kulude tasakaalu. Erirühmade oluliselt kõrgem tegevuskulu tuleneb väiksematest rühmadest ning suuremast tugispetsialistide ja personali vajadusest.

Lastevanemate osaluse suurus huvikoolides on kehtestatud Rapla Vallavalitsuse 16. detsembri 2024 korraldusega nr 507 „Rapla valla huvikoolide õppetasu suuruse, soodustuse määramise ja maksmise korra kehtestamine“. Rapla Vallavalitsuse 10. märtsi 2025 korraldusega nr 89 suurendati huvikoolide õppetasu. Õppetasude tõstmise eesmärk oli suurendada lastevanemate osalust huvikoolide ülalpidamiskulude katmises, kuna huvikoolide tegevuskulud kaetakse valdavas osas kohaliku omavalitsuse eelarvest. Korraldus jõustus 1. septembril 2025.

Õppetasude muutmise mõju kajastub huvikoolide tulude kasvus alates 2025. aasta sügisest ning aitab osaliselt katta tegevuskulude kasvu. Samas jääb huvikoolide pidamise põhikoormus jätkuvalt kohaliku omavalitsuse kanda, mistõttu sõltub valdkonna kulude kasv eelkõige tööjõu- ja majandamiskulude muutustest

Tabel 11. Planeeritav omavalitsuste arvlemine ja lastevanemate osalus huvihariduse põhiõppe osas 2026. aasta eelarves

	Laste arv 10.11.24	Laste arv 10.11.25	Vabastused 100%	50%	Kohatasu	Väljastpoolt õpilased 10.11.2025	Arvlemine oma- valitsustega	Vanemate osalus
Rapla Muusikakool	155	159	6	26	503	4	18 108	81 900
Juuru Eduard Vilde Kool	17	15	0	0	537	0	0	8 775
Kaiu Kool	17	12	0	1	558	0	0	6 728
Rapla Huvikool	79	59	2	6	50	4	1 800	22 356
Kokku	268	245	8	33		8	19 908	119 759

2026. aasta eelarves on huvikoolide õppetasude planeerimisel arvestatud 20-protsendilise õppekulu kasvuga. Õppetasu suurus on seotud töötasu alammääraga järgmiselt: huvikoolide ettevalmistusõpe 4%, põhi- ja huviõpe 7% ning Rapla Huvikooli laulustuudio 5% töötasu alammäärast.

Rapla Huvikooli **30. juuni 2025. aasta õppenõukogu protokollilise otsusega nr 2-1/1** lõpetati õmblusstuudio õppekava ning tegevus kujundati ümber huviringiks. Rapla Huvikoolis jätkub tegevus **laulmise õppekava** alusel.

Munitsipaalkoolide ja koolieelsete lasteasutuste tegevuskulude katmisel osalevad teised vallad ja linnad proportsionaalselt nende haldusterritooriumil alaliselt elavate ning Rapla valla koolides ja lasteaedades õppivate laste ja õpilaste arvuga. Alates 2011. aastast kehtestatakse **põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 83 lõike 7** alusel **õpilaskoha piirsumma**, mis on **2026. aastal 116 eurot kuus** (2025. aastal 109 eurot).

Rapla valla munitsipaalkoolide 2026. aasta õppekoha tegevuskulu arvestuslik maksumus on **246 eurot ühe õpilase kohta** kuus, mis ületab riiklikult kehtestatud piirmäära. Õpilaskoha tegeliku maksumuse ja piirmäära vahe kaetakse Rapla valla eelarvest.

Tabel 12. Planeeritav omavalitsuste arvlemine üldhariduse osas 2026. aasta eelarves

	Laste arv 10.11.24	Laste arv 10.11.25	Tegelik kohatasu	Väljastpoolt õpilased 10.11.2025	Arvlemine oma- valitsustega
Rapla Vesiroosi Kool	551	544	213	34	45 356
Rapla Kesklinna Kool	432	438	231	35	46 690
Hagudi Põhikool	94	94	268	4	5 336
Alu Kool	64	60	276	3	4 002
Kaiu Põhikool	105	111	243	6	8 004
Juuru Eduard Vilde Kool	91	86	386	15	20 010
Kabala Lasteaed Põhikool	69	77	300	5	6 670
Kokku	1406	1410		102	136 068

Tulud kultuuri- ja kunstialasest tegevusest

Tabel 13. Planeeritav tulu kultuuriasutuste majandustegevuses 2024–2026 ja võrdlus eelmise perioodiga

	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus 2026/2025
Kultuuri- ja kunstiasutuste majandustegevus	101 094	105 943	90 700	-14%
Rapla Keskraamatukogu tulud (raamatute soetamisel, teenused)	44 092	42 643	42 000	-2%
Rapla Kultuurikeskuse piletitulu	45 278	45 000	45 000	0%
Rahvamajade tulu ürituste korraldamisest	11 724	18 300	3 700	-80%

Kultuuriasutuste majandustegevuse tuludest moodustab 50% Rapla Kultuurikeskuse planeeritav piletitulu, sealhulgas kino- ja etenduste piletite müük. 46% tuludest tuleneb maakonna raamatukogude vahelisest arveldamisest, millega kaetakse Rapla Keskraamatukogu raamatute soetamise, koolitusteenuste ja majanduskulud; 4% moodustab Juuru Rahvamaja planeeritud piletitulu.

Kultuuriasutuste poolt planeeritud ületav ürituste piletitulu ning raamatukogudes kogutud viivised ja vahendustasud on asutustel võimalik **lisaeeelarve kaudu 100% ulatuses oma eelarvesse tagasi taotleda** ning kasutada asutuse juhi ettepanekul vajalike kulutuste katmiseks.

Spordi- ja puhkealase tegevuse tuludest on 2026. aastal eelarvesse planeeritud **Kaius asuva jõusaali piletitulu**.

Tulud sotsiaalalalasest tegevusest

Sotsiaalasutuste majandustegevuse tulud hõlmavad hooldatavate osalustasusid (sh pensionid, omaosalus ülalpidamiskohustusega isikute puhul ja toetused), koduhoolduse ja päevakeskuse teenuste tasusid, sotsiaaltranspordi teenuse laekumisi ning Rapla Hooldekeskuse sotsiaaleluruumide üüritulusid. Tulude maht võib aastate lõikes erineda, sõltudes hooldatavate arvust, pensionide ja toetuste suurusest ning sellest, kui paljudel hooldatavatel puuduvad maksekohustust täitvad lähedased.

Sotsiaalvaldkonna tegevusi reguleerib Rapla Vallavolikogu 21. detsembri 2020. aasta määrus nr 18 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord“. Rapla Vallavalitsuse 1. detsembri 2025. aasta korraldusega nr 450 „Rapla vallas osutatavate sotsiaalteenuste hindade kehtestamine“ on kehtestatud Rapla vallas osutatavate sotsiaalteenuste hinnad. Teenuste hinnad vaadatakse üle igal aastal ning vajaduse korral kehtestatakse uued hinnad Rapla Vallavalitsuse korraldusega, lähtudes tegelikest kuludest.

Alates **1. juulist 2023** on muutunud üldhooldusteenuse rahastamise põhimõtted, mille kohaselt osaleb kohalik omavalitsus teenuse rahastamises. Omavalitsus katab hooldus- ja abihooldustöötajatega seotud kulud, sealhulgas tööjõukulud koos maksudega, tööriietuse ja isikukaitsevahendite kulud, tervisekontrolli ja vaksineerimise kulud ning koolituse ja supervisiooni kulud. Teenuse saaja kanda jäävad **majutus- ja toitlustuskulud** ning muud teenuse osutamisega seotud kulud, sh hügieenivahendid, meditsiinitarvikud, ravimid ja vaba aja sisustamisega seotud kulud.

Rapla Vallavalitsus tagab **üldhooldusteenuse** isikule, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht on Rapla vald ja kes vajab east, tervise seisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevalt **ööpäevaringset kõrvalabi** igapäevaeluks vajalike tegevuste sooritamisel. Teenus on mõeldud isikule, kelle iseseisev toimetulek kodustes tingimustes ei ole võimalik ning kelle toimetulekut ei ole võimalik tagada teiste sotsiaalteenuste või muu abi osutamisega. Samuti on teenuse tagamise eelduseks, et isikul puuduvad piisavad isiklikud vahendid teenuse eest tasumiseks või puuduvad seadus- või lepingujärgsed ülalpidamiskohustusega isikud (edaspidi ülalpidajad) või ei ole ülalpidajad oma vähekindlustatuse tõttu võimelised teenust tagama.

Rapla Hooldekeskus osutab mitmeid sotsiaalalalaseid teenuseid, sealhulgas koduhooldusteenust, puuetega isikute transporditeenust, päevakeskusteenust ning sotsiaalpinna teenust. Igapäevaelu toetamine on Rapla Hooldekeskuse osutatav sotsiaalteenus, mis hõlmab isiku abistamist ja juhendamist igapäevaste toimingute sooritamisel vastavalt tema individuaalsetele vajadustele ja toimetulekuvõimele. Teenust rahastavad Sotsiaalkindlustusamet ning teenust kasutavate isikute elukohajärgsed omavalitsused.

Rapla valla hooldekodudes on **statsionaarse ööpäevaringse hoolduse hind 2026. aastal 1 400 eurot kuus** (2025. aastal 1300 eurot), mis tähendab **7,7-protsendilist kohatasu tõusu**. Valla osalus hoolduskomponendi katmisel on **650 eurot kuus** (2025. aastal 600 eurot) ning hooldatava omaosalus **750 eurot kuus** (2025. aastal 700 eurot).

Samuti on suurenenud **eluasemeteenuse maksumus** Alu Sotsiaalmajas ja Alu Tugikeskuses: ühekohalises toas **180 eurolt 190 euron** kuus ning kahekohalises toas **150 eurolt 160 euron** kuus. **Sotsiaalkorterite ja sotsiaaleluruumide üüri alammäär** on tõusnud **4 euron** ruutmeetri kohta (varasemalt 3,5 eurot ruutmeetri kohta).

Tabel 14. Planeeritav tulu sotsiaalvaldkonna majandustegevusest 2024–2026 ja võrdlus eelmise perioodiga

	2024	2025	2026 eelarve	Muutus 2026/2025
Sotsiaalasutuste majandustegevus	974 453	1 066 368	1 087 200	2%
Hooldatavate osalustasud	798 237	890 400	901 800	1%
Rapla Hooldekeskus	430 188	481 200	493 800	3%
Juuru ja Kaiu Hooldekeskus	368 049	409 200	408 000	0%
Koduhooldus	12 491	16 000	16 000	0%
Rapla piirkond	12 491	16 000	16 000	0%
Päevakeskuse teenus	6 821	8 000	9 000	13%
Sotsiaalpindade üüri ja kommunaatulud	52 825	59 000	62 000	5%
Rapla Hooldekeskus	10 851	12 000	12 000	0%
Alu Tugikeskus	9 012	10 000	12 000	20%
Alu Sotsiaalmaja	32 962	37 000	38 000	3%
Abivajaja lapse tugiteenus, isikliku abistaja teenus	1 447	1 400	1 400	0%
Igapäevaelu toetamine	91 393	80 000	90 000	13%
Muud projektitoetused	5 576	5 568	0	
Sotsiaaltransport ja muud teenused	5 662	6 000	7 000	17%

Muud tulud

Üüri- ja renditulude allikaks on valla üüripinnad ja mitteeluruumid. Tulude prognoos on koostatud seniste arvestuste, teadaoleva teabe ning tegelike laekumiste põhjal.

Ametiasutuse hallatavate asutuste üüritulusid eelarves üldjuhul ei planeerita. Need kajastatakse **lisaeelarvega vastavalt tegelikele laekumistele** ning suunatakse asutuse juhi ettepanekul **100% ulatuses vastavale kulukohale**.

Vallavara valitsemist reguleerib Rapla Vallavalitsuse 18. veebruari 2019. aasta määrus nr 7 „Rapla valla vara kasutusse andmise kord“. Määrus sätestab Rapla valla omandis olevate mitteeluruumide ja rajatiste kasutusse andmise tingimused äritegevuseks, mittetulunduslikuks (huvi)tegevuseks, treeninggruppidele kuni viieks aastaks ning ürituste korraldamiseks otsustuskorras.

Vallavolikogu luba on vajalik juhul, kui vallavara antakse kasutusse tähtajaga üle viie aasta või kui vara maksumus ületab 12 782 eurot, lähtudes Rapla Vallavolikogu 26. juuni 2003. aasta määrusest nr 31 „Vallavara valitsemise, kasutamise ja käsutamise korra kinnitamine“.

Tabel 15. Planeeritav tulu elamu- ja kommunaalasutuste majandustegevusest 2024–2026

	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus 2026/2025
Elamu- ja kommunaalasutuste majandustegevus	215 184	198 978	189 020	-5%
Kinnisvarainvesteeringute rent ja komm. maksed	51 642	46 220	47 220	2%
Mumitsipaalkorterid	371	2 000	1 000	-50%
Kodila Kool (Varahaldus)	6 052	6 000	6 000	0%
Haku (Varahaldus)	4 222	4 000	4 000	0%
Külastemaja(ööbimised)	19 304	20 000	22 000	10%
Rapla Tervisekeskus	6 092	0	0	0
Rapla Kardirada	7 070	6 720	6 720	0%
Rapla Turg	8 531	7 500	7 500	0%
Rajatiste rent	2 500	2 500	2 500	0%
Vallavalitsus	2 650	3 000	3 000	0%
Rapla Kultuurimaja	74 040	65 000	55 000	-15%
Sotsiaalkorteritelt rent ja komm. maksed	17 211	18 000	18 000	0%
Kultuuriasutuste ruumide rent	9 003	7 618	1 300	0
Haridusasutuste ruumide rendid	16 654	12 280	10 000	0
Külastemaja rent	38 878	44 000	52 000	18%
Muud üüri- ja kasutus tulud	2 606	360	0	-100%

Renditulu on eelarves planeeritud üldjoontes **2025. aasta tasemel**, välja arvatud Rapla Külastemaja, kus on arvestatud **teenuse hinna tõusuga 2026. aastal**. Samas võib tegelik renditulu kujuneda kavandatust väiksemaks. Renditulu ei ole

planeeritud mitme objekti osas, kuna nende kasutus või tuluallikas ei ole selgunud või on kasutus vähenenud. Nendeks objektideks on **Kaiu renoveeritud korter ja Põllu tn 1 korter Raplas**, mille kasutuse osas puuduvad otsused; **Kuusiku lennuväli**, mis on antud tasuta kasutusse; **Rapla Tervisekeskuse hoone** ning **Viljandi mnt 17 hoone**, mille kasutuslahendused on väljatöötamisel. Samuti on vähenenud **abielude sõlmimiseks renditavate ruumide kasutus**, mistõttu ka vastav tulu kahaneb.

Renditulude vähenemist mõjutab lisaks asjaolu, et **osa Rapla Kultuurikeskuse ruume** on antud Rapla Hooldekeskuse käsutusse päevakeskuse töö korraldamiseks ning **Rapla Turu** rendimaht ei kasva, vaid pigem väheneb.

Muude kaupade ja teenuste tulude hulgas kajastati varasematel perioodidel koostöölepingust Eesti Post AS-iga tulenevat tulu, mis laekus postkontori teenuse osutamisest Hagudi haruraamatukogus. Koostööleping lõppes 30. jaanuaril 2026 ning 2026. aasta eelarves vastavaid tulusid ei planeerita.

2.3. Kontoklass 35 - Saadavad toetused tegevuskuludeks

Teise suurema tulurühma moodustavad saadavad toetused, mis jaotuvad tasandusfondiks, toetusfondiks ja projektipõhisteks toetusteks. Eelarveprojekti on toetusi prognoositud 9 813 875 euro ulatuses, mis moodustab ligikaudu 30% põhitegevuse tuludest. Tasandus- ja toetusfondi planeerimisel on aluseks võetud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi arvestus 04.veebruari 2026. aasta seisuga.

Sihtotstarbeliste toetuste kavandamisel on lähtutud teadaolevatest rahastamisotsustest ning varasematel perioodidel sõlmitud ja eeldatavalt ka järgmisel eelarveperioodil jätkuvatest lepingutest.

Tabel 16. Saadavad toetused tegevuskuludeks perioodil 2024–2026 ja võrdlus eelmise perioodiga

Rea kood	Rea nimi	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus 2026/2025
35	Saadavad toetused tegevuskuludeks	8 956 744	9 504 763	9 813 875	3%
3500	Sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks	878 885	1 175 429	775 125	-34%
352	Mittesihtotstarbelised toetused	8 077 859	8 329 334	9 038 750	9%
352001	Tasandusfond (lg 1)	1 257 255	1 337 059	1 313 909	-2%
352000	Toetusfond (lg 2)	6 817 244	6 992 275	7 724 841	10%
3521	Muud tegevuste toetused	3 360	0	0	-

Riigi eraldatavatest sihtotstarbelistest toetustest on oluline Rapla Keskraamatukogule laekuv **Kultuuriministeeriumi toetus**, millega kaetakse personalikulud ja teavikute soetamise kulud. **Raplamaa Mälukeskuse projekti** (29.06.2021–28.02.2023) rahastamine toetusmeetmest lõppes 2023. aastal ning alates sellest ajast jätkab rahastamist projekti partnerina **Raplamaa Omavalitsuste Liit**. Laulu- ja tantsupeoliikumises osalevate kollektiivide juhendajate tööjõukulude katteks saavad toetust ringijuhendajad Rapla Kultuurikeskuses, Rapla Huvikoolis, Rapla Kesklinna Koolis ja Juuru Rahvamajas.

2025. aastal alustas tegevust Rapla Hariduse Tugikeskus. HEV-lastele suunatud teenuste arendamiseks ja juurutamiseks saab Rapla vald toetust tugiteenuste juhi ja 4,5 tugiteenuste ametikoha täitmiseks projekti perioodil **01.09.2025–31.03.2027** kogusummas **161 603 eurot**. Toetuse eesmärk on teraapiategevuse juurutamine ning asutuse spetsialistide koolitamine.

2025.aastal alanud projekt „**Ennetava ja turvalise elukeskkonna arendamine**“, mille tegevused on suunatud kohaliku tasandi võrgustikutöö tugevdamisele ja turvalisuse suurendamisele, jätkub 2026. aastal, kuna projekti elluviimise tähtaega on pikendatud.

Rapla vald liitus **2021. aasta alguses Sotsiaalkindlustusameti pilootprojektiga „Isikukeskse erihooldekande teenusmodeli rakendamine kohalikus omavalitsuses“ (ISTE)**. Projekti jätkutegevused kestavad kuni **31.12.2026**. ISTE teenusmodel toetab psüühilise erivajadusega (sh intellektipuudega) inimeste osalemist ühiskonnaelus, kogukonda kaasamist ning võimetekohast osalemist tööturul.

Sotsiaalvaldkonnas lisandus **2025. aastal projekt „Hoolekandeteenuste arendamine 2025–2027“**, mille eesmärk on parandada toimetulekut toetavate ja kvaliteetsete sotsiaalteenuste ning hooldusvõimaluste kättesaadavust. Projekti raames luuakse **päevahoiuteenus mäluprobleemidega inimestele**, toetatakse **eakate päevakeskuse tegevust** ning soetatakse **abivahendeid koduhooldusteenuse klientidele**. Keskseteks tegevusteks on ruumide kohandamine, personali värbamine ja koolitamine ning abivahendite soetamine ja ladustamine, eesmärgiga tõsta mäluprobleemidega inimeste, eakate ja koduhooldusteenusel olevate klientide elukvaliteeti.

NEET-programmi (noored, kes ei õpi ega tööta) raames on vahendid eraldatud **Rapla Avatud Noortekeskusele**, mille alluvusse on loodud **0,5 heaoluspetsialisti ametikoht**. Projekti eesmärk on koordineerida NEET-noorte tegevusi ning toetada

neid kooli või tööturule naasmisel. Eesmärgiks on, et 25% projektis osalenud noortest jõuaks tööturule; suurt rõhku pannakse ka ennetustööle ja kooli naasmise toetamisele. Raplamaal on projekti eesmärkidest täidetud 47%.

Projekt „**Kohalikele omavalitsustele ühistranspordi ligipääsetavuse parandamine**“ on Kliimaministeeriumi toetusmeede, mille eesmärk on parandada ühistranspordi sõlmpunktide ohutust ja kasutusmugavust, suurendada ühistranspordi kasutamist ning vähendada kasvuhoonetega seotud heidet. Projekti raames eraldatakse toetust kokku **22 221 eurot**, millest rahastatakse järgmisi taristuobjekte:

- Kesklinna bussipeatus – 3500 eurot
- Kesklinna bussipeatus – 3500 eurot
- Rapla jaama bussipeatus – 10 159 eurot
- Rapla jaama bussipeatus – 5062 eurot

Rapla vald osaleb partnerina MTÜ Masaan projektis „**Teopesa: abi- ja toetusvajadusega inimeste tegevuskeskus Raplas**“. Rapla vald andis projektis partnerina osalemiseks nõusoleku 31.03.2025. Partnerina on Rapla valla peamised kohustused tagada 0,2 koormusega spetsialisti olemasolu sihtgrupi hindamiseks ja nõustamiseks, järgida abikõlblike kulude tegemisel kehtivaid toetuse kasutamise tingimusi ning pidada projektiga seotud kulude üle eraldi arvestust, eristades abikõlblikke ja mitteabikõlblikke kulusid.

Lisaks on eelarves arvestatud asutuste väiksemate projektidega ning aasta jooksul lisatakse eelarvesse asutuste taotletud ja saadud tegevuskulude katmiseks mõeldud toetused vastavalt rahastamisotsustele.

Tabel 17. Saadavad sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks 2024–2026. aastal

	2024	2025 eelarve	2026 eelarve
Sihtotstarbelised toetused jooksvateks kulutusteks	878 885	1 175 429	775 125
Kultuuriministeerium (raamatukogu toetus)	175 591	171 591	174 117
Kultuuriministeerium (palgatoetus)	27 025	26 447	15 293
Haridusministeerium, Eesti Töötukassa (maleva toetus)	10 465	12 847	0
Toetus Rapla Keskraamatukogu mälukskusele	39 949	6 693	16 543
Rapla Hariduse tugikeskuse toetus	0	57 561	78 032
Haridus ja Teaduministeeriumi rahastatavad projektid	72 180	38 481	0
Haridus- ja Noorteamet (Rapla Lasteaed Päkapikk)	22 272	10 147	0
Ühekordne toetus liikumisõpetuse ja loodusvaldkonna ainetele	0	77 021	0
Toetus valmisoleku tagamiseks tasemetööde ja eksamite läbiviimiseks	0	115 456	0
Projekt "Inimväärikas elu kõigile tegevuspiirkonna inimestele"	0	5 950	0
Siseministeerium (kriisivalmiduse suurendamine/turvalisuse arenguprogramm)	0	25 763	7 000
Rahandusministeerium (valimised)	45 647	0	0
Põllumajandusministeerium (koolipiim ja koolipuuviili)	10 879	18 000	18 000
Isikukeskne erihoolekande teenusmudel 2025-2026 (ISTE)	327 161	328 277	328 277
Sotsiaalministeerium (vaimse tervise teenuse toetus)	32 074	0	0
Siseministeerium "Kodud tuleohutuks"	13 500	13 009	0
Hoolekandeteenuste arendamine	0	121 595	79 414
NEET projekt (01.01.2024-31.12.2027)	13 832	14 450	15 943
Karitsa tuulepargi arendus 2024-2025			0
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium (Karitsa tuulepark)	30 646	51 234	0
Muud projektid (hallatavate asutuste projektid)	57 664	57 483	12 925
Sihtotstarbeline toetus kriisivõimekuse suurendamiseks	0	9 493	0
KOV-i juhtimiskvaliteedi ja tööprotsesside analüüs	0	13 931	0
Toetus KOV ühistranspordi ligipääsetavuse parandamiseks (taristuminister)	0	0	22 221
MTÜ Masaan "Teopesa: abi- ja toetusvajadusega inimeste tegevuskeskus Raplas"	0	0	7 360

Tasandusfondi eesmärk on ühtlustada valdade ja linnade eelarvelisi võimalusi ning tagada avalike teenuste osutamine ka nõrgema tulubaasiga kohalikes omavalitsustes. Fondi jaotamisel võetakse arvesse kohaliku omavalitsuse tulubaasi (tulumaks ja maamaks), elanike arvu ning muid omavalitsuse eripärasid. Vahendite kasutamise üle otsustab toetuse saaja.

Toetusfondi vahendid on suunatud konkreetsete riiklike ülesannete täitmise toetamiseks kohalikes omavalitsustes. Peamiselt kasutatakse toetusfondi vahendeid **üldhariduskoolide pidamiseks**, sealhulgas:

- õpetajate ja koolijuhtide tööjõukuludeks;
- õppevahendite soetamiseks;

- koolilõuna tagamiseks;
- kultuuriranitsa rahastamiseks.

Toetusfondi haridustoetuste jaotamise aluseks on kulupõhine arvestus, mis tagab minimaalselt vajalike klasside õpetamiskulude katmise. **2026. aastal** tõuseb õpetajate töötasu alammäär täistööajaga töötamise korral **1 970 euroni** (2025. aastal 1 820 eurot). Direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukulude toetuseks eraldatakse **92 eurot õpilase kohta** ning **12 eurot õpilase kohta täienduskoolituseks**. Õppekirjanduse toetus on **57 eurot õpilase kohta** ning koolilõuna toetus **175 eurot õpilase kohta aastas**. Alates **2022. aastast** sisaldab üldharidustoetus ka **õppekäikude toetust** (muuseumi-, teatri-, kino- ja kontserdikülastused), mida kasutatakse õppekavaga seotud tegevusteks.

Toetusfondist rahastatakse ka:

- **huvihariduse ja huvitegevuse toetust;**
- **koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulud**, kui kehtiv lasteaiasõpetaja töötasu vastab seaduses sätestatud tingimustele;
- **tõhustatud ja eritoe tegevustoetust**, mille eesmärk on katta tugiteenuste, kohandatud õppematerjalide ja -keskkondade kulusid ning vajadusel ka põhivaraga seotud kulusid.

Toimetulekutoetuste arvestamise aluseks on sotsiaalhoolekande seaduse § 156. Riigieelarvest eraldatakse omavalitsustele vahendeid toimetulekutoetuste maksmiseks ning suure hooldus- ja abivajadusega laste toetamiseks. Alates 2024. aastast ei kajastu matusetoetuse, asendus- ja järelhoolduse ning pikaajalise hoolduse vahendid enam toetusfondis, vaid laekuvad omavalitsustele tulumaksu ja tasandusfondi kaudu.

Muud riiklikud ülesanded: maakonnakeskuse omavalitsused täidavad alates 2018. aastast riigi delegeeritud perekonnaseisutoiminguid. Toetusfondist eraldatakse ka vahendeid kohalike teede korrashoiuks.

Toetusfondi vahendite jaotuse kehtestab Vabariigi Valitsus. Toetusi antakse ilma taotlusi esitamata ning arvestus põhineb ühikuhindadel (nt lapse, tööealise, eaka, hooldatava või tee kilomeetri kohta).

Vaimse tervise teenuste püsirahastus

Alates **2025. aastast** saavad omavalitsused **vaimse tervise teenuste püsirahastust** toetusfondi kaudu. Toetuse suurus sõltub elanike arvust. Vahendeid kasutatakse vaimse tervise teenuste kättesaadavuse parandamiseks, sh:

- psühholoogiline ja psühhosotsiaalne nõustamine;
- pereteraapia;
- hingehoidlik nõustamine;
- mänguteraapia.

Teenused on suunatud erinevatele sihtrühmadele, sealhulgas ka üldhooldusteenuse saajatele.

Tabel 18. Tasandus- ja toetusfondi jaotus 2024–2026 ja võrdlus eelmise perioodiga

	2024	2025	2026 (04.02.26 eelnõu)	Muutus summaliselt 2026/2025	Muutus %
Tasandusfond	1 257 255	1 337 059	1 313 909	-23 150	-2%
Toetusfond	6 817 244	6 995 543	7 724 841	729 298	10%
Haridus	5 853 793	6 022 871	6 751 536	728 665	12%
Põhikooli õpetajate tööjõukulud	4 644 531	4 721 089	5 320 182	599 093	13%
Direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukulud	192 391	192 391	192 391	0	0%
Koolitus	24 357	24 357	24 357	0	0%
Õppevahendid, õpikud	80 199	80 256	80 370	114	0%
Koolilõuna	245 175	245 350	246 225	875	0%
Kultuuriranits	17 682	18 005	18 166	161	1%
Tõhustatud eritoe tegevustoetus	298 656	380 628	495 552	114 924	30%
Koolieelsete lasteasutuste toetus	177 116	176 399	183 614	7 215	4%
Huvitegevuse toetus	173 686	184 396	190 679	6 283	3%
Toimetulekutoetuse maksmise korraldamise toetus	523 398	526 043	528 529	2 486	0%
Vaimse tervise edendamisetootus	0	21 619	21 532	-87	0%
Suure hooldus- ja abivajadusega lapsele abi osutamise toetus	30 969	26 490	21 227	-5 263	-20%
Rahvastiku toimingute kulude hüvitis	19 558	16 592	16 541	-51	0%
Kohalike teede hoiu toetus	389 526	381 928	385 476	3 548	1%
Kokku	8 074 499	8 332 602	9 038 750	706 148	8%

2.4. Kontoklass 38 - Muud tegevustulud

Kontoklassis kajastuvad tulud vee erikasutusest, kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguste tasust, kahjutasudest ning muudest tuludest.

Vee erikasutus on vee kasutamine viisil, mis mõjutab veekogu või põhjaveekihi seisundit, sealhulgas ainete, ehitiste või tehnovahendite abil. Keskkonnatasude seaduse § 10 lõike 1 kohaselt maksavad vee erikasutusõiguse tasu vee kasutajad, kes võtavad vett otse põhjaveest või veekogust erikasutuse korras.

2026. aasta eelarves on kohaliku tähtsusega maardlate **kaevandamisõiguse tasu** planeeritud 2024–2025. aasta keskmise tegeliku laekumise alusel.

Tabel 19. Muud tegevustulud 2024–2026

Tunnus	Rea nimi	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus 2026/2025
38	Muud tegevustulud	66 986	65 000	125 000	150%
3825	Kohaliku tähtsusega maardlate kaevandamisõiguste tasu	37 955	40 000	100 000	150%
3825	Laekumised vee erikasutusest	25 217	25 000	25 000	0%
3880	Eespool nimetatata muud tulud	3814	0	0	0%

3. Põhitegevuse kulud

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt jaotatakse tekkepõhise eelarve põhitegevuse kulude eelarveosa majandusliku sisu järgi tegevuskuludeks ja antavateks toetusteks. Põhitegevuse kulud on seletuskirja 9. peatükis esitatud tegevusvaldkondade kaupa.

Tegevusala kood kajastab kohaliku omavalitsuse täidetavaid põhifunktsioone majandusliku sisu alusel. Väljaminekuid rahastatakse valla enda rahalistest vahenditest, saadud toetustest ning asutuste teenitud tuludest. Vallaeelarvesse laekuvate tulude puhul ei ole üldjuhul ette nähtud kindlat sihtotstarvet, välja arvatud sihtotstarbelised toetused, mida kasutatakse rahastaja määratud eesmärgil. Asutuste omatulude kasutamine on üldjuhul asutuse enda otsustuspädevuses.

Põhitegevuse kulud jaotuvad üheksa tegevusvaldkonna vahel, millest suurim osa ehk 60% suunatakse haridusvaldkonda. Sotsiaalse kaitse kulud moodustavad 15%, vaba aja ja kultuuri valdkond 9%, majandusvaldkonna tegevused 9% ning valitsussektori kulud 7% põhitegevuse kuludest.

Tabel 20. Põhitegevuse kulud 2024–2026 ja võrdlus eelmise perioodiga

Tegevusala	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus 2026/2025	Muutus summaliselt 2026/2025
Kokku	26 964 479	30 294 948	31 710 961	5%	1 416 013
01 Üldised valitsussektori teenused	1 604 176	1 871 381	2 125 905	14%	254 524
02 Riigikaitse	0	9 493	0	-100%	-9 493
03 Avalik kord ja julgeolek	16 630	35 763	35 000	-2%	-763
04 Majandus	829 601	849 312	1 020 309	20%	170 997
05 Keskkonnakaitse	652 013	913 886	1 057 613	16%	143 727
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	672 960	798 635	784 503	-2%	-14 132
07 Tervishoid	90 556	56 709	45 408	-20%	-11 301
08 Vaba aeg, kultuur, religioon	2 668 375	2 898 915	2 971 611	3%	72 696
09 Haridus	16 519 572	18 292 558	19 034 634	4%	742 076
10 Sotsiaalne kaitse	3 910 596	4 568 296	4 635 978	1%	67 682

Vastavalt Rapla valla finantsjuhtimise korrale on vallavolikogus kinnitatava eelarve muud tegevuskulud jaotatud personali- ja majandamiskuludeks ning reservfondi makseks. Kulude majandusliku sisu järgi moodustavad 62% põhitegevuse väljaminekutest tööjõukulud, 27% majandamiskulud ning 10% sotsiaalabi- ja muud antavad toetused. Majandustehingutega kaasnev käibemaksukulu kajastatakse koos kaupade ja teenuste maksumusega vastavalt kaupade ja teenuste klassifitseerimisele.

Rapla valla finantsjuhtimise korra § 5 lõike 5 kohaselt peab vallaeelarve reservfond ettenägematute väljaminekute katteks moodustama 1% kavandatud põhitegevuse tulude mahust. 2026. aasta eelarves on reservfond planeeritud 315 tuhat eurot.

3.1. Kontoklass 41, 45 - Antavad toetused

Tabel 21. Antavad toetused 2024–2026 ja võrdlus eelmise perioodiga

	Kulud majandusliku sisu järgi	2 024	2 025 eelarve	2 026 eelarve	Muutus 2026/2025
4	Antavad toetused tegevuskuludeks	2 811 321	3 070 453	3 226 206	5%
41	Sotsiaaltoetused	1 703 679	1 913 100	1 936 244	1%
45	Muud toetused	1 107 642	1 157 353	1 289 962	11%

Antavad toetused tegevuskuludeks jagunevad **füüsilistele isikutele** ja **juriidilistele isikutele** antavateks toetusteks. **Füüsilistele isikutele antavad toetused** hõlmavad sotsiaaltoetusi, sh riiklikult eraldatud toimetulekutoetust, hooldajatoetust, puudega lapse hooldajatoetust, valla sotsiaaltoetusi, toimetuleku tagamise toetust, matusetoetust ning hooldekodudes viibijate üldhooldusteenuse toetust. Samuti kuulub siia **õpilaste sõidusoodustuse toetus**, mille väljamakse toimub pileтите või sõidukaardi alusel, ning **esimesse klassi astuja toetus**, **sünnitoetus** ja **koduse lapse toetus**.

Juriidilistele isikutele antavad toetused on kajastatud muude toetuste all ning hõlmavad tegevustoetusi sihtasutustele ja organisatsioonidele, sealhulgas toetust Sihtasutusele Raplamaa Haigla ja perearstikeskustele, osalemist spordivaldkonna halduskuludes, maakonna raamatukogudele raamatute vahendamist ning kultuuri- ja spordivaldkonna toetusi mittetulundusühingutele, spordiklubidele, kultuurikollektiividele ja seltsingutele ürituste ja muude tegevuste korraldamiseks, samuti liikmemakse.

2026. aastal on sotsiaaltoetuste kogumaht ei tõuse, kuna **Rapla Lasteaias Päkapikk avati neli uut rühma** ning eelarves on planeeritud **koduse lapse toetuse vahendid** oluliselt väiksemas mahus (2025. aastal maksti toetust 15 lapsele aastaringelt). **Muude toetuste maht** on võrreldes eelmise perioodiga suurenenud. Huvihariduse vahendid on eelarves hetkel jaotamata ning kajastuvad täies mahus toetuste kontol; pärast vahendite jaotamist liiguvad vastavad kulud majandamis- ja personalikuludesse. Samas on **vähenenud planeeritavad kulud tervishoiu haldamises**, eelkõige perearstikeskuse toetuse vähenemise tõttu.

3.2. Kontoklass 50 - Personalikulud

Tabel 22. Personalikulud 2024–2026 ja võrdlus eelmise perioodiga

	Kulud majandusliku sisu järgi	2024	2 025	2 026	Muutus 2026/2025
50	Personalikulud	16 412 014	17 760 618	19 690 015	11%
5000	Valitavad ja ametisse nimetatavad ametnikud	139 219	165 798	293 018	77%
5001	Avaliku teenistuse ametnike töötasu	921 875	1 036 470	1 025 876	-1%
5002 1	Õpetajate töötasu	3 798 826	3 810 732	4 346 587	14%
5002 2	Töötajate töötasu	7 300 751	8 197 435	8 994 782	10%
5005	Töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	72 394	36 172	28 245	-22%
505	Erisoodustused	38 904	27 350	27 498	1%
506	Personalikuludega kaasnevad maksud	4 140 045	4 486 661	4 974 010	11%

Personalikulud hõlmavad Rapla Vallavalitsuse ja ametiasutuse hallatavate asutuste töötajate palgakulusid ning vallavolikogu liikmetele makstavaid hüvitisi koos seadusest tulenevate maksudega. Lisaks töötasudele on personalikulude eelarves kavandatud vahendid teenuste ostmiseks käsundus- ja ühehordsete töövõtulepingute alusel.

2026. aasta eelarveprojekti on personalikulude planeerimisel arvestatud järgmiste muudatustega:

- töötasu alammääraks on kavandatud 950 eurot kuus (tõus ligikaudu 7%);
- üldhariduskoolide õpetajate, magistrikraadiga lasteaia- ja huvikooli õpetajate ning tugispetsialistide töötasu alammääraks on planeeritud 1 970 eurot kuus (tõus ligikaudu 8%);
- muu haridusega lasteaia- ja huvihariduse õpetajate töötasu alammääraks on planeeritud 1 773 eurot kuus;
- õpetaja assistentide ja abiõpetajate töötasu on kavandatud vahemikus 1 250–1 400 eurot kuus;
- hooldustöötajate töötasu on kavandatud vahemikus 1 350–1 450 eurot kuus ning abihoidlustöötajatel 1 100–1 150 eurot kuus;
- tegevusjuhendajate ning kultuuri- ja noorsootöötajate töötasu on kavandatud vahemikus 1 500–1 600 eurot kuus.

Omavalitsuse omavahenditest rahastatavate töötasude tõus on planeeritud alates 1. aprillist 2026, välja arvatud üldhariduskoolide ja lasteaedade õpetajate töötasud.

Personalikulude kasv on arvestatud diferentseeritult järgmiselt:

- kuni 1 599,99 eurot teenivatele teenistujatele ja töötajatele ligikaudu 8%;
- 1 600–2 699,99 eurot teenivatele teenistujatele ja töötajatele ligikaudu 5%;
- alates 2 700 eurost teenivatele teenistujatele ja töötajatele ligikaudu 2%.

Vallavolikogu tööst osavõtu eest makstava tasu ja hüvitise suurus on kehtestatud Rapla Vallavolikogu 23. septembri 2021. aasta määrusega nr 14 „Volikogu tööst osavõtu eest makstava tasu suurus ja maksmise kord“. Tasu arvestamise aluseks on Statistikaameti andmetel Rapla valla palgatöötaja eelmise aasta keskmine brutokuutulu.

Rapla Vallavolikogu 22. detsembri 2025. aasta otsusega nr 76 „Rapla Vallavalitsuse (ametiasutus) struktuur ja teenistuskohdade koosseis“ tehti vallavalitsuse struktuuris muudatused, mille tulemusel lisandus **kolm valitavat ametikohta** ning suurenes vastavalt personalikulude vajadus.

Rapla Vallavalitsuse 5. jaanuari 2026. aasta määrusega nr 1 kehtestati Rapla valla munitsipaallasteade õpetajate töötasu alammäärad. Korralduse kohaselt on magistrikraadiga või sellega võrdsustatud tasemega (sh põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 54 lõike 2 alusel nõuetele vastavaks loetud) lasteaiaõpetaja töötasu alammäär võrdne üldhariduskooli õpetaja töötasu alammääraga ning muu nõuetele vastava haridusega lasteaiaõpetaja töötasu alammäär vähemalt 90% üldhariduskooli õpetaja töötasu alammäärast. Eelarveprojektis on nimetatud nõuetega arvestatud, mis toob võrreldes eelmise perioodiga kaasa täiendava kulu 122 tuhat eurot.

2025. aasta sügisel alustas tegevust Rapla Hariduse Tugikeskus ning Rapla Lasteaias Päkapikk avati uued rühmad, mille tulemusel lisandus kokku 20 uut ametikohta. See põhjustab personalikulude kasvu võrreldes eelmise perioodiga.

Alates 2024. aastast kajastatakse eelarves vallavalitsuse tegevusalal üksnes vallavanema, abivallavanema, vallavalitsuse liikmete, kantslei ja finantsteenistuse teenistujate tööjõukulud. Muude teenistuste tööjõukulud on eelarves kajastatud vastava valdkonna halduse tegevusalal.

Kõigi asutuste puhul on 2026. aasta eelarves arvestatud ka puhkusereservi arvestuslik muutus seisuga 31. detsember 2026.

3.3. Kontoklass 55 - Majandamiskulud

Majandamiskulud sisaldavad kulusid administreerimiseks, hoonete ja rajatiste majandamiseks, inventari ja õppevahendite soetuseks ja ürituste korraldamiseks. Lähtudes eelarveklassifikaatorist liigendab majandamiskulud detailsemalt majandusliku sisu järgi asutuse või valdkonna juht. Kontrollnumbrite aluseks 2026. aasta eelarves olid õpilaste ja piirkonna elanike arvud (info- ja kommunikatsioonikulude, inventari, õppevahendite, tootlusteenuste, ürituste korralduskulude arvestamisel), koolituste/lähetuste maht 2% töötasufondist. Remondifondi kontrollnumbri arvestamisel on aluseks hoones kasutatavad ruutmeetrid ja remondivajadus/korrasolek lähtuvalt eelnevate perioodide investeeringutest ning kasutustihedus.

Tabel 23. Majandamiskulud 2024–2026 ja võrdlus eelmise perioodiga

Kulud majandusliku sisu järgi	2024	2 025	2 026	Muutus 2026/2025
55 Majandamiskulud	7 709 934	9 414 653	8 479 566	-10%
5500 Administreerimiskulud	265 023	345 506	339 742	-2%
5502 Urimis- ja arendustööd	49 166	132 322	95 000	-28%
5503 Lähetuskulud	23 975	21 416	7 886	-63%
5504 Koolituskulud	119 354	193 723	186 873	-4%
5511 Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	1 858 488	2 209 900	2 081 305	-6%
5511 1 Küte	589 202	682 200	672 000	-1%
5511 2 Elekter	387 893	428 600	377 500	-12%
5511 3 Vesi ja kanalisatsioon	66 368	73 100	79 300	8%
5511 4 Remont	180 999	369 644	334 192	-10%
5511 5 Muud majandamiskulud	634 026	656 356	618 313	-6%
5512 Rajatiste majandamiskulud	1 321 627	1 648 821	1 924 055	17%
5513 Sõidukite üllalpidamise kulud	138 603	148 689	181 564	22%
5514 Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	309 750	366 946	402 572	10%
5515 Inventari kulud	651 289	802 965	284 681	-65%
5521 Toiduained ja tootlusteened	736 045	847 361	842 080	-1%
5522 Meditsiini- ja hügieenikulud	89 729	140 293	159 652	14%
5523 Teavikud ja kunstiesemed	156 090	164 019	153 552	-6%
5524 Õppevahendid (teenused teistele valdadele)	1 098 112	1 603 303	1 132 479	-29%
5525 Kultuuri- ja vaba aja sisustamise kulud	283 310	373 490	322 452	-14%

	Kulud majandusliku sisu järgi	2024	2 025	2 026	Muutus 2026/2025
5526	Sotsiaalteenused	395 308	371 981	339 723	-9%
5532	Eri- ja vormiriietus	17 060	21 118	20 220	-4%
5539	Muu erivarustus ja materjal	2 025	3 200	4 200	31%
5540	Mitmesugused majanduskulud (transport)	194 980	19 600	1 530	-92%

2026. aasta eelarveprojekti on majanduskulude planeerimisel arvestatud järgmiste muudatustega:

- majanduskulude kasv on piiratud kuni 1%-ga võrreldes eelmise aasta majanduskuludega, arvestamata projektide ja toetustega seotud kulusid;
- Rapla Vallavalitsuse 2. detsembri 2024 protokollilise otsusega nr 61 anti Rapla valla vara valitsejate bilansis olnud hooned alates 1. jaanuarist 2025 üle Rapla Varahalduse hallata;
- Rapla Vesiroosi Kool, Rapla Kesklinna Kool, Rapla Hooldekeskus ja Rapla Kultuurikeskus valitsevad neile kasutusse antud vara iseseisvalt;
- toiduainete soetuskulude arvestuslik määr oma köögiga põhikoolides on tõusnud 1,30 eurolt 1,40 euroni (tõus ligikaudu 8%); kahes linna põhikoolis on toitlustushange lõppenud ning eelarveprojekti on toidupäeva maksumuseks arvestatud 2,05 eurot (koos käibemaksuga);
- majandusvaldkonnas 2025. aastal kasutamata vahendid on 2026. aastasse üle toodud ligikaudu 200 tuhande euro ulatuses.

3.4. Kontoklass 60 - Muud kulud

Kontoklassis kajastuvad reservfondi kavandatud vahendid ettenägematute väljaminekute katmiseks ning maksude ja riigilõivude kulud. Rapla valla finantsjuhtimise korra kohaselt võib **reservfondi kasutada üksnes ettenägematutel juhtudel**. Reservfondist vahendite eraldamiseks esitatakse vallavalitsusele **kirjalik põhjendatud taotlus**, milles tuuakse välja raha kasutamise eesmärk, periood ning ettenägematu kulu sisu. Taotluse rahuldamine vormistatakse **vallavalitsuse korraldusena**. Vallavalitsus esitab vallavolikogule reservfondi kasutamise aruande kaks korda aastas.

Rapla Vallavolikogu 25. septembri 2025. a määrusega nr 13 on strateegiaperioodiks kehtestatud reservfondi suuruseks vähemalt 0,4% konkreetse aasta põhitegevuse tulude mahust. 2026. aasta eelarve projekti on reservfond kavandatud 1% põhitegevuse tuludest ning reservfondi mahuks on planeeritud 315 174 eurot.

4. Investeermistegevus

Rapla valla 2026. aasta investeermistegevuse eelarve hõlmab põhivaradega seotud tegevusi, sealhulgas põhivara müüki ja soetusi, põhivara soetamiseks saadavaid toetusi ning finantstulusid ja -kulusid. Investeermistegevuse **koondeelarve on 3 129 571 euro ulatuses negatiivne**, mis on planeeritud katta **elmise perioodi likviidsete varade jäägi ning laenu kaasamisega**.

Investeeringuks loetakse põhivara soetust ja sellega kaasnevat käibemaksukulu, mis kaasneb objekti ehitamise, renoveerimise või vara soetamisega.

Tabel 24. Planeeritud investeeringud ja toetused 2026 objektide lõikes

	2026 eelarve	2026 planeeritav toetus	Valla osalus
Investeeringud haridusvaldkonda	241 952	0	241 952
Rapla Lasteaed Päkapikk (väliala)	39 952	0	39 952
Rapla Kesklinna Kool (energiaaudit)	20 000	0	20 000
Rapla Lasteaed Kelluke (energiaaudit)	15 000	0	15 000
Alu Kool (väikeklassi ehitus)	17 000	0	17 000
Kabala Lasteaed Põhikool (projekteerimine)	150 000	0	150 000
Investeeringud sotsiaalvaldkonda	612 267	0	612 267
Toetatud eluase Rapla linnas	612 267	0	612 267
Investeermine teedesse ja tänavatesse	1 675 505	0	1 675 505
Teehoiukava investeeringud (sh kergtee rajamine)	1 675 505	0	1 675 505
Investeermine elu- ja looduskeskkonda	120 654	20 654	100 000
Hajaasustuse projekt	70 654	20 654	50 000
Rapla Varahaldus (väikekaubiku soetus)	20 000	0	20 000
Tuletõrje veevõtukohad	30 000	0	30 000
Investeeringud kokku	2 650 378	20 654	2 629 724

Eelarves kajastatud investeeringu summa on orienteeruv ning lõplik maht selgub peale riigihanke läbiviimist.

2026. aasta eelarves on põhivarade müük kavandatud summas 50 000 euro ulatuses. Objektide väljaselgitamisega ning enampakkumiste ja otsustuskorras müükide korraldamisega on alustatud.

Tabel 25. Investeermistegevus 2025–2026 tegevusalade lõikes ja võrdlus eelmise perioodiga

Konto	Tegevusala	2025 eelarve	2026 eelarve
Investeermistegevuse tulem		-5 292 714	-3 129 571
3 Investeermistegevuse tulud		2 229 612	73 654
35	SAADUD TOETUSED	2 064 612	20 654
	03 Avalik kord ja julgeolek	35 588	0
	04 Majandus	523 463	0
	06 Elamu- ja kommunaalmajandus	79 590	20 654
	08 Vaba aeg, kultuur, religioon	30 668	0
	09 Haridus	1 395 303	0
38	MUUD TULUD	150 000	50 000
	01 Üldised valitsussektori teenused	150 000	50 000
65	FINANTSTULUD JA -KULUD	15 000	3 000
	01 Üldised valitsussektori teenused	15 000	3 000
4 Investeermistegevuse kulud		-7 522 326	-3 203 225
15	PÕHIVARA	-6 951 310	-2 579 724
	03 Avalik kord ja julgeolek	-35 588	0
	04 Majandus	-1 348 215	-1 675 505
	05 Keskkonnakaitse		-20 000
	06 Elamu- ja kommunaalmajandus	-38 402	-30 000
	08 Vaba aeg, kultuur, religioon	-81 172	0
	09 Haridus	-5 385 666	-241 952
	10 Sotsiaalne kaitse	-62 267	-612 267
45	MUUD TOETUSED	-106 416	-70 654
	06 Elamu- ja kommunaalmajandus	-106 416	-70 654
65	FINANTSTULUD JA -KULUD	-464 600	-552 847
	01 Üldised valitsussektori teenused	-464 600	-552 847

Objektid eelarvesse tulevad Rapla valla eelarvestrateegiast 2026–2029 (Rapla Vallavolikogu 25.09.2025 määrus nr 13 Rapla valla eelarvestrateegia aastateks 2026–2029). **Strateegias on kajastatud objektid**, millele on tehtud taotlused toetusvahendite saamiseks ja millel on olemas volikogu nõusolek rahastamisotsusena. Rahastamisootel projektid on toodud valdkondade lõikes Rapla valla **arengukava lisas 4 täiendavate tegevuste nimekirjas**. Uute objektide nimekiri vaadatakse kord aastas koos arengukava aruteluga üle ja vastavalt pingereale ning sõltuvalt konkreetsetest rahastamise otsustest ja vajadustest lisanduvad objektid strateegiasse. Konkreetset investeeringuobjektid eelarve strateegias aastateks 2026–2029 lähtuvad valla arengukavas toodud eelistustest ja **eelistatud on objektid, mille finantseerimiseks õnnestub saada toetusvahendeid**

2026.aastal alustatakse Rapla linnas projekti „Toetatud eluase Rapla linnas“ raames eluasemete rajamisega. Projekti eesmärgiks on luua eakatele tänapäevane ja turvaline elukeskkond koos päevakeskuse teenusega, mis võimaldab elada iseseisvalt, kuid vajalike teenuste läheduses.

Projekti käigus rajatakse 24 korteriga teenusmaja, milles on 12 ühetoalist ja 12 kahetoalist korterit. Eluaseme juures tagatakse ligipääs esmavajalikele teenustele, õueala kasutamise võimalus, ühistegevuste korraldamise ruumid ning päevakeskuse teenused. Projekti elluviimise periood on 1. aprill 2025 kuni 1. detsember 2027. Projekti rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest summas 2 504 980 eurot ning riikliku toetusega summas 715 708 eurot.

Koos vallaeelarvega esitatakse vallavolikogule kinnitamiseks **teehoiu investeeringute kava aastateks 2026–2029**. Kava esitatakse vallavolikogule esimeseks lugemiseks 2026. aasta veebruaris ning **kinnitatakse volikogu määrusega**.

Teehoiu investeeringute kava kinnitamisel lähtutakse põhimõttest, et jooksva aastal on **reaalselt võimalik ellu viia üksnes need objektid**, millel on olemas **ehituslik põhiprojekt** ning mille **hankemenetlus viiakse läbi aasta esimeses kvartalis**.

Riigihangete lihthanke piirmäärast allapoole jäävad hanked korraldavad ja viivad läbi asutused ise. Nendeks on asjade ostmise ja teenuste tellimise hanked maksumusega **alla 30 000 euro** ning ehitustööde tellimise hanked maksumusega **alla 60 000 euro** (käibemaksuta).

Asutuste juhid võivad vajaduse korral küsida spetsiifilist nõu vastava valdkonna spetsialistilt, kuid hankemenetluse läbiviimine, asjaajamine ja dokumentide koostamine kuuluvad asutuse juhi vastutusalasse. Selline korraldus on kooskõlas Rapla valla hankekorraga (peatükk 3 § 14).

5. Finantseerimistegevus ja netovõlakkoormus

Laenu teenindamiseks (laenu tagasimaksed ja intressikulud) kulub ligikaudu **8% põhitegevuse tuludest**.

Rapla vallavolikogu 25. septembri 2025. a määrusega nr 13 kehtestatud Rapla valla eelarvestrateegias aastateks 2026–2029 on kavandatud investeeringute katteks laenu võtmine. 2026. aasta eelarves on investeerimistegevuse tulemus negatiivne, kuna investeerimistegevuse kulud ületavad investeerimistegevuseks saadavaid tulusid. Negatiivset investeerimistegevuse tulemit on võimalik katta **põhitegevuse tulemiga, eelmise perioodi positiivse rahajäägiga või uue laenu kaasamisega**.

Tabel 26. Kohustuste põhisummad ja intressikulud ning kohustuse jääk aasta lõpus

Leping		2025	2026
Rapla vald (SEB)	2016021056	Põhisumma	23 089
		Intress	431
		Kohustuse jääk	23 089
Rapla vald (LHV)	KL-101013RA	Põhisumma	60 674
		Intress	5 685
		Kohustuse jääk	171 910
Rapla vald (LHV)	KL-101013RA	Põhisumma	178 221
		Intress	36 203
		Kohustuse jääk	946 655
Swedbank	18-142940-JI	Põhisumma	335 985
		Intress	40 978
		Kohustuse jääk	1 369 203
SEB pank	2023001022	Põhisumma	1 164 413
		Intress	302 872
		Kohustuse jääk	8 954 837
Swedbank	25-023627-JI	Põhisumma	229 028
		Intress	132 484
		Kohustuse jääk	3 000 000
Uus laen 2026		Põhisumma	0
		Intress	34 194
		Kohustuse jääk	0
Laenu ja intressimakse kokku			2 544 257
		sh põhisumma	1 991 410
		intress	552 847
Kohustuste jääk kokku		14 465 694	15 074 284
Planeeritav netovõlakkoormus		45,9%	47,8%

Eelarveprojekti on kavandatud **2026. aastal laenukoormuse suurenemine 2,6 miljoni euro võrra**. Uue laenulepingu sõlmimine on planeeritud **alates septembrist 2026**. Krediidiasutuse marginaalid on fikseeritud ning intressimääradele lisandub 6 kuu EURIBOR

Seisuga 31. detsember 2025 on Rapla vallas **kuus kehtivat laenulepingut** ning **üks kapitalirendileping**, mis on sõlmitud sotsiaaltranspordis kasutatava mahtunivarsaali soetamiseks.

Eelarve eelnõu kohaselt on Rapla valla netovõlakkoormus 2025. aasta lõpu seisuga ligikaudu 46%. Netovõlakkoormuse täpne suurus selgub 2025. aasta tekkepõhiste saldoandmike esitamisel 2026. aasta I kvartali lõpus ning sõltub eelkõige likviidsete vahendite jäägist.

Tabel 27. Muud võlakohustused, mida arvestatakse netovõlakkoormuses

	2025	2026
Peugeot Partner Varahaldus (642MXL)	3 040	1 027
Kabalas gaasipaigaldis	2 373	412
Kuimetsa rahvamaja gaasipaigaldis	3 409	2 117
Kaiu gaasipaigaldis	3 409	2 117
Hagudi PK gaasipaigaldis	5 240	3 400
Mahtunivarsaal TOYOTA PROACE CITY VERSO	21 236	17 567
Kokku kasutus ja kapitalirent	17 471	9 073
Laenude jääk seisuga 31.12.	14 465 694	15 074 284
Laenude ja mittekatkestatavate lepingute jääk kokku aasta lõpus	14 483 165	15 083 357

6. Likviidsete varade muutus ja ületulevad kohustused

Likviidsete vahendite muutus kujuneb põhitegevuse tulemuse ning investeerimis- ja finantseerimistegevuse tulemi koosmõjus. Likviidseid vahendeid on võimalik kasutada juhul, kui selleks on olemas **vaba rahajääk**. **2026. aasta alguse kassajääk** on kokku **1 882 106 eurot**, millest **1 758 821 eurot** on vastavalt eelarveprojektile kavandatud kasutusse võtta **2026. aastal**. Lisaks on **nõuete ja kohustuste katteks** planeeritud kasutada **xxxx tuhat eurot**.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFS) § 27 kohaselt võib vallavalitsuse ettepanekul kavandada eelmisel eelarveaastal ettenähtud, kuid tegemata jäänud kulud järgmisse eelarveperioodi.

7. Võrdlus eelarvestrategiaga

Tabel 28. Võrdlus 2026. aasta eelarvestrategia ja 2026. aasta eelarvega

	2026 strateegia	2026 eelarve	Muutus	Muutus
PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	31 179 312	32 473 121	1 293 809	4%
Maksutulud	19 560 729	19 814 384	253 655	1%
Tulud kaupade ja teenuste müügist	2 704 038	2 682 480	-21 558	-1%
Saadavad toetused tegevuskuludeks	8 849 545	9 813 875	964 330	11%
Muud tegevustulud	65 000	162 382	97 382	150%
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	29 190 960	31 710 961	2 520 001	9%
Antavad toetused tegevuskuludeks	2 880 594	3 226 206	345 612	12%
Muud tegevuskulud	26 310 366	28 484 755	2 174 389	8%
Personalikulud	17 847 429	19 690 015	1 842 586	10%
Majandamiskulud	8 338 220	8 479 566	141 346	2%
Muud kulud	124 717	315 174	190 457	153%
PÕHITEGEVUSE TULEM	1 988 352	762 160	-1 226 192	-62%
INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-2 168 728	-3 129 571	-960 843	44%
Põhivara müük (+)	50 000	50 000	0	0%
Põhivara soetus (-)	-1 615 567	-2 650 378	-1 034 811	64%
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	0	20 654	20 654	#DIV/0!
Finantstulud (+)	20 000	3 000	-17 000	-85%
Finantskulud (-)	-623 161	-552 847	70 314	-11%
EELARVE TULEM (ÜLEJÄÄK (+) / PUUDUJÄÄK (-))	-180 376	-2 367 411	-2 187 035	1212%
FINANTSEERIMISTEGEVUS	-537 903	608 590	1 146 493	-213%
Kohustuste võtmine (+)	1 500 000	2 600 000	1 100 000	73%
Kohustuste tasumine (-)	-2 037 903	-1 991 410	46 493	-2%
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (+ suurenemine, - vähenemine)	-718 279	-1 758 821	-1 040 542	145%

Vallavalitsus lähtus **2026. aasta eelarveprojekti koostamisel** Rapla valla arengukavas ja eelarvestrateegias kinnitatud põhimõtetest, arvestades samas ka strateegia koostamise ja eelarve koostamise vahelisel ajal täpsustunud **2025. aasta kokkuleppeid ja vajadusi**.

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (KOFS) § 22 lõike 2 punktile 1^a esitatakse seletuskirjas selgitused eelarve eelnõus ja eelarvestrateegias esinevate oluliste erinevuste kohta. Rapla valla eelarvestrateegia aastateks **2026–2029** võeti vastu **septembris 2025** ning 2026. aasta eelarve koostamise ajaks on võrreldes kinnitatud strateegiaga toimunud järgmised muudatused.

Muudatused põhitegevuse tuludes

- Täpsustus **tasandus- ja toetusfondi mahud** ning lisandusid **projektitoetused**, mis strateegia koostamise ajal ei olnud veel teada.
- Täpsustusi muud tegevustulud (kaevandusõigusest tulev tulu arvestus 2024–2025. aasta tegeliku laekumise alusel.
- Täpsustunud on **kaupade ja teenuste müügist saadavad tulud**:
 - strateegias arvestati alushariduses ligikaudu **30 õpilase võrra suurema laste arvuga**;
 - renditulud on kavandatud väiksemas mahus, kuna **rendihindade tõus jäi planeeritust tagasihoidlikumaks** (Rapla Külalistemaja, turg, Rapla Kultuurimaja);
 - eelarves ei ole arvestatud tulu objektidelt, mille kasutus või tuluallikas ei ole selgunud (Kaius renoveeritud korter, Rapla Tervisekeskuse ruumid, Kuusiku lennuväli, Rapla Põllu tn 1 korter);
 - abielude sõlmimiseks kasutatavate rendiruumide kasutus on oluliselt vähenenud.

Muudatused põhitegevuse kuludes

- **Toetusfondi ja sihtotstarbeliste projektide vahendid** on suunatud täiendavalt kulude koosseisu.
- **Tugiteenuste mahtude suurenemine** 2026. aasta eelarves:
 - alushariduses lisandub **2,35 ametikohta** (HEVKO);
 - linna suuremates põhikoolides on tugiteenuste maht suurenenud **õpilaspõhiselt**, arvestuslikult **3 ametikohta**.
- Vallavalitsuse struktuuris on tehtud muudatused Rapla Vallavolikogu **22. detsembri 2025. aasta otsusega nr 76** „Rapla Vallavalitsuse (ametiasutus) struktuur ja teenistukohtade koosseis“, mille tulemusel **lisandub kolm valitavat ametikohta** ning suureneb personalikulude vajadus.
- Rapla Vallavalitsuse **5. jaanuari 2026. aasta määrusega nr 1** kehtestati munitsipaallasteaedade õpetajate töötasu alammäär; eelarveprojekti on nimetatud nõuetega arvestatud, mis tõi võrreldes eelmise perioodiga kaasa **täiendava kulu**.
- Eelarveprojekti on arvestatud töötasu alammäära tõusuga ning omavalitsuse töötajate palgatõus, mis on kavandatud alates 1. aprillist 2026.
- **Õpilastranspordi kuludes** on lisandunud **Järlepa–Kohila–Järlepa õpilasliin**, tulenevalt kokkuleppes **Kohila vallaga**.
- 2026. aasta eelarve projekti on reservfond kavandatud 1% põhitegevuse tuludest (Rapla Vallavolikogu 25. septembri 2025. a määrusega nr 13 on strateegiaperioodiks kehtestatud reservfondi suurus 0,4%).

8. Eelarve vastutajate lõikes

Tabel 29. Eelarve vastutajate (asutuste ja valdkondade) lõikes 2026

Osakond	2026 eelarve
Kokku põhitegevusekulud	-31 710 961
11 Rapla Lasteaed Kelluke	-797 927
121 Rapla Lasteaed Päkapikk	-1 387 628
13 Rapla Lasteaed Naksitrallid	-696 314
15 Lasteaed Sinilill	-477 611
19 Rapla Hariduse Tugikeskus	-342 809
21 Rapla Kesklinna Kool	-3 036 199
22 Rapla Vesiroosi Kool	-3 629 483
24 Hagudi Põhikool	-983 609
25 Alu Kool	-1 137 015
26 Kabala Lasteaed Põhikool	-1 062 886
27 Juuru Eduard Vilde Kool	-978 544
28 Kaiu Põhikool	-1 292 956
31 Rapla Muusikakool	-747 554
41 Rapla Keskraamatukogu	-922 621

Osakond	2026 eelarve
511 Rapla Kultuurikeskus	-439 757
512 Rapla Huvikool	-52 264
52 Juuru Rahvamaja	-77 762
53 Kolme Kandi Rahvamaja	-88 323
56 Lipa Vabaajakeskus	-62 074
61 Avatud Noortekeskus	-266 107
71 Rapla Hooldekeskus	-1 252 993
72 Juuru ja Kaiu Hooldekodu	-567 867
81 Rapla Varahaldus	-1 827 873
91 Vallavalitsus Raplas	-3 387 361
921 Haridusvaldkond	-814 595
922 Kultuuri- ja spordivaldkond	-965 205
925 Sotsiaalvaldkond	-2 497 624
93 Majandus-, arengu ja planeerimisvaldkond	-1 918 000

Pärast vallaeelarve vastuvõtmist vallavolikogus kinnitab vallavalitsus ühe kuu jooksul korraldusega eelarve kulude täiendava ja detailsema liigenduse majandusliku sisu järgi (kululiigid), lähtudes Rapla valla finantsjuhtimise korra § 6 punktist 15. Selle alusel asutakse vallaeelarvet ellu viima.

Rapla valla eelarve on **vastutajapõhine**. Vastutajapõhine eelarvestamine tähendab, et iga eelarve osa on seotud konkreetse vastutava isiku või struktuuriüksusega, kes vastutab kulude planeerimise, kasutamise ja täitmise jälgimise eest.

Selline eelarvestamise põhimõte suurendab **läbipaistvust ja vastutust**, toetab **ressursside tõhusat kasutamist** ning võimaldab vastutajatel omada paremat ülevaadet oma hallatavatest vahenditest ja nende kasutamise tulemuslikkusest. Samuti seob see eelarve planeerimise ja täitmise selgemalt **arengukavas seatud eesmärkide ja konkreetsete tegevustega**.

9. Eelarve tegevusvaldkondade lõikes

Põhitegevuse ja investeerimistegevuse kulud on käesolevas seletuskirja osas struktureeritud **valdkondade (tegevusalade) kaupa**. Kulude liigendamisel on aluseks **COFOG-i süsteem** (Classification of the Functions of Government), mille tegevusala kood kajastab omavalitsuse täidetavaid põhifunktsioone.

Väljaminekud rahastatakse **valla omavahenditest**, sealhulgas kaasatud laenuvahenditest, **saadud toetustest** ning **valla asutuste teenitud tuludest**. Vallaeelarvesse laekuvatel tuludel ei ole üldjuhul kindlaks määratud sihtotstarbelist kasutust; erandiks on **sihtotstarbelised toetused**, mida kasutatakse rahastaja poolt määratud eesmärgil.

Asutuste omatulude kasutamine on üldjuhul asutuse enda otsustuspädevuses. **Põhitegevuse kulud** jaotuvad **üheksa tegevusvaldkonna** vahel (vt tabel 20, lk 18).

9.1. Üldised valitsussektori teenused

Üldiste valitsussektorite teenuste valdkonnas (01) kajastuvad üldise iseloomuga valitsussektori teenuste kulud. Konkreetse funktsiooniga seotud haldusteenuste osutamise kulud on klassifitseeritud vastava tegevusala haldamise kulude alla.

Rapla valla **2026. aasta eelarves** kajastuvad **vallavolikogu ja vallavalitsuse, reservfondi ning muude valitsussektori teenuste** kulud. **Personalikuludes** on arvestatud ametiasutuse ning vallavolikogu liikmete hüvitised koos seadusest tulenevate maksudega. Lisaks töötasudele on personalikulude eelarves kavandatud vahendid **teenuste ostmiseks käsundus- ja ühekordsete töövõtulepingute alusel**.

Reservfondi eelarve kajastatakse eelarves muude tegevuskuludena. Reservfondist kulu tekkimisel suunatakse vahendid **esitatud taotluse alusel vallavalitsuse korraldusega** reservfondist vastava valdkonna või asutuse eelarvesse.

Suhtekorralduse eelarvest jätkatakse 2026. aastal valla infolehe väljaandmist ning tublimate tunnustamist. Jätkub eakate õnnitlemine ja valda sündinud beebide tervitamine. Suuremateks planeeritud üritusteks on **Rapla valla tänuõhtu, lastekaitsepäeva tähistamine koos beebide tervitamisega, Rapla Melu, detsembris toimuv jõulumaa ja koduste laste jõulupidu ning vana-aasta õhtu tähistamine**. Samuti jätkatakse valla mainekujunduskava väljatöötamist ning „Meil siin Raplas“ objektide tutvustamist.

Liikmemaksude suurus on planeeritud seni teadaoleva info alusel. Vastavalt **Raplamaa Omavalitsuste Liidu (ROL) täiskogu 23. novembri 2023. aasta otsusele nr 47** on kinnitatud Rapla maakonna omavalitsuste **ühisprojektide kaasrahastamine summas 30 000 eurot**, millega kaetakse ühisprojektide kaasrahastamise ja/või tegevustoetuste kulud kokkulepitud mahus.

Tabel 30. Üldise valitsussektori teenuste kulud majandusliku sisu kaupa 2024–2026

Tegevusala	Konto	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus summaliselt 2026/2025	Muutus 2026/2025
	KOKKU KULUD	-2 253 984	-2 335 981	-2 678 752	-342 771	15%
2 Põhitegevuse kulud		-1 604 175	-1 871 381	-2 125 905	-254 524	14%
01 Üldised valitsussektori teenused		-1 604 175	-1 871 381	-2 125 905	-254 524	14%
	41 SOTSIAALTOETUSED	-3 750	-4 000	-5 000	-1 000	25%
	45 MUUD TOETUSED	-131 336	-132 700	-140 000	-7 300	6%
	50 TÖÖJÕUKULUD	-1 073 442	-1 138 854	-1 177 671	-38 817	3%
	55 MAJANDAMISKULUD	-395 637	-546 881	-488 060	58 821	-11%
	60 MUUD TEGEVUSKULUD	-10	-48 946	-315 174	-266 228	544%
4 Investeeringutegevuse kulud		-649 809	-464 600	-552 847	-88 247	19%
01 Üldised valitsussektori teenused		-649 809	-464 600	-552 847	-88 247	19%
	65 FINANTSTULUD JA -KULUD	-649 809	-464 600	-552 847	-88 247	19%

9.2. Avalik kord, majandus, keskkonnakaitse, elamu- ja kommunaalmajandus

Avaliku korra ja julgeoleku valdkonna (03) ja riigikaitse (02) eelarve koostamisel lähtutakse arengukavas seatud eesmärgist tagada turvaline elukeskkond.

Majandusvaldkond (04) hõlmab valla teede ja tänavate ehitust, remonti ja korrashoidu, liikluse korraldamist ning üldmajanduslike arendusprojektide elluviimist.

Keskkonnakaitse valdkonna (05) kulud on kavandatud elukeskkonna parandamiseks, jäätmekäitluse korraldamiseks ning avalike alade korrashoiuks.

Elamu- ja kommunaalmajanduse valdkonnas (06) kajastuvad tänavavalgustuse, elamumajanduse arendamise ning muu elamu- ja kommunaalmajanduse kulud.

Tabel 31. Avaliku korra, majanduse, keskkonnakaitse, elamu ja kommunaalmajanduse kulud majandusliku sisu kaupa aastatel 2024–2026

Tegevusala	Konto	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus summaliselt 2026/2025	Muutus 2026/2025
	KOKKU KULUD	-4 623 510	-4 135 710	-4 693 584	-557 874	13%
2 Põhitegevuse kulud		-2 171 205	-2 607 089	-2 897 425	-290 336	11%
02 Riigikaitse			-9 493		9 493	
	55 MAJANDAMISKULUD		-9 493		9 493	
03 Avalik kord ja julgeolek		-16 630	-35 763	-35 000	763	2%
	45 MUUD TOETUSED			-18 000	-18 000	
	50 TÖÖJÕUKULUD	-8 583	-7 359	-2 308	5 051	-69%
	55 MAJANDAMISKULUD	-8 048	-28 404	-14 692	13 712	-48%
04 Majandus		-829 601	-849 312	-1 020 309	-170 997	20%
	45 MUUD TOETUSED	-10 354	-12 000	-15 000	-3 000	25%
	50 TÖÖJÕUKULUD	-301 807	-311 858	-422 220	-110 362	35%
	55 MAJANDAMISKULUD	-517 270	-525 454	-583 089	-57 635	11%
	60 MUUD TEGEVUSKULUD	-170			0	
05 Keskkonnakaitse		-652 013	-913 886	-1 057 613	-143 727	16%
	50 TÖÖJÕUKULUD	-92 240	-65 886	-49 663	16 223	-25%
	55 MAJANDAMISKULUD	-559 773	-848 000	-1 007 950	-159 950	19%
06 Elamu- ja kommunaalmajandus		-672 960	-798 635	-784 503	14 132	2%
	45 MUUD TOETUSED	-2 800	-4 000	-4 000	0	0%
	50 TÖÖJÕUKULUD	-253 189	-316 368	-309 421	6 947	-2%
	55 MAJANDAMISKULUD	-416 033	-478 267	-471 082	7 185	-2%
	60 MUUD TEGEVUSKULUD	-938			0	

Tegevusala	Konto	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus summaliselt 2026/2025	Muutus 2026/2025
4 Investeeringustegevuse kulud		-2 452 305	-1 528 621	-1 796 159	-267 538	18%
03 Avalik kord ja julgeolek		-47 275	-35 588		35 588	
15 PÕHIVARA		-47 275	-35 588		35 588	
04 Majandus		-2 161 592	-1 348 215	-1 675 505	-327 290	24%
15 PÕHIVARA		-2 161 592	-1 348 215	-1 675 505	-327 290	24%
05 Keskkonnakaitse		-54 487		-20 000	-20 000	
15 PÕHIVARA		-54 487		-20 000	-20 000	
06 Elamu- ja kommunaalmajandus		-188 951	-144 818	-100 654	44 164	-30%
15 PÕHIVARA		-65 861	-38 402	-30 000	8 402	-22%
45 MUUD TOETUSED		-123 090	-106 416	-70 654	35 762	-34%

Majandusvaldkonna töid koordineerib Rapla Vallavalitsus ja Rapla Varahaldus. Rapla Vallavalitsuse 2. detsembri 2024. aasta protokollilise otsusega nr 61 tehti otsus: Rapla valla vara valitsejatel anda bilansiliselt üle hooned Rapla Varahaldusele alates 1. jaanuarist 2025; Rapla Vesiroosi Kool, Rapla Kesklinna Kool, Rapla Hooldekeskus ja Rapla Kultuurimaja valitsevad neile kasutusse antud vara jätkuvalt iseseisvalt.

Tabel 32. Majandusvaldkonna planeeritavad tegevused (vallavalitsus) 2024–2026, muutus võrreldes eelmise perioodiga

	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Summaline muutus 2026/2025	Tõus 2026/2025
Majandusvaldkond sh	808 823	1 023 132	1 195 868	172 736	17%
Teede korrashoid kokku, s.h	692 770	850 132	1 039 868	189 736	22%
Lumetõrje	214 160	450 000	550 000	100 000	22%
Teede korrashoid, hooldus	478 610	400 132	489 868	89 736	22%
Tööauto kulu	1 695	1 000	1 000	0	0%
Tänavavalgustus	104 004	160 000	140 000	-20 000	-13%
Muud tegevused (Põhja- Eesti Ühistranspordikeskus)	10 354	12 000	15 000	3 000	25%
Elukeskkond	589 837	609 626	722 132	112 506	18%
Keskkonnakaitse sh	377 424	447 050	521 950	74 900	17%
Haljasalade ja parkide korrashoid	288 196	317 050	399 950	82 900	26%
Veekogude hooldus	21 122	25 000	35 000	10 000	40%
Jäätmekäitlus	34 687	50 000	30 000	-20 000	-40%
Hulkuvate loomadega seotud tegevused	9 758	22 000	18 000	-4 000	-18%
Rapla Vesi sadeveed korrashoid	1 835	3 000	3 000	0	0%
Väikevahendid (prügikastid, pingid, muu inventar)	21 826	30 000	36 000	6 000	20%
Elamu - ja kommunaalmajandus sh	212 413	162 576	200 182	37 606	23%
Hooned ja rajatised	150 222	116 488	178 182	61 694	53%
Valla objektid ja rajatised	94 830	50 000	106 000	56 000	112%
Valla objektid ja rajatised (projektides osalemine)	8 241	16 488	22 182	5 694	35%
Rapla Kalmistu	47 151	50 000	50 000	0	0%
Territoriaalne planeerimine (maade mõõtmised, kuulutused)	54 798	36 088	3 000	-33 088	-92%
Avalik kord	7 393	10 000	19 000	9 000	90%
Kokku majanduse tegevuskulud	1 398 660	1 632 758	1 918 000	285 242	17%

Teede korrashoid hõlmab suve- ja talihooldustöid. Talihooldustööd on kajastatud tabelis „Lumetõrje“. Suvehooldustööd (kevad–sügis) ning teede hooldus on kajastatud tabelis „Teede korrashoid, hooldus“.

Talihoolduseks on sõlmitud 8 töövõtjaga kokku 16 hankelepingut piirkondade lõikes. Kulude suurendamise vajadus tuleneb peamiselt sellest, et igal aastal lisandub erateid, mille lumetõrjet soovivad elanikud tellida. See suurendab hooldatavate teede mahtu ja pikendab tööde teostamise aega. Talihoolduse tunnihinnad on piirkondade lõikes võrreldes eelmise hankeperioodiga suurenenud keskmiselt ligikaudu 26%. Hinnamuutused piirkonniti on väga erinevad, ulatudes –11% kuni +86%. Suurema hinnatõusuga piirkonnad mõjutavad kulude kogumahtu enam, kuna nendes piirkondades on hooldusmahud üldjuhul suuremad. Hinnatõusu peamisteks põhjusteks on tööjõu-, varuosade ja kütusekulude kasv. Piirkondades, kus ühikhind on püsinud madalam või langenud, on ka hooldusmahud olnud väiksemad ning hinnalangus ei anna eelarve kogumahu

märgatavat kokkuhoidu. Talihoolduse kogukulu sõltub ilmastikuoludest ning võib aastati oluliselt erineda. Vallal tuleb tagada kehtivate nõuete kohane teede seisund sõltumata talve raskusest.

Suvehooldustöödeks on sõlmitud hankeleping Leonhard Weiss Viater OÜ-ga. Leping hõlmab püsimaalse alusel teostatavaid töid ja tellitavaid töid. Püsimaalsega tööde maksumus on aastas 188 tuhat eurot ning see sisaldab kattega teede ja platside auguremonti, kruusateede profileerimist ning teeäärte niitmist. Tellitavate tööde maht on 128 tuhat eurot ning see sisaldab kruuskatete kulumiskihi taastamist, tolmutõrjet, katete puhastamist, liikluskorraldus- ja märgistustöid, kruusateede profiili parandamist ning kraavide rajamist ja pinnasetöid.

Lisaks on planeeritud kergkattega teede ülepindamine ja võsalõikus teekoridoride laiendamiseks. Lisarahastuse vajadus tuleneb eelkõige hankelepingu välistest töödest, näiteks ülepindamisest, asfaltkatete taastusremondist, kaevukaante tõstmisest teetasapinda ning freespuru paigaldamisest. Bituumeni hinnatõus vähendab iga-aastaselt ülepindamistööde mahtu. Varasemalt oli suvehoolduse eelarve jaotatud erinevateks tegevusteks eraldi ridadena. See tekitas vajaduse eelarveridade vahel vahendeid ümber tõsta ning suurendas halduskoormust. Praegu on teede korrashoiuks kavandatud ühtne eelarve, mis võimaldab hooldustöid paindlikumalt planeerida ning vajadusel tellida ka selliseid töid, mida varasemalt ei olnud eelarves eraldi kirjeldatud. Suvehoolduse eelarvet on planeeritud kasutada selliselt, et ligikaudu 50 tuhat eurot jäetakse reservi võimalike tehsoiuste investeeringute kallinemise katteks. Kui investeeringute maksumus selgub ning eelarvesse jääb vahendeid üle, suunatakse need suve teises pooles täiendavateks hooldustöödeks kriitilisemates piirkondades.

Tänavavalgustusele kavandatud eelarvemaht on eelmise aasta tasemel. Elektrienergia kuluks on planeeritud 110 tuhat eurot ning tänavavalgustuse korrashoiuks ja lisataristu rajamiseks 30 tuhat eurot. Mahud on arvestatud 2025. aasta tegelike kulude põhjal ning eeldusega, et keskmine elektrihind on 2026. aastal mõnevõrra madalam kui 2025. aastal. Tänavavalgustuse taristu üldine rekonstrueerimine toimub valdavalt vajaduspõhiselt, samuti kergliiklusteede ning teede ja tänavate ehitustööde käigus. Uue taristu rajamine ja olemasoleva taristu ulatuslik tihendamine ei kuulu teede korrashoiu eelarvesse ning kaetakse vajaduse korral investeeringuteks kavandatud vahenditest.

Elukeskkonna valdkond hõlmab järgmisi hooldus- ja korrashoiutöid:

Haljasalade hooldus

- Kesklinna hooldus (hooldusperiood 1. aprill – 30. november);
- linna muud hooldusalad ning Kuusiku, Alu, Hagudi, Kaiu, Raikküla, Kabala ja Järlepa piirkonnad (hooldusperiood 1. mai – 30. oktoober);
- lillepeenarde hooldus (hooldusperiood 1. aprill – 30. november).

Riigihange keskosa hoolduseks on lepingu sõlmimise ootel, hanke vaidlustusperioodi lõppedes sõlmitakse hooldusleping neljaks aastaks. Esitatud pakkumuse kohaselt on 2026. aasta maksumus koos käibemaksuga 71 tuhat eurot. Hoolduslepingu maksumus suureneb igal järgneval aastal ligikaudu 10 tuhande euro võrra. **Hooajalised lillede istutustööd** on tellitud ning on selgunud Alu pargi puude raie maksumus, mis kujunes esialgselt prognoosist soodsamaks. Teised hoolduslepingud on sõlmitud varasemate riigihangete tulemusel ning kehtivad kuni 2026. aasta oktoobrini. Sõlmimata on lillepeenarde hooldusleping, mida on tavapäraselt sõlmitud üheks hooajaks perioodiks 1. aprillist kuni 30. novembrini. Kulude hulka kuuluvad ka avalike prügikastide jäätmete koondamine Viljandi mnt 17 konteinerisse ning puude raie- ja hooldustööd. Puude hoolduslõikusi tehakse valdavalt suve teises pooles (juuni–september), sõltuvalt ilmastikuoludest ja tööde vajadusest. Lisaks tehakse vajaduspõhiseid täiendavaid niitmisi piirkondades, kus püsilepingud puuduvad, ning kaetakse muud kulud, sh taimede ja puude asendamine, väetiste ja mulla soetamine ning ampliti asendamine.

Päkapiku Lasteaia väliala haljastus jäi algsest projektist välja tööde üldise kallinemise tõttu. Lasteaia väliala asub Rapla koortepargi kõrval ning alasid eraldab praegu võrkaed. Haljastustööde eesmärk on rajada kaitsehaljastus (hekk) ning kujundada väliala terviklahendusena, sh istutada puud ja põõsad. Haljasalade ja parkide korrashoiu kuludesse on antud tööde teostamiseks lisatud 40 tuhat eurot.

Veekogude hooldus: hooldustöid on tehtud Vigala jõe neljal lõigul, Politseipargi tiigil, Karitsa järvel, Järlepa tiigil, Alu tiikidel, Purila Keila jõel ning Kuusiku jõel. Töid saab teostada üksnes valla omandis olevatel aladel. Kuusiku jõe hooldust alustati 2025. aastal ning täiendavaid alasid 2026. aastal kavandatud ei ole. Hinnapäringud esitatakse tavapäraselt aprillis–mais. Tööde teostamise aeg sõltub ilmastikuoludest ja taimestiku kasvust, kuid üldjuhul tehakse hooldustöid supluskohtades enne jaanipäeva ja teistkordselt augustis, muudel veekogudel juuli lõpus või augustis. Vajadusel tehakse hooldustöid ka sügisel. Prognoosi kohaselt ei ületa tööde kogumaksumus 30 tuhandet eurot. Veekogude hooldus hõlmab veeanalüüside võtmist.

Hulkuvad loomad: hulkuvate kasside püüdmise teenuse osutamiseks on vallal sõlmitud leping Kass Sassu MTÜ-ga. Kulud hõlmavad loomade püüdmist, varjupaika toimetamist ning nende hoidmist varjupaigas.

Jäätmekäitluse kulud hõlmavad jäätmete kogumise ja utiliseerimisega seotud tegevusi, sh konteinerite renti ning jäätmete äravedu. Arvestatud on kõik Rapla valla jäätmehoolduseeskirjas sätestatud korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliigid.

Väikevahendite soetamisest suurem osa kuludest on seotud jõulukaunistustega. Lisaks on planeeritud vahendid prügikastide ja pinkide soetamiseks, sh uute kergliiklusteede äärde ja promenaadile. Samuti on arvestatud võimaliku lastepargi inventari asendamisega, mida kindlustus ei pruugi hüvitada. Käesolevas eelarves ei ole arvestatud pingialuste rajamise kuludega. Eeldatavalt on need kavandatud teede hoolduse või investeeringute eelarveridade alla. **Mänguväljakud** Alus, Juurus, Kabalas, Kaius, Kuimetsas, Rapla Lastepargis ja Rapla Keskväljakul ning nende atraktsioonid vajavad igal aastal regulaarset hooldust, et tagada kasutajate ohutus ja taristu võimalikult pikk kasutusiga.

Sadeveemajanduse kulud hõlmavad hoolduses olevate sademeveerajatiste korrashoidu. Hooldustöid teostab AS Rapla Vesi. 2026. aasta II kvartalis valmib Rapla valla sademevee arendamise kava aastateks 2026–2036, mille alusel kavandatakse edasised hooldus- ja rekonstrueerimistööd.

Elamu- ja kommunaalmajanduse valdkonnas on arvestatud tavapäraste tegevuskuludega ning 2026. aastal kavandavate projektide võimaliku omaosalusega. Valla objektide ja rajatiste kulude hulka on lisaks tavapärasele korrashoiule planeeritud järgmised tegevused.

Tuletõrje veevõtukohtade rajamisel on vald koostöös Päästeametiga koostanud prioriteetide nimekirja. Eelisjärjekorras on veevõtukohtad, mis tagavad valla hallatavate asutuste teenindamise. Objektide lõplik valik ja tööde teostamine sõltuvad hinnapakkumistest ja tööde maksumusest. Mitmes piirkonnas on tuvastatud puudujäägid. Alu Koolil puudub nõuetele vastav tuletõrje veevõtukoht, kuna Alu tiigi veetase ei ole aastaringelt stabiilne ning paigaldatud hüdrant ei ole Päästeameti poolt heaks kiidetud. Samuti puudub Alus nõuetele vastav veevõtukoht suuremate korterelamute teenindamiseks. Pürgus puudub veevõtukoht vana suvilarajooni teenindamiseks, kus hoonete paiknemine lähestikku ja suvilate ümberehitamine elamuteks suurendab tuleohutusrisiki. Kabala Koolil puudub samuti nõuetele vastav veevõtukoht. Veevõtukohtade rajamine hõlmab vajaduse korral projekteerimist, ehitamist, vastuvõtutoiminguid ja auditit ning võib eeldada maa- ja omandiküsimuste lahendamist.

Territoriaalse planeerimise ja arendustegevuste kulude alla kuuluvad maade mõõdistamine, väikesemahuliste projektide koostamine, registrite kasutuskulud, pärandkultuuriobjektidega seotud tegevused ning kuulutuste avaldamise, riigilõivude ja muude valla objektidega seotud jooksvate kulude katmine.

Üldplaneeringu menetlus on ajaliselt veninud ning selle koostamine on erinevatel põhjustel kujunenud algselt kavandatud kolme aasta asemel kaheksa aasta pikkuseks protsessiks. Venimine on olnud seotud muu hulgas COVID-19 kriisiga, tuuleenergeetika kavandamisest loobumisega, rohelise võrgustiku arendustingimuste ülevaatamisega ning suurte taristuobjektidega (Rail Baltica kiirraudtee, riigimaantee nr 15) seotud muudatustega. Planeeringulahendust on muudetud ka kogukondade ettepanekute alusel. Üldplaneeringu koostamise käigus on täienenud alusuuringud ning muutunud üldised planeerimispõhimõtted, mis on tinginud juba valminud tööde ümbervaatamise vajaduse. Üldplaneeringu kooskõlastamine ja kehtestamine on kavandatud 2026. aastasse. Rapla Vallavalitsuse 5. jaanuari 2026. aasta korraldusega nr 4 tunnistati edukaks riigihange „Rapla valla üldplaneeringu koostamine“, mille esitas OÜ Hendrikson & Ko maksumusega 40 tuhat eurot.

Avaliku korra valdkonnas kajastuvad avaliku korra tagamisega seotud kulud, sealhulgas paigaldatud valvekaamerate igakuised püsikulud, parenduskulud ning vajaduspõhine lisakaamerate paigaldamine.

Arendusprojektide alla on planeeritud vahendid sadevee arengukava ja soojamajanduse arengukava koostamiseks, ühistranspordi ligipääsetavuse parandamiseks ning kogukonnategevuste koordineerimiseks.

9.3. Kultuurivaldkond

Vaba aja, kultuuri ja religiooni valdkonna (08) ülesanded on riikliku ja piirkondliku kultuuri-, spordi- ja noorsoopoliitika elluviimine. Rapla valla kultuurivaldkonnas tegutseb viis ametiasutuse hallatavat asutust – raamatukogu, kultuurikeskus, kaks rahvamaja ja vabaajakeskus ning valla kultuurielu kujundamises osalevad aktiivselt mitmed mittetulundusühingud.

Tabel 33. Vaba aja, kultuuri ja religiooni valdkonna kulud majandusliku sisu kaupa 2024–2026

Tegevusala	Konto	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus summaliselt 2026/2025	Muutus 2026/2025
		-3 435 928	-2 980 087	-2 971 611	8 476	0%
2 Põhitegevuse kulud		-2 668 375	-2 898 915	-2 971 611	-72 696	3%
	08 Vaba aeg, kultuur, religioon	-2 668 375	-2 898 915	-2 971 611	-72 696	3%
	41 SOTSIAALTOETUSED	-7 750	0	0	0	
	45 MUUD TOETUSED	-592 336	-679 713	-711 715	-32 002	5%
	50 TÖÖJÕUKULUD	-1 192 057	-1 284 550	-1 359 150	-74 600	6%
	55 MAJANDAMISKULUD	-876 724	-934 374	-900 746	33 628	-4%

Tegevusala	Konto	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus summaliselt 2026/2025
	60 MUUD TEGEVUSKULUD	492	-278	0	278
	4 Investeeringustegevuse kulud	-767 553	-81 172	0	81 172
	08 Vaba aeg, kultuur, religioon	-767 553	-81 172	0	81 172
	15 PÕHIVARA	-767 553	-81 172	0	81 172

Vallavalitsuse vastutusalasse kuulub kultuuri-, spordi- ja noorsootöö **tegevus- ja projektitoetuste jaotamine**. 2026. aastal on veel jaotamata huvihariduse toetus (tegevusala 09) hallatavatele asutustele ning spordivaldkonnale (kulukoht 45). Toetuse arvestuslik maht on ligikaudu 100 tuhat eurot.

Toetuste taotlemist ja kasutamist Rapla vallas reguleerivad järgmised õigusaktid:

- **Rapla Vallavolikogu 27. mai 2021. aasta määrus nr 9** „Rapla valla eelarvest kohaliku omaalgatuse toetamiseks ning elukeskkonna arendamiseks ning spordialade harrastamiseks toetuse taotlemise ja kasutamise kord“, mis sätestab toetuste taotlemise ja kasutamise üldised alused;
- **Rapla Vallavalitsuse 9. augusti 2021. aasta määrus nr 5** „Kultuuriharrastusele ja noorsootööle toetuse eraldamise kriteeriumid“, millega on kinnitatud kultuuriharrastuse ja noorsootöö toetuste eraldamise kriteeriumid;
- **Rapla Vallavalitsuse 9. augusti 2021. aasta määrus nr 4** „Sporditoetuse eraldamise kriteeriumid“, millega on kehtestatud spordiharrastuse toetuse eraldamise alused;
- **Rapla Vallavalitsuse 12. novembri 2018. aasta korraldus nr 458** „Juhendajate tunnitasu piirmäärade kinnitamine“, millega on määratud juhendajate tunnitasu piirmäärad;
- **Rapla Vallavolikogu 29. novembri 2018. aasta määrus nr 48** „Huvihariduse ja huvitegevuse toetamise kord“, mille eesmärk on tagada Rapla vallas elavatele 7–19-aastastele noortele ühtne huvihariduse ja huvitegevuse toetuse saamise võimalus.
- **Rapla Vallavolikogu 19. juuni 2025. aasta määrusega nr 8** kehtestati „Rapla valla saavutusspordi toetamise kord“, mille eesmärk on toetada Rapla vallas elavate 14–19-aastaste sportlaste arengut, suurendada nende konkurentsivõimet ning võimaldada osalemist üleriigilistel ja rahvusvahelistel tiitlivõistlustel. Toetust antakse ühe sportlase kohta vastavalt taotluses esitatud summale, kuid mitte rohkem kui 2000 eurot kalendriaastas. Saavutusspordi toetuseks eraldatavate vahendite kogumahu kinnitab vallavolikogu vallaeelarve koosseisus.

Määruse muudatus: 2025. aastal oli kavandatud muuta **Rapla Vallavolikogu 27. mai 2021. aasta määrust nr 9** „Rapla valla eelarvest kohaliku omaalgatuse toetamiseks, elukeskkonna arendamiseks ning spordialade harrastamiseks toetuse taotlemise ja kasutamise kord“. Käesoleval ajal reguleerib toetuste andmist nimetatud volikogu määrus koos seda täiendavate kultuuri-, spordi- ja sotsiaalvaldkonna vallavalitsuse määrustega. Kavandatava muudatuse eesmärk on koondada kõigi kolme valdkonna toetuste andmise kriteeriumid ühtsesse volikogu määrusesse, et taotlejatel oleks edaspidi üks terviklik ja selge alusdokument. Samuti on eesmärk ühtlustada projektidele esitatavaid nõudeid ja tingimusi. 2025. aastal määrust ei muudetud ning arutelude ja ettevalmistustega jätkatakse 2026. aastal.

Raamatukogu reform: Rahvaraamatukogude reform lähtub kultuuri arengukavas „Kultuur 2030“ seatud eesmärkidest. Tegemist ei ole ühe konkreetse meetmega, vaid laiem ja järk-järgulise protsessiga, mille käigus kujundatakse rahvaraamatukogude süsteemi toimimist tervikuna. Lõplikud lahendused kujunevad koostöös valdkonna osapoolte ja huvirühmadega.

Reformi elluviimisel on Kultuuriministeeriumi koostööpartneriteks Rahvaraamatukogude Nõukogu, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing, kohalikud omavalitsused, Eesti Linnade ja Valdade Liit, Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsium, maakonna- ja rahvaraamatukogud, Eesti Rahvusraamatukogu, samuti teised ministeeriumid ja organisatsioonid.

Reformi eesmärk:

- koondada riiklik toetus ja raamatukogude arendustegevused ühte arendusüksusesse;
- tõhustada ja optimeerida tööprotsesse;
- pakkuda raamatukogu põhiteenustele tänapäevast tuge
- tõsta teenuse kvaliteeti ja kasutajate rahulolu.

Rahvaraamatukogu seaduses peamise kavandatavad muudatused:

- igas vallas ja linnas tegutseb üks keskraamatukogu;
- riiklikud ülesanded antakse maakonnaraamatukogudelt üle arendusüksusele kahes etapis:
 - I etapp– juuni 2026; maakonnaraamatukogult viiakse üle kahe töötaja tööjõukulu võetakse 2 töötaja tasu)
 - II etapp– jaanuar 2027; viiakse üle veel kahe töötaja tööjõukulu.

Tabel 34. Kavandatud kultuuri-, spordi- ja noorsootöö tegevused vallavalitsuse vastutusalas 2024–2026

	2024	2025 eelarve	2026 eelarve
Kultuurivaldkond	117 969	137 219	145 250
Projektitoetused	27 885	30 000	20 500
Püsitoetused	20 460	20 760	24 420
Haridusega seotud projektid	0	0	11 650
Kultuuritoetused (suurprojektid)	30 004	32 000	30 000
Tegevustoetused	38 817	40 345	53 495
Vabariiklikud ja üle vallalised sündmused	573	12 219	2 600
Suhtekorraldus, reserv	230	895	1 085
Noortevolikogu	0	1 000	1 500
Spordivaldkond	605 575	698 875	600 925
Spordiõpe	130 000	155 000	155 000
Huvitegevuse toetus spordiõppele	90 000	81 000	0
Tegevus/ühekordne toetus sportlastele	0	50 000	0
Projektitoetused	23 000	31 000	30 000
Valla esindusvõistlused	2 245	3 500	3 500
Rapla Spordihooone haldus	40 083	48 000	48 000
SA Rapla Spordirajatised	166 400	169 728	217 300
Pirgu terviseraja haldus	8 300	8 300	10 600
Pneumohall (halduskulud)	118 000	103 000	103 000
Suhtekorraldus	0	0	1 050
Spordiplatside hooldus	9 717	35 097	27 000
Valla halduses olevate hoonete haldus	11 378	0	0
Muud projekti	6 452	14 250	5 475

Projektitoetused, traditsioonilised ja üle vallalised sündmused: tulenevalt Rapla Vallavolikogu 27. mai 2021. aasta määrusest nr 9 „Rapla valla eelarvest kohaliku omaalgatuse toetamiseks ning elukeskkonna arendamiseks ning spordialade harrastamiseks toetuse taotlemise ja kasutamise kord“ eraldatakse projektipõhiseid toetusi neli korda aastas järgmiste tähtaegadega: 1. detsember, 1. märts, 1. juuni ja 1. september.

Projektitoetus on ühekordne toetus, mis on suunatud:

- Rapla valla elanikele korraldatavate sündmuste toetamiseks või
- kaasrahastuse taotlemiseks riiklikest ja muudest fondidest ning programmidest.

Laekunud taotlusi hindab kultuurinõukogu, kelle ettepaneku alusel teeb vallavalitsus otsuse toetuse määramise kohta. Volikogu määruks ei ole eraldi defineeritud suurprojektide või suurürituste mõistet. Suurürituste rahastamise alused on sätestatud kultuuriharrastuse ja noorsootöö toetuse kriteeriumites ning nende toetamiseks taotletakse vahendeid projektitoetuste üldiste tähtaegade alusel. Rapla Vallavalitsus on sõlminud nelja suurema sündmuse korraldajaga aastateks 2024–2026 toetuslepingud kogusummas 20 000 eurot aastas: Naiste Ööde Filmifestival NÖFF, Miss Raplamaa, Kultuurfestival SÄRIN, Rapla Kirikumuusika Festival.

Püsitoetus on tegevustoetuse alaliik, mille alla kuuluvad **rahvakultuuri kollektiivide ja noorte huvitegevuse toetused**.

Toetuse suurus kujuneb **valemi alusel**, mis on kehtestatud Rapla Vallavalitsuse 9. augusti 2021. aasta määrusega nr 5 „Kultuuriharrastusele ja noorsootööle toetuse eraldamise kriteeriumid“. Juhendajate **tunnitasa piirmäärad** on kehtestatud Rapla Vallavalitsuse 12. novembri 2018. aasta korraldusega nr 458 „Juhendajate tunnitasa piirmäärade kinnitamine“. Määrustes on sätestatud kunstilised tasemed ning kollektiivi ja juhendaja tasemest lähtuvalt kujuneb toetatud tundide arv ja tunnitasa. Püsitoetuste taotluste esitamise tähtaeg oli **1. september**, kultuurinõukogu on oma ettepanekud toetuste määramiseks teinud. **2026. aasta püsitoetuste taotlejad on:** MTÜ Nomela; Ene Kiinvald Ruum ja Disain; Mittetulundusühing Maarja Koor; Rapla Pasunakoor; Riinimanda Kooristuudio – August 07; Mittetulundusühing Segakoor Cantus.

Tegevustoetus on rahastamisliik, millega vald toetab ühenduse **põhitegevust ja arengut**, eesmärgiga säilitada või suurendada organisatsiooni võimekust ning saavutada arengukavas seatud strateegilisi eesmärke. Tegevustoetuse raames rahastatakse kokkulepitud ulatuses:

- põhitegevusega seotud kulud (nt kontori-, personali- ja koolituskulud),
- organisatsiooni jätkusuutlikuks tegutsemiseks ja arenguks vajalikke tegevusi.

Tegevustoetuse periood on **üks aasta**. Taotluste esitamise tähtaeg oli **1. september. 2026. aasta tegevustoetuste taotlejad on**: Sihtasutus Juuru ja Hageri Kihelkonna Muuseumid; Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Rapla Maarja-Magdaleena Kogudus; Mittetulundusühing Raikküla Kultuurikeskus; Mittetulundusühing Rapla Valla Külade Ühendus; Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Juuru Mihkli Kogudus; Riinimanda Kooristuudio (galerii); Raplamaa Perenaiste Selts Pauline; MTÜ Rapla Väikelinnateater, Raplamaa Kaasaegse Kunsti keskus, eesti Huumorimuseum.

Muud kulud ja reserv: eelarves on arvestatud valla kollektiivide vajaduspõhiste transpordikulude katmisega. Samuti on kavandatud reserv, mida kasutatakse ettenägematute kulude katmiseks ning vajaduse korral ka projektitoetuse võimaliku ülekulu rahastamiseks.

Hallatavate kultuuriasutuste korraldatavatest suurematest sündmustest toimuvad **Rapla Kultuurikeskuse ja Rapla Vallavalitsuse koostöös** muu hulgas Rapla Jõulumaa, Rapla Melu, 1. juunil toimuv Rapla Lasteparadiis, 31. detsembril keskvaljakul toimuv „Head uut aastat“ üritus ning Rapla valla laulukarusell. 28. veebruaril 2026 korraldatakse Rapla valla 135. juubelisündmus ning 23. juunil toimub Raplas vabariiklik Võidupüha paraad, mille üheks valla poolseks peakorraldajaks on Rapla Kultuurikeskus. 12.–14. juunil toimub Kehtna mõisas suvelavastuse „Jane Eyre“ etendamine. Lisaks on **Rapla Kultuurikeskus** oluline kaaskorraldaja mitmetel suurematel sündmustel, sealhulgas Suur Rapla Toidutänav, Naiste Ööde Filmifestival, noorte filmifestival Kaader ja kultuurfestival Särin.

Kolme Kandi Rahvamaja teeb koostööd kogukonna mittetulundusühingutega, kellega ühiselt korraldatakse teenuspiirkonna eri paigus üritusi. Üritused on suunatud nii lastele kui täiskasvanutele ning hõlmavad erinevaid valdkondi alates spordist kuni kultuurini. Suuremad ja traditsioonilisemad ühisüritused on vastlapäev, Kaiu Maitsete Karussell, Kolme Kandi Jaanipäev, Rahvaspordipäev Kaius ning Kolme Kandi Maal elamise päev (kogukonnapäev).

Juuru Rahvamaja suuremad traditsioonilised sündmused 2026. aastal on 9. jaanuaril toimuv aastaalguse pidu, mis ühendab kogukonda ja rahvamaja isetegevuslasi ning on aasta suurim sisepidu ligikaudu 150 osalejaga, ning 20. juunil toimuv Juuru jaanipäev. Augustis toimub kogukonnapäev ning aasta lõpus korraldatakse eakate jõulupidu. Lisaks korraldatakse pidu Järlepas, kus esinejatele ja korraldajatele on osalemine tasuta (ligikaudu 30 inimest) ning teistele on sissepääs tasuline (30–50 osalejat). Samuti on taotletud rahalisi lisavahendeid Eesti Kultuurkapitalilt 8. veebruaril toimuva Raplamaa XVI kandlepäeva ja Noorte folkloorilaagri korraldamiseks.

Lipa Vabaajakeskuse 2026. aasta tegevuse keskseks prioriteediks on küla juurtega rahvakirjaniku Enn Vetemaa 90. sünniaastapäeva tähistamine. Selle raames korraldatakse augustis kirjanduskonverents ning tutvustatakse kirjaniku loomingut Raikküla piirkonna raamatukogudes ja vabaajakeskuses. Lisaks korraldab vabaajakeskus mitmeid traditsioonilisi sündmusi, sealhulgas Eesti Vabariigi 108. sünnipäeva kontsert-aktuse, naistepäeva stiilipeo ning jaanipäeva tähistamise koostöös naaberkogukondadega. Lipa Vabaajakeskus teeb aktiivset koostööd erinevate partnerite ja kohalike mittetulundusühingutega ning esitab projekte täiendavate rahaliste vahendite kaasamiseks, eesmärgiga rikastada kohalikku kultuurielu.

Rapla Valla Avatud Noortekeskuse suurimateks ja traditsioonilisteks sündmusteks on Rapla õpilasmaleva korraldamine ning hooaja algus- ja lõpupidu. Kõikides nimetatud sündmustes osalevad noored üle valla. Õpilasmalevas on planeeritud tööd pakkuda 110-le noorele.

Rapla Keskraamatukogu korraldab koostöös **mälukeskusega** konverentsi „Mäletamine ja unustamine 2“. Lisaks toimuvad aasta jooksul raamatukogu traditsioonilised sündmused, sealhulgas eesti kirjanduse päeva ja emakeelepäeva tähistamine, luulelõunad juuni, juuli ja augusti esimesel kolmapäeval ning programm „Suvelugemine“, mille lõpuüritus toimub septembri lõpus või oktoobri alguses. 20.–30. oktoobril tähistatakse raamatukogude päevi.

Spordiõppe toetuse taotlused on esitanud 17 spordiklubi, kes korraldavad Rapla valla lastele ja noortele treeninguid. Nimekirjas on kokku 827 õpilast neist 60 korduvad osalejad (2025. aastal 809, 2024. aastal 750). 2026. õppeaastaks on spordiõppeks planeeritud valla osalus 155 000 eurot, millele lisandub huvitegevuse toetuse osa spordiõppes (2025. aastal 81 000 eurot). **Spordiprojektide** projektitoetusteks on 30 000 eurot, mis jaotatakse ühes kalendriaastas nelja vooru. Projektitoetused on mõeldud valla elanikele korraldatavate spordiürituste ja ühistevgevuse toetamiseks, samuti valla noorsportlaste võistluskulude katmiseks. **Valla esindusvõistluste** toetusega tasutakse Raplamaa valdade vahelistel võistlustel osalemine (osavõtutasud, transport, toitlustus) ja lisaks Eestimaa Spordiliidu Jõud võistlustel osalemine (osavõtumaks, transport, ööbimine, toitlustus). **Spordimajade/raijatiste haldamine:** hallatavateks hooneteks on Rapla Spordihoone Aasa tänaval (korvpallikool), SA Rapla Spordirajatised (Sadolin Spordihoone, Alu Spordihoone, Vesiroosi terviserada), Pirgu terviserada, Rapla Kesklinna Kooli staadion (murukatttega jalgpalliväljaku hooldus, kunstmuruväljak) ja pneumohalli

halduskulud. **Spordiplatside hoolduse** vahenditega hooldatakse üle Rapla valla spordiplatse (Karitsa, Vahastu, Kodila, Kuusiku, Alu, Raikküla, Lipa, Purku, Juuru jt palliplatsid) ja rulapark (Kaiu, Juuru, Rapla skatepark) ning terviseradu (Kabala terviserada, Kaiu tervise- ja *discgolfi* rada). **Kaiu jõusaali** majandamiskulusid haldab Rapla Varahaldus, jõusaali inventari soetamine kaetakse spordiplatside hoolduse vahenditest ning muud kulud (koodluku halduskulud) kaetakse jõusaali teenitud piletitulu arvelt. **Suhtekorralduse** all kajastuvad tervisenõukogu koolitused ja rahvatervise- ja tervisedenduse ürituste rahastamine. Lisaks on eelarves arvestatud toetus SPIN programmile 5 475 eurot (1/2 taotluses küsitud summast).

Rapla Vallavolikogu juurde on loodud **noortevolikogu**, mille tegevust põhikirja alusel koordineerib kultuuri- ja noorsootööspsialist. Noortevolikogu tegevuse ja koosolekute kulud kaetakse noorsootöö eelarvest.

Huvihariduse ja -tegevuse toetamise taotluste hindamist ja väljamaksmise korraldamist reguleerib Rapla Vallavalitsuse 22. augusti 2022 määrus nr 2 „Huvihariduse ja huvitegevuse toetamise taotluste hindamine ja väljamaksmise korraldamine“. Selle määruse järgi jaotati riiklik toetus viie meetme vahel:

- 1) meede I - Rapla vallas spordiõppena kvalifitseeruva huvitegevuse kättesaadavuse parandamine: 40%;
- 2) meede II - Rapla valla üldhariduskoolides ja ametiasutuse hallatavates asutustes huvitegevuse kättesaadavuse parandamine: 24%;
- 3) meede III - Mittetulundusühingute korraldatava täiendava huvitegevuse mitmekesisuse tagamine, välja arvatud spordiõppetootuse saajad: 30%;
- 4) meede IV - vallaga külgnevate valdade munitsipaalhuvikoolides õppivate rahvastikuregistri andmetel Rapla vallas elavate õpilaste huvihariduse kättesaadavuse tagamine: 5%.

Reservi jääb 1% (reservi kantakse pärast meetmete vahendite jaotamist kasutamata vahendid, lisavahendid riigi eraldisest, tagasinõutud vahendid).

Rapla Vallavalitsuse korraldusega kinnitatakse 2026. aasta riikliku huvihariduse ja huvitegevuse kava.

Rapla vald on liitunud **Rapla maakonna NEET-projektiga**, mille eesmärk on mittetöötavate ja mitteõppivate noorte toetamine. Projekti tegevusi rahastatakse Riigi Tugiteenuste Keskuse kaudu meetmest „Töölase konkurentsivõime toetamine“. Projekti abikõlblikkuse periood on 1. jaanuar 2024 – 31. detsember 2027. Projekti juhtpartneriks on Rapla OMAVALITSUSTE LIIT ning projektis osalevad kõik Rapla maakonna omavalitsused. Iga omavalitsuse jaoks on ette nähtud rahastus 0,5 ametikoha ulatuses ning isikliku sõiduauto kasutamise kompenseerimine vastavalt projekti tegevuskavale ja eelarvele. Projekti põhipartner kohustub toetama mittetöötavate noorte tööalast konkurentsivõimet ja haridussüsteemi lõimumist, võttes 0,5-koormusega tähtajalise lepinguga tööle noorte heaoluspetsialisti. Spetsialisti ülesandeks on tuvastada ja toetada 16–26-aastaseid noori, kes ei tööta ega õpi või on tööturult muul põhjusel eemal, ning planeerida ennetustegevusi 13–15-aastastele noortele. Noorte heaoluspetsialist töötab Rapla Valla Avatud Noortekeskuse koosseisus.

9.4. Haridusvaldkond

Haridusvaldkond (09) hõlmab alushariduse, põhihariduse, üldkeskhariduse, kutsehariduse ja huvihariduse korraldamist. Haridusvaldkonna kulud moodustavad ligikaudu **60% valla põhitegevuse kuludest**, millest **71% moodustavad personalikulud**. Toetuste maht haridusvaldkonnas väheneb seoses **uue lasteaia avamisega**, mille tulemusel ei ole 2026. aastal teises pooles enam planeeritud **koduse lapse toetust** (konto 41).

Tabel 35. Haridusvaldkonna kulud majandusliku sisu kaupa 2024–2026

Tegevusala	Konto	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus summaliselt 2026/2025	Muutus 2026/2025
KULUD KOKKU		-17 782 130	-23 678 224	-19 276 586	4 401 638	-19%
		-16 498 738	-18 292 558	-19 034 634	-742 076	4%
09 Haridus		-16 498 738	-18 292 558	-19 034 634	-742 076	4%
	41 SOTSIAALTOETUSED	-116 174	-52 020	-24 000	28 020	-54%
	45 MUUD TOETUSED	-251 503	-256 250	-340 011	-83 761	33%
	50 TÖÖJÕUKULUD	-12 050 324	-12 968 811	-14 582 078	-1 613 267	12%
	55 MAJANDAMISKULUD	-4 073 273	-5 015 477	-4 088 545	926 932	-18%
	60 MUUD TEGEVUSKULUD	-7 464	0	0	0	
		-1 283 392	-5 385 666	-241 952	5 143 714	
09 Haridus		-1 283 392	-5 385 666	-241 952	5 143 714	
	15 PÕHIVARA	-1 283 392	-5 385 666	-241 952	5 143 714	

Õpetajate töötasud: Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikes 71 nimetatud ning § 741 lõigetes 4 ja 5 õpetajale kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele vastava põhikooli ja gümnaasiumi õpetaja töötasu alammäär täistööajaga töötamise korral on 1970 eurot kuus alates 17. jaanuar 2026. HTMi selgitus on, et uus alammäär hakkab kehtima 17. jaanuar 2026, kuna PGSi muudatused jõustuvad sellel kuupäeval. Raha on toetusfondis arvestatud terveks aastaks, seega saavad asutused otsustada, ise otsustate, kas tõstate palka 1. või 17. jaanuarist. Lasteaiaõpetaja töötasu alammäär on 1 773 eurot, mis moodustab 90% üldhariduskooli õpetaja töötasu alammäärist. H Magistrikraadiga või sellega võrdsustatud tasemega lasteaiaõpetaja töötasu alammäär on võrdsustatud üldhariduskooli õpetaja töötasu alammääraga ning on 1 970 eurot. Huvihariduse õpetaja töötasu alammäär on alates 01. aprillist võrdsustatud lasteaiaõpetaja töötasu alammääraga, tugiteenuste töötajate töötasud on võrdsustatud gümnaasiumi õpetaja töötasu alammääraga.

Põhikoolide personalikulude kontrollnumbrid on kujundatud kahes osas. Esimese osa moodustavad õpetajate palgakulud, mis kaetakse riigi poolt eraldatavatest vahenditest. Eelarve esimesel lugemisel olid koolide eelarveprojektides arvestatud 2025. õppeaastaks eraldatud riiklike palgavahendite mahuga. Eelarve teiseks lugemiseks on täpsustunud palgavahendite summad, lähtudes õpilaste ja klassikomplektide arvust, erivajadustega õpilastele suunatud rahastusest, ametikohtade arvestuslikust mahust ning hariduse toetusfondist eraldatud vahenditest.

Rapla valla haridusasutuste ametikohtade ja kulude arvestusmudelit on ajakohastatud. Muudatuste eesmärk on siduda ametikohtade ja personalikulude maht senisest selgemalt õpilaste arvu, rühmade suuruse ja asutuste tegevuslike eripäradega. Varasem arvestusmudel tugines 2016. aastal kehtestatud põhimõtetele ega kajastanud enam tegelikku töökorraldust, sealhulgas tööjaotuse muutusi (hoonete haldus on üle läinud Rapla Varahaldusele, v.a Rapla linna põhikoolid), õpilaste arvu ja rühmade koosseisude muutumist ning asutuste erinevaid struktuure.

Uues arvestusloogikas lähtutakse ametikohtade ja kulude planeerimisel eelkõige:

- õpilaste arvust,
- asutuse tegevuste liigist (kool, lasteaed, huviharidus, teenused väljaspool asutuse hoonet),
- tööülesannete ja vastutuse ulatusest.

Muudatused võimaldavad personalikulusid planeerida objektiivsemalt ning tagada juhtimise ja tugiteenuste kättesaadavus vastavalt tegelikule vajadusele.

Personalikulude arvestusmudel haridusvaldkonnas

Juhtimiskulude arvestamise alused: Juhtimiskulude planeerimisel lähtutakse õpilaste arvust ning asutuse tegevuste mitmekesisusest. Arvestusmudel on järgmine:

- 1 juhi ametikoht iga 100 õpilase kohta;
- iga täiendav tegevuslik erisus (kool, lasteaed, huviharidus, väljaspool asutuse hoonet osutatav teenus) suurendab juhtimiskoormust 0,25 ametikoha võrra.

Selline arvestus võimaldab juhtimisressursi siduda tegeliku töömahuga ja asutuse tegevuste keerukusega.

Majaga seotud ametikohad: Majandamise ja hoonete haldamisega seotud ametikohad on kavandatud järgmiste põhimõtete alusel:

- hoonetele, mis on antud Rapla Varahalduse haldusse, arvestatakse 0,25 ametikoha;
- suurtes põhikoolides, kus toimub iseseisev majandamine, arvestatakse 0,5 ametikoha;
- lisaks arvestatakse 1 ametikoht iga 300 õpilase kohta.

Koristusteenus ja majahoid

- põhikoolides on koristajate arvestus 1 ametikoht 1 000 m² kohta;
- lasteaedades koristavad rühmaruume õpetaja abid ning üldpindade hoolduseks on arvestatud 0,5 ametikoha;
- majahoidja arvestuslik koormus on 0,75 ametikoha; suuremad hooldus- ja remonditööd tehakse koostöös Rapla Varahaldusega.

Õppetööga seotud ametikohad: õppetöö toetamiseks vajalike ametikohtade (huvijuht, IT-spetsialist, ringijuhid, pikapäevarühma töötajad, raamatukogu jms) arvestus on järgmine:

- põhikoolides 1 ametikoht 50 õpilase kohta;
- alus- ja huvihariduses 1 ametikoht 300 õpilase kohta.

Alushariduses on igas rühmas õpetaja, assistent ja õpetaja abi; täpne koormus sõltub rühmade ja laste arvust. Huvikoolides on personalikulud planeeritud 2025. aasta tasemel ning uusi ametikohti ei lisata.

Tugiteenused: tugiteenuste arvestus lähtub õpilaste arvust ja nende erivajadustest:

- tavaõpilaste puhul 1 tugispetsialisti ja abiõpetaja ametikoht 100 õpilase kohta;
- HEV-õpilaste puhul (EHIS-e andmete alusel):
 - 1 tugispetsialisti ametikoht 40 õpilase kohta,
 - 1 abiõpetaja ametikoht 30 õpilase kohta.

Tugiteenuste mahu suurenemine mõjutab eelkõige suuri koole ning mudeli rakendamine toimub järk-järgult perioodil 2026–2027. Kui spetsialisti ei õnnestu värvata, on võimalik osa vahenditest suunata teenuse sisse ostmiseks.

Abiteenused (köögid):

- alushariduses arvestatakse 1 köögitöötaja ametikoht 50 lapse kohta;
- põhikoolides 1 köögitöötaja ametikoht 100 õpilase kohta. Mudelit täpsustatakse vastavalt töötaja ja teenuse müügiimahtudele.

Uuendatud arvestusmudeli mõju: uuendatud personalikulude arvestusmudel seob kulud senisest selgemalt tegeliku töömahuga, lähtudes laste ja õpilaste arvust ning asutuste tegevuslikest eripäradest. See võimaldab vajaduse korral ametikohtade arvu korrigeerida ning suunata vabanevad ressursid teenuste kvaliteedi parandamisse.

Omavalitsuse poolt finantseeritavad personalikulud: 2026. aasta eelarveprojekti on omavalitsuse poolt finantseeritavad personalikulud kavandatud üldjoontes 2025. aasta tasemel kõikides valdkondades, välja arvatud tugiteenuste mahu suurenemisega seotud kulud. Eelarveprojekti on alampalga arvestusaluseks 930 eurot.

Alushariduse tugiteenuste koordineerimine: Haridusvaldkonna juhi ettepanekul on 2026. aasta eelarvesse planeeritud alushariduses tugiteenuste koordineerija koormus kokku 2,35 ametikohta, millega kaasneb ligikaudu 63 tuhande euro suurune lisakulu. Kuigi alusharidusseadus ei sätesta tugiteenuste koordineerija konkreetset koormust, on see ametikoht sisuliselt vältimatu, et täita seaduses sätestatud lapse arengu toetamise nõudeid (§ 12 lg 1–4). Koormuse määramisel on lähtutud praktikast kujunenud mudelist, mis on analoogne HEV-koordinaatori arvestusega üldhariduses:

- 0,1 ametikohta iga kahe rühma kohta;
- lisaks 0,1 ametikohta iga erirühma kohta.

Arvestus põhineb tegelikul töökoormusel, mis hõlmab koostööd õpetajatega, lapse arengu jälgimist, vanemate nõustamist, võrgustikutööd, dokumentatsiooni ning üleminekute korraldamist põhikooli. Erirühmade puhul on töö intensiivsem ning nõuab täiendavat ressursi. Tugiteenuste vahendid on sihtsuunitlusega ning nende mittekasutamise korral peavad vahendid jääma eelarvesse.

Õpetajate ametikoha arvestuslik suurus asutustes kujuneb lähtuvalt haridusasutustes kehtivast tundide arvestamise kokkuleppes ning õppekavast tulenevast tunnijaotusest. Koolide õpetajate ametikohtade arvestamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

1. 1., 2. ja 3. kooliastmes võib liita kuni kaks klassi, kusjuures liidetud klasside maksimaalne õpilaste arv 14. Oskusainetes võib liita rohkem klasse kui kaks. Lõpuklassi ei liideta.
2. Liita võib nii klasse kui erinevate ainetunde samas ulatuses, arvestades õppekava ja õppekorralduse eripärasid.
3. Klasside liitmisel lähtutakse suurema tundide arvuga klassi tunnimahust, lisaks arvestatakse 4 tundi põhiainetel lahus õpetamiseks.
4. Kooliastmeti ja klasside lõikes on arvestuslik maksimaalne tundide arv järgmine:
 1. klass 20 ainetundi;
 2. klass 23 ainetundi;
 3. klass 25 ainetundi;
 4. klass 25 ainetundi + 2 töö- ja tehnoloogiaõpetuse tundi poistele ja tüdrukutele eraldi; +3 kehalise kasvatuse tundi poistele ja tüdrukutele eraldi;
 5. klass 28 ainetundi + 2 töö- ja tehnoloogiaõpetuse tundi poistele ja tüdrukutele eraldi, + 2 kehalise kasvatuse tundi poistele ja tüdrukutele eraldi, + 4 A - võõrkeele rühmatundi;
 6. klass 30 ainetundi + 2 töö- ja tehnoloogiaõpetuse tundi poistele ja tüdrukutele eraldi, + 2 kehalise kasvatuse tundi poistele ja tüdrukutele eraldi, + 4 A-võõrkeele rühmatundi, + 4 B-võõrkeele rühmatundi;
 7. klass 30 ainetundi + 2 töö- ja tehnoloogiaõpetuse tundi poistele ja tüdrukutele eraldi, + 2 kehalise kasvatuse tundi poistele ja tüdrukutele eraldi, + 3 A-võõrkeele rühmatundi, + 3 B-võõrkeele rühmatundi;
 8. klass 32 ainetundi + 2 töö- ja tehnoloogiaõpetuse tundi poistele ja tüdrukutele eraldi, + 2 kehalise kasvatuse tundi poistele ja tüdrukutele eraldi, + 3 A-võõrkeele rühmatundi, + 3 B-võõrkeele rühmatundi;
 9. klass 32 ainetundi + 2 töö- ja tehnoloogiaõpetuse tundi poistele ja tüdrukutele eraldi, + 2 kehalise kasvatuse tundi poistele ja tüdrukutele eraldi, + 3 A-võõrkeele rühmatundi, + 3 B-võõrkeele rühmatundi.
 Klassi gruppideks jaotamisel peab grupis olema keskmiselt 12 õpilast. Keeleõppegruppides võib teha erandeid juhul kui antud keelt õpib väiksem arv kui 12 õpilast.
5. **Haridusliku erivajadusega (HEV) õpilaste** õpetamise rahastus lähtub Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) andmetest 10. novembri seisuga. Riigi poolt eraldatud vahendid suunatakse õpilaspõhiselt sellele koolile, kus HEV-õpilane õpib.
6. **Õpetaja ametikohtade** arvestusliku arvu leidmisel rakendatakse järgmisi koormusnorme: koolides, kus õpilaste arv on **200 või rohkem, 21 kontakttundi** nädalas; koolides, kus **õpilaste arv on alla 200, 22 kontakttundi** nädalas. Koormusnorm on aluseks palgafondi arvestamisel. Koolisiselt võib koormusi diferentseerida ning juhifondi protsent sõltub tasandusfondi suurusel.
7. **Juhid ja tugispetsialistid** võivad ühe ametikoha piires anda kuni 5 tasustatud aine- ja/või ringitundi nädalas või täita klassijuhataja ülesandeid.
8. Kooli juhid ei sõlmi töölepinguid sugulaste ja hõimlastega perekonnaseaduse §-de 80 ja 81 tähenduses. Sellised töölepingud sõlmib vajaduse korral Rapla Vallavalitsus. Direktor esitab vallavalitsusele lepingu sõlmimiseks vajalikud andmed koos koolis kehtiva palgajuhendiga. Juht on kohustatud toimingupiirangu kohaldamata jätmise asjaolust viivitamata teavitama vallavanemat ning avaldama vastavasisulise teate asutuse veebilehel.

Igal koolil on **Rapla Vallavalitsusega kooskõlastatud ja direktori käskkirjaga kehtestatud palgajuhend**, milles on sätestatud koolis kehtivad töötasustamise põhimõtted ja reeglid. Palgajuhendit on võimalik uuendada enne õppeaasta algust. Palgajuhendi muutmine eeldab **kooskõlastamist õpetajate, hoolekogu ja Rapla Vallavalitsusega**.

2026. aasta toetusfondist arvestati direktorite ja õppealajuhatajate tööjõukulude katteks arvestatud 92 eurot õpilase kohta. Direktorite ja õppealajuhatajate töötasu suurus on koolipidaja otsustada ning sõltub eelkõige koolipidaja eelarvelistest võimalustest, personalipoliitikast (sealhulgas juhtide arvust), juhtimisulatuses suurusest ja täidetavate ülesannete mahust. Toetus võimaldab koolipidajatel kujundada paindlikuma ja kooli vajadusest lähtuva juhtimisstruktuuri, mis ei sõltu otseselt klassikomplektide või koolide arvust ning toetab eelkõige väiksemaid kohaliku omavalitsuse üksusi efektiivsemate juhtimislahenduste leidmisel.

Täienduskoolituseks on arvestatud toetusfondis **12 eurot õpilase kohta**. Täienduskoolituse toetus ei ole seotud kindla protsendiga palgafondist ning selle kasutamine toimub vastavalt kooli vajadustele ja arengusuundadele. Omavalitsus eraldab koolitustel osalemiseks arvestuslikult vahendeid kuni 2% ulatuses töötasufondist.

Koolilõuna toetust arvestatakse **175 koolipäeva** ulatuses **statsionaarses õppes õppiva õpilase** kohta, summas **1 euro õppepäeva kohta**. Koduõppel olevate õpilaste eest koolilõuna toetust ei arvestata. Valla omaosalus koolilõuna maksumuse katmisel on: **Rapla linna põhikoolides** 0,98 eurot toidupäeva kohta. Toitlustusteenust ostetakse lepingu nr 12-13/2026/7 alusel ettevõttelt **Baltic Restaurants Estonia AS**. Leping kehtib kuni 15. juunini 2029. **Maapiirkondade koolides** on valla omaosalus 2,10 eurot toidupäeva kohta.

Kultuuriministeeriumi eestvedamisel rakendatav toetusmeede (Kultuuriranits) on suunatud laste ja noorte kultuurielus osalemise tagamisele, kultuuri väärtustava publiku järelkasvu kujundamisele ning kultuuris osalemise võimaluste parandamisele. Toetuse jaotamisel lähtutakse põhikooli õpilaste arvust, mida korrutatakse regionaalse koefitsiendi ja õpilaspõhise määraga **9,60 eurot**. Toetuse vahendeid võib kasutada kultuuriasutuste ja -sündmuste piletite ostmiseks, eriprogrammide korraldamiseks ning sõidukulude katmiseks. Rapla vallas on kultuuriranitsa **õpilaspõhine toetus 12,57 eurot**, mis on arvestatud **õppevahendite kulude** koosseisu.

Õppevahendite toetuse määr on **57 eurot õpilase kohta** ning see on mõeldud õppematerjalide soetamise kulude katmiseks.

Koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetust eraldatakse kohalikele omavalitsustele juhul, kui vastaval aastal kehtiv **lasteaiaõpetaja töötasu alammäär on vähemalt 90% üldhariduskooli õpetaja töötasu alammäärast** või **magistrikraadiga või sellega võrdsustatud tasemega lasteaiaõpetajal vähemalt 100% üldhariduskooli õpetaja töötasu alammäärast**. Kohalik omavalitsus võib toetust kasutada **lasteaiaõpetajate ja tugispetsialistide tööjõukulude katmiseks** või **tugiteenuste kättesaadavuse tagamiseks**. Nimetatud nõuete täitmine suurendab personalikulude osakaalu haridusasutuste eelarvetes. Haridusvaldkonna kulud on suures osas seotud **õpilaste ja laste arvuga**. Viimastel aastatel on kooli alustavate õpilaste arvu kasvu tõttu õpilaste arv mõnevõrra suurenenud, kuid **lähiaastatel ei ole oodata õpilaste arvu märkimisväärset kasvu**, mistõttu jääb ka haridusvaldkonna kulude kasv mõõdukaks.

2026. aastal on planeeritud täiendavad transpordikulud Kohila valla siseliini nr 31 doteerimiseks. Vallavalitsuse ettepanekul tehti ettepanek sõlmida õpilasveo korraldamise eesmärgil leping Kohila Vallavalitsuse ja MTÜ Põhja-Eesti Ühistranspordikeskusega Kohila valla siseliini nr 31 doteerimiseks vahemikus 1. jaanuar 2026 kuni 9. juuni 2026.

2025 aasta teisel poolaastal avati Rapla Lasteaia Päkapikk juurde neli uut rühma ning alustas tegevust Rapla Hariduse Tugikeskus, mille tulemusel suurenesid 2026.aasta eelarves personalikulud ning lisandusid hoonete haldamisega seotud kulud.

Aastatel **2018–2021** püsis sündide arv Rapla vallas suhteliselt stabiilsena, jäädes vahemikku **127–144 sündi aastas**. Alates **2022. aastast** on aga täheldatav selge **langustrend sündimuses**. **2025. aastal sündis 84 last**, mis on vaadeldava perioodi madalaim näitaja ning ligikaudu **42% vähem kui 2021. aastal**.

Sündimuse vähenemine mõjutab otseselt **haridus- ja sotsiaalteenuste vajaduse planeerimist ning valla eelarvekujundust lähiaastatel**. Üldine arengusuund viitab **püsivale ja struktuursele sündimuse langusele**, mitte üksnes lühiajalisele kõikumisele.

Tabel 36. Sündide arv 2018–2025

AASTA	SÜNDIS
2025	84
2024	106
2023	91
2022	119

AASTA	SÜNDIS
2021	144
2020	129
2019	127
2018	143

Rapla Vallavalitsuse 5. jaanuari 2026. aasta korraldusega nr 10 kinnitati Rapla valla munitsipaalkoolide esimese kooliastme klassi täituvuse ülemiseks piirnormiks 22 õpilast. Teises ja kolmandas kooliastmes ei ole klasside piirnormi muutmine vajalik, kuna õpilased on koolieluga kohanenud ja omandanud vajalikud õpioskused. Klasside täituvuse piirnormi muudatus mõjutab eelkõige Rapla linnas asuvaid koole. Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 26 lõikele 1 on põhikooli klassi täituvuse ülemine piirnorm 24 õpilast. Rapla linnas ja lähimates külates jõuab 1. oktoobriks 2026 koolikohustuslikku ikka 89 last. Arvestades vähendatud klassi täituvuse piirnormi ning prognoositavat õpilaste arvu, jõuti Rapla linna koolide juhtkondade kohtumisel kokkuleppele, et 2026/2027. õppeaastal avatakse Rapla Vesiroosi Koolis ja Rapla Kesklinna Koolis kummaski kaks esimest klassi.

Haridusvaldkonna kulude koosseisus olnud nelja tugispetsialisti personali- ja majanduskulud liikusid avatud Rapla Hariduse Tugikeskuse koosseisu. 2026.aasta eelarves ei planeerita kulusid perepäevahoiule kuid vahendid on arvestatud koduse lapse toetusteks.

Seoses 1. septembril 2025 jõustunud alushariduse seaduse muudatusega on Rapla valla lasteaedades suurenenud lastehoiukoha kasutamise sooviavalduste arv. Kuigi vallal on vabu kohti mitmes maapiirkonna lasteaias, eelistavad lapsevanemad valdavalt Rapla linna lasteaedu, kus kohtade nappus on suurem. Sellest tulenevalt on kasvanud koduse lapse toetuse saajate arv (jaanuaris 4 last, veebruaris 6 last, märtsis 9 last), millega on 2026. aasta eelarve koostamisel arvestatud ning koduse lapse toetuseks on planeeritud 6 000 eurot, et tagada toetuse maksmine kõigile õigustatud peredele kuni lasteaiakoha või lastehoiukoha võimaldamiseni.

Haridusvaldkonna eelarvesse kavandatakse **õpetajate reserv**, mis täpsustatakse **teisel lugemisel** toetusvahendite jaotamise käigus. Reservi eesmärk on tagada paindlikkus olukorras, kus tekib vajadus **uue klassi moodustamiseks või väikeklassi avamiseks**.

Perepäevahoiu teenuse hange lõppes **30. juunil 2025** ning uue hanke algatamist ei ole kavandatud. Kehtima jääb **lastehoiu rahastamise kord**. Uue lasteaia avamine peaks katma vajaduse lasteaia kohtade järele ning seetõttu **lõpeb koduse lapse toetuse maksmine 2026.aasta teises pooles**.

Tabel 37. Haridusvaldkonna kulud vallavalitsuses vastutajate lõikes 2024–2026

	2024 eelarve	2025 eelarve	2026 eelarve	Tõus 2026/2025
Haridusvaldkond	1 141 823	1 083 566	814 595	-25%
Õpilasliinid	200 315	282 954	310 000	10%
Arvlemine hariduse osas	375 244	441 776	430 000	-3%
Toetavad tegevused (tugiteenused)	125 687	94 179	0	
Perepäevahoid, koduse lapse toetus	400 504	221 000	14 000	-94%
Suhtekorraldus, valdkonna motivatsioonipakett	4 746	11 000	11 000	0%
Koolipiim	12 449	12 000	12 000	0%
Koolipuuveli (toidupäeva reserv)	5 372	11 547	6 000	-48%
Muud projektid (Arno)	17 506	5 000	5 000	0%
Õpetajate reserv	0	4 110	26 595	

Rapla valla õpilasi õpib **teiste omavalitsuste lasteaedades ja põhikoolides** ning vald osaleb omavalitsustele kuuluvate haridusasutuste hariduskulude katmisel vastavalt esitatud arvetele. Riigikoolide ja erakoolide kulude katmise kohustust vallal ei ole, välja arvatud vallavalitsuse otsusega erandkorras määratud toetused.

Teistele omavalitsustele toimuv arveldamine hariduse valdkonnas kajastub osaliselt ka **huvitegevuse toetuste** kaudu, kus vahendid suunatakse **naabervaldadele Rapla valla laste huvitegevuses osalemise katteks**.

Tabel 38. Rapla valla õpilaste arv teistes kohalikes omavalitsustes maakondade kaupa seisuga 10.11.2025 ning võrdlus perioodiga 10.11.2024.

Maakond	Omavalitsus	Lasteaed	Kool	Riigikool	Erakool	Huvikool
Harju	Keila linn		4			
	Kose vald		12			2
	Saue vald				2	
	Saku vald		4			
	Viimsi vald			1		
	Rae vald				1	
	Harku vald			1		
	Tallinn	1	42	13	24	
Hiiu	Hiiumaa vald	1	1	2		
Ida-Viru	Kohtla-Järve linn					
	Jõhvi vald					
Jõgeva	Jõgeva vald		1			
Järva	Põltsamaa vald					
Järva	Paide linn	3		1		
	Türi vald	1	1			
Lääne	Haapsalu linn					
	Lääne-Nigula vald		5	6		
Lääne-Viru	Rakvere linn				1	
Pärnu	Tori vald	1				
	Põhja-Pärnumaa vald					
	Pärnu linn			2	1	
Rapla	Kehtna vald	13	25			4
	Kohila vald	2	48		9	6
	Märjamaa vald		10			
Tartu	Elva vald					
	Kastre vald					
Tartu	Nõo vald			6		
	Tartu linn		5		5	
Valga	Tõrva vald					
Valga	Valga vald					
Viljandi	Põhja-Sakala vald		1			
Viljandi	Viljandi linn			5		
Saare	Saaremaa vald		1			
Raplamaa Rakenduslik Kolledž (mittestatsionaarne riigikool)				46		
Rapla Gümnaasium (riigikool)				179		
Maarjamaa Riigikool (HEV riigikool)				19		
Kokku		22	160	281	43	12
Seis 10.11.2024		24	140	281	42	15
Muutus		-2	20	0	1	-3

9.5. Sotsiaalne kaitse

Tervishoiu valdkonnas (07) on kajastatud kulud terviseteenuste toetamiseks; sotsiaalse kaitse valdkond (10) hõlmab riskirühmade, sealhulgas abivajadusega eakate, lastega perede, erivajadustega inimeste ja teiste abivajajate sotsiaalset kaitset, sh eluasemeteenuseid. 46% sotsiaalvaldkonna põhitegevuskuludest kulub eakate sotsiaalkandeesutustele, 12% moodustab toimetulekutoetus ja 12% puuetega inimeste sotsiaalne kaitse (sh ISTE projekt, hooldajatoetus, igapäevaelu toetamine, sotsiaaltransport), 9% moodustavad asendus-ja järelhooldusteenuste kulud.

Tabel 39. Tervishoiu ja sotsiaalse kaitse valdkonna kulud majandusliku sisu kaupa 2024–2026

Tegevusala	Konto	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Muutus summaliselt 2026/2025	Muutus 2026/2025
		-4 067 777	-4 687 272	-5 293 653	-606 381	13%
2 Põhitegevuse kulud		-4 001 152	-4 625 005	-4 681 386	-56 381	1%
07 Tervishoid		-90 556	-56 709	-45 408	11 301	-20%
	41 SOTSIAALTOETUSED		-21 619	-21 532	87	0%
	45 MUUD TOETUSED	-90 556	-35 090	-23 876	11 214	-32%
10 Sotsiaalne kaitse		-3 910 596	-4 568 296	-4 635 978	-67 682	1%
	41 SOTSIAALTOETUSED	-1 576 094	-1 835 461	-1 885 712	-50 251	3%
	45 MUUD TOETUSED	-28 757	-37 600	-37 360	240	-1%
	50 TÖÖJÕUKULUD	-1 440 757	-1 666 932	-1 787 504	-120 572	7%
	55 MAJANDAMISKULUD	-862 691	-1 028 303	-925 402	102 901	-10%
	60 MUUD TEGEVUSKULUD	-2 297			0	
4 Investeeringustegevuse kulud		-66 625	-62 267	-612 267	-550 000	
10 Sotsiaalne kaitse		-66 625	-62 267	-612 267	-550 000	
	15 PÕHIVARA	-66 090	-62 267	-612 267	-550 000	
	65 FINANTSTULUD JA - KULUD	-535			0	

Rapla vald on toetanud perearstiteenuse osutamist piirkonnas alates 2018. aastast. Alates 2020. aastast on teenuse toetamiseks sõlmitud kolmeaastased lepingud. Uueks kolmeaastaseks perioodiks on ette valmistatud lepingu projekt, mille kohaselt toetab vald perearstiteenuse osutamist Juurus ja Kaius. Toetusega kaetakse perearstipunktides perearstiteenuse osutamisega seotud personalikulud aastases summas 7 500 eurot, mis makstakse välja kvartaalsete maksetena. Ettevõtja kohustuseks on osutada perearstiteenust Kaius ja Juurus kuni 31. detsembrini 2028. 2026. aasta eelarves on arvestatud toetusega Juuru ja Kaiu perearstikeskusele ja Sihtasutusele Raplamaa Haigla kommunaalkulude katmiseks.

Rapla vallas on kaks hooldekeskust kolmes majas. **Rapla Hooldekeskus** on segatüüpi hoolekandeaustus, mis koosneb peamajast ja filiaalidest. Peamajas (Rapla, Kuusiku tee 5) pakutakse järgmisi teenuseid: üldhooldusteenus (ööpäevaringne hooldus), turvakoduteenus (kriisipind emale ja lapsele ning eakale), supiköök (abivajajate soodushinnaga toitlustamine, suhtlus), saunateenus, pesupesemisteenus, erihoolekande teenus (igapäevaelu toetamise teenus, toetatud elamise teenus, toetatud töötamise teenus), koduteenus, sotsiaal- ja invatransporditeenus. Peamajas on ka sotsiaaleluruumid (eluasemeteenus eakale ja puudega inimesele). Hooldekeskuse filiaalideks on Alu Tugikeskus (Alu, Pargi tn 1), mis pakub toetatud elamise teenust. Alu Sotsiaalmaja (Alu, Tallinna mnt 10), kus asuvates sotsiaaleluruumides pakutakse eluasemeteenust ja öömaja-varjupaigateenust. Teenuse eesmärk on ennetada sõltuvusprobleemiga isikute sattumist tänavapilti ning vähendada häiringuid kaaskodanikele. **Juuru ja Kaiu Hooldekodu** pakub ööpäevaringset hooldust kahes asukohas, soodushinnaga toitlustamist ning sauna- ja pesemisteenust.

Rapla vallas osutatavate sotsiaalteenuste hinnad on kehtestatud Rapla Vallavalitsuse **1. detsembri 2025. aasta korraldusega nr 450**. Üldhooldusteenuse rahastamiseks on vald kehtestanud **hoolduskulude piirmäära 650 eurot**, mis määrab kohaliku omavalitsuse osaluse hooldekoduteenuse kulude katmisel (Rapla Vallavalitsuse **8. detsembri 2025. aasta määrus nr 9**). Piirmäär võimaldab teenuse saajatel valida hooldekodu vastavalt oma vajadustele ja eelistustele ning tagab teenuse kättesaadavuse mõistliku aja jooksul. Kui hooldekodu maksumus ületab kehtestatud piirmäära, tasub piirmäära ületava osa teenuse saaja või tema lähedased.

Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse kohatasu jaguneb teenuse saaja ja kohaliku omavalitsuse vahel. Hooldekeskuste kohatasu tõuseb 2026. aastal 8% ning on 1 400 eurot hooldatava kohta kuus (2025. aastal 1 300 eurot). Sellest valla osalus on 650 eurot (2025. aastal 600 eurot, tõus 8%) ning hooldatava osalus 750 eurot (2025. aastal 700 eurot, tõus 7%), mis katab majutus-, toitlustus- ja muud teenuse osutamisega seotud kulud. Toidupäeva maksumus on 9 eurot päevas.

Alates 1. juulist 2026 on teenuseosutajal kohustus tagada tegevuskohas ööpäevaringne hooldustöötaja kohalolek arvestusega üks hooldustöötaja kuni 36 teenusesaaja kohta ning lisaks päevasel ajal 12 järjestikuse tunni jooksul vähemalt üks hooldustöötaja või abihoolustöötaja kuni 12 teenusesaaja kohta. Nõuete täitmiseks nähakse 2026. aastal hooldekeskustele ette täiendavad rahalised vahendid.

Teenusele soovijate arv on kasvanud ning üldhooldusteenuse rahastamiseks vajalik omavahendite maht on suurenenud. Kuna Rapla valla hooldekodudes ei jätku teenuskohti, on kasv eelkõige seotud väljaspool Rapla valda sisseostetava teenuse mahu suurenemisega.

2026. aasta eelarves on planeeritud vahendid hoolduskomponendi tasumiseks 70 väljaspool Rapla valla hooldekodusid viibiva kliendi eest. Vajaduse korral arvestab kohalik omavalitsus täiendavate kuludega, sealhulgas väiksema sissetulekuga teenuse saajate toetamisega ja puuduses olevate isikute kulude katmisega. Samuti võib omavalitsus otsustada teenuse saaja täiendava toetamise üle, näiteks isikliku raha jätmise või erivajadustest tulenevate suuremate majutus- ja hoolduskulude katmise, kui see on osa omavalitsuse korraldatavast teenusest.

2026. aastal lähtutakse väiksema sissetuleku hüvitise arvutamisel 2025. aasta teise kvartali keskmisest vanaduspensionist, mis on **826,80 eurot** (2025. aastal 781,30 eurot). Kui lisaks väiksema sissetuleku hüvitisele vajab teenuse saaja teenuse saamiseks lisavahendeid sh nn käiberaha (taskuraha), viib KOV läbi tavapärase maksevõime hindamise ja otsustab, kas vajalikud lisavahendid tulevad teenuse saaja vara arvelt, seaduslikelt ülalpidajatelt või on KOV kohustatud oma vahenditest ülejäänud osa tasuma.

Hooldusreform on suurendanud kohaliku omavalitsuse rolli üldhooldusteenuse korraldamisel ja rahastamisel ning toonud kaasa senisest suurema vastutuse teenuse kättesaadavuse tagamisel. Omavalitsuse ülesannete hulka on lisandunud ulatuslikum teenusevajaduse hindamine, hooldusvajaduse määramine ning otsuste tegemine hoolduskulude katmise ulatuse osas. Reform on suurendanud koostööd teenuseosutajatega, sh lepinguliste suhete haldamist, kulude põhjendatuse kontrolli ja teenuse kvaliteedi seiret. Oluliselt on kasvanud ka teenusesaajate ja nende lähedaste nõustamise vajadus, sh selgitamine, millised kulud katab kohalik omavalitsus, millised jäävad teenusesaaja kanda ning millistel juhtudel on võimalik täiendav toetamine. See on toonud kaasa töökoormuse suurenemise sotsiaaltöötajatele ja finantsvaldkonna töötajatele.

Hooldusreformi mõju on pikaajaline ning eeldab jätkuvat eelarvelist planeerimist, teenusevajaduse regulaarset seiret ning paindlikke lahendusi teenuse korraldamisel, et tagada abi vajavatele inimestele teenuse kättesaadavus mõistliku aja jooksul ja ühtlase kvaliteediga.

Rapla Hooldekeskuse sotsiaalteenuste hulka kuuluvad koduhooldusteenused, puuetega inimeste transport ning võimaluse korral sotsiaaltransport abivajajatele, igapäevaelu toetamise teenus (projektipõhiselt) ning päevakeskuseteenus.

Rapla valla makstavate sotsiaaltoetuste määramisel on suurendatud toetuste maksmise paindlikkust, reageeritakse sotsiaalmajanduslikele muutustele. Jätkatakse vaesust vähendava toimetulekutoetuse maksmist ning sihtrühmapõhiste toetuste maksmist eraldi arvestatuna vajaduspõhistest sotsiaaltoetustest, milleks on sünnitoetus (makstakse kahes osas: 250 eurot pärast lapse sündi ning 250 eurot lapse ühe aastaseks saamisel) ja esimesse klassi astuja toetus (150 eurot kõigile rahvastikuregistrijärgsetele Rapla valla lastele alates 01.09.2023). Omavalitsus korraldab asendus- ja järelhooldusteenuse toetuse ning matusetoetuse maksmise korraldamist, raske ja sügava puudega lastele tugiisiku-, lapsehoiu- ja transporditeenuse korraldamist.

Rapla Vallavalitsuse 12. detsembri 2022 korraldusega nr 606 „Rapla Vallavalitsuse 1. veebruari 2021 korralduse nr 62 „Sotsiaaltoetuste määrade kehtestamine“ muudeti sotsiaaltoetuste määrasid. 01.01.2023. aastast kehtivaid sotsiaaltoetuste määrasid 2026. aastal planeeritud tõsta ei ole.

Tabel 40. Toetuse määrad alates 01.01.2023

Toetuse liik	Kinnitatud määr
Hooldajatoetus (puudega lapse hooldajale)	200
Hooldajatoetus täisealise isiku hooldajale (raske puue)	40
Hooldajatoetus täisealise isiku hooldajale (sügav puue)	50
Esimesse klassi astuja toetus	150
Sünnitoetus	500
Matusetoetus	300

Asendushooldus- ja järelhooldusteenuse hinnad tõusevad 2026.aastal 5% (Rapla valla teenuse pakkuja SOS Lasteküla Eesti Ühing). Rapla vald kasutab perekoduteenust, mille uus hind on 2860 eurot kuus (2025. aastal 2730 eurot), raske või sügava puudega lapse asendushooldusteenuse kohamaksumuse miinimumhind 3150 eurot kuus (2025. aastal 3000 eurot). Rapla vallast on hooldusel 10 hoolduspere last.

Rapla vallas on 13 sotsiaalkorterit ja 1 sotsiaaleluruum. Kuus korterit asub Rapla linnas, kolm Alu alevikus, kaks Juuru alevikus, üks Kaiu alevikus ja üks Kuimetsa külas. Sotsiaaleluruum asub Kabala külas.

Tabel 41. Sotsiaaltöö korraldus vastutajate lõikes 2024–2026 Rapla vallas, võrdlus eelmise perioodiga

	2024	2025 eelarve	2026 eelarve	Summaline muutus 2026/2025
Toetused	977 488	1 024 776	1 062 722	37 946
Toimetulekutoetus	465 911	526 043	528 529	2 486
Toimetulekutoetuse jääk	41 563	37 583	17 761	-19 822
Energiahinna tõusu leevendamise toetus	0	3 168	0	-3 168
Vaimne tervis	61 718	21 492	21 532	40
Asendushooldusteenus	340 592	370 000	423 410	53 410
Energiakulude hüvitamine	5 576	0	0	0
Matusetoetus	38 839	40 000	45 000	5 000
Raske ja sügava puudega laste hoiuteenus	23 289	26 490	26 490	0
Kohaliku Omavalitsuse toetused ja teenused	233 825	441 355	414 555	-26 800
Hooldajatoetus	59 146	62 000	75 000	13 000
Laste ja perede toetus	0	40 000	30 000	-10 000
Toimetuleku tagamise toetus (huviharidus)	24 255	30 000	40 000	10 000
Sünnitoetus	46 350	50 000	50 000	0
1. klassi astuja toetus	26 850	28 000	25 000	-3 000
Ühekordsed sotsiaaltoetused	37 158	50 000	45 000	-5 000
Sotsiaaltöö korraldamine (auto, IT)	5 429	6 000	5 000	-1 000
Valdkonna esinduskulu	0	0	2 000	2 000
Hoolekandeteenuste arendamine (projekt)	0	140 355	107 555	-32 800
Sõltuvusabitoetus	0	0	5 000	5 000
Projektitoetused (valla)	34 637	35 000	30 000	-5 000
Sotsiaalteenused	904 868	1 042 286	996 471	-45 815
Tasuline hooldus (Hooldekodud)	449 148	524 317	546 000	21 683
Kindlustamata isikud ja sotsiaaltransport	3 921	3 000	3 000	0
Nõustamisteenus	5 905	7 000	4 000	-3 000
Projektitoetused	344 655	390 969	353 471	-37 498
Valla omaosalus (TAI kaasrahastusega)	12 839	20 000	6 834	-13 166
Projekt taastava õiguse arendamine	4 818	0	0	0
Toidukorvid majandusraskustes peredele	0	1 000	0	-1 000
Isiksusekeskne erihoolekande	326 998	328 277	328 277	0
Kodud tuleohutus	0	13 009	11 000	-2 009
MTÜ Masaan	0	0	7 360	7 360
Vabatahtlike tegevuste ennetusmudel (omaosalus)	0	7 600	0	-7 600
Hoolekandeteenuste arendamine	0	21 083	0	-21 083
Abivajaja lapse tugiteenused	61 581	90 000	70 000	-20 000
Puudega inimese elukoha kohandamine	17 063	20 000	20 000	0
Sotsiaalkorterite remont	22 595	7 000	0	-7 000
Toetus tervishoiule	90 556	35 217	23 876	-11 341
Toetus perearstikeskusele, haiglale	90 556	35 217	23 876	-11 341
Sotsiaalvaldkond kokku	2 206 737	2 543 634	2 497 624	-46 010

43% sotsiaalvaldkonna eelarvest moodustavad valla hallatavate hoolekandetasutuste kulud ja 57% kulude väljamaksu eest vastutab vallavalitsuse sotsiaalvaldkond (toetused, sotsiaalteenuste korraldamine, projektide läbiviimine).

Rapla Vallavalitsuse 11. veebruari 2019 määrusega nr 5 „Sotsiaalvaldkonna mittetulundusliku toetuse eraldamise kriteeriumid“ on kinnitatud sotsiaalvaldkonna mittetulundusliku toetuse eraldamise kriteeriumid.

Sotsiaalvaldkonna sisese võimekuse kasvatamisel on märksõnadeks spetsialistidest meeskonna komplekteerimine ning kompetentsi kasvatamine. Toetava õigusraamistiku tagamiseks ajakohastatakse/uuendatakse valdkonda reguleerivaid valla õigusakte, 2023. aastal võeti vastu sotsiaal- ja tervisevaldkonna strateegia.

Eraldi prioriteediks on lastekaitsetöö: last (olenemata puude määratlusest) ja peret toetavate toetuste ja teenuste osutamine nende heaolu kasvu tagavas mahus. Lastega peresid toetatakse alushariduse toidukulu, õpilaskodu kohatasu, huviringide ja -tegevuste omaosaluse tasumisel. Toetatakse perede nõustamisteenuse tasumist ning makstakse ühekordseid toetusi

vajaduspõhiselt. Tagatakse puuetega lastele juhtumiplaanijärgsete teenuste osutamine ja toetuste maksmine. Erilist tähelepanu pööratakse teenuste kättesaadavuse parandamisele.

Toetatakse puuetega inimeste heaolu ja iseseisva toimetuleku tagamist ning elukoha kohandamist nende vajadustele vastavaks. Elukoha kohandust on planeeritud jätkata.

Tabel 42. Sotsiaaltöö arvulised näitajad 2023–2025 (Rapla Vallavalitsuse vastutusalal)

		2023	2024	2025
Toimetulekutoetuste arv	toetuste maksmise kord/arv	1276	1120	1103
Täiendavate sotsiaaltoetuste arv	toetuste saajate arv	172	241	148
Hooldajatoetus	mitmele isikule	55	57	59
Koduhooldusteenus	teenuse saajad	80	56	59
Eluasemeteenus	teenuse saajad	77	65	66
Eeskoste	teenuse saajad	39	39	35
Eeskoste (õpilased)	teenuse saajad	10	8	9
Sotsiaaltransport	kliente	202	194	150
	sõitude arv	182	441	427
1.klassi astuja toetus	saajate arv	129	179	150
Sünnitoetus	saajate arv	200	187	180
Vähekindlustatud laste huvitegevus	saajate arv	109	71	61
Toidurahatoetus	saajate arv	37	33	32
Asendushoolsus	saajate arv	10	10	11
Matusetoetus	kordade arv	153	131	146
Koduse lapse toetus	teenuse saajad	36	77	21

Rohkem suunatakse abivajajaid erinevatele teenustele, mille tulemus on pikaajalisem. Näiteks psühholoogiline nõustamine, pereterapeudi nõustamine, kriisinõustamine, võlanõustamine, sõltuvusaine alane nõustamine ja teised vajaduspõhised nõustamised. Projektitoetuste raames toetatakse MTÜ-d, seltse ja seltsinguid riskirühmadele toetavate tegevuste võimaldamisega. Projektitoetuste raames korraldatakse lasteaiaelaste laste vanematele koolitusi lapse käitumise ja suhtlemise toetamiseks.

Rapla vald liitus 2021. aasta alguses Sotsiaalkindlustusameti pilootprojektiga „**Isikukeskse erihoolekande teenusmodeli rakendamine kohalikus omavalitsuses**“ (edaspidi *ISTE*). *ISTE* on uus teenusmodel, mis toetab psüühilise erivajadusega, sealhulgas intellektipuudega inimeste ühiskonnaelus osalemist ja kaasamist kogukonna tasandil ning psüühilise erivajadusega inimeste võimetekohast osalemist tööhõives. Teenusmodel on kasutajasõbralik ja paindlik ning võimaldab pakkuda teenuseid, mitte ainult abivajajale endale vaid ka tema pere liikmetele hoolduskoormuse vähendamiseks ja hea vaimse tervise taastamiseks/säilitamiseks. Iga abivajaja puhul kujundatakse teenus just talle vajaminevatest erihoolekande- ja rehabilitatsiooniteenuste tegevustest. Projekti eesmärk on testida psüühilise erivajadusega inimeste abistamisel teenuskomponentidel põhinevat lähenemist, kus psüühilise erivajadusega inimeste teenuste korraldaja rollis on KOV. Rapla vallas osutatakse projekti käigus erinevaid teenuskomponente. 2025–2026 liitus Rapla vald Sotsiaalkindlustusameti pilootprojektiga „**Isikukeskse erihoolekande teenusmodeli jätkurakendamine kohalikus omavalitsuses 2025–2026**“ Rapla vald jätkab projektis 60. teenuskohaga. 2025–2026 perioodil on Rapla vallal lepingu maksimaalne rahaline maht 656 554 eurot, millest koordineerimise tasu on 68 775 eurot ja teenuskomponendid 587 779 eurot.

Alates 1. jaanuarist 2025 jõustus uus rahastamismudel, mis tagab kohalikele omavalitsustele püsiva toetuse **vaimse tervise teenuste pakkumiseks**. Kui varasemalt pidid KOVid taotlema rahastust igal aastal eraldi, siis edaspidi eraldatakse vahendid otse omavalitsuste toetusfondi kaudu. Toetus jaotatakse kohaliku omavalitsuse üksuste vahel proportsionaalselt elanike arvuga. Aastal 2026 on Rapla valla eelarves 21 619 eurot.

Rapla vald osaleb koostööprojektis „**Vabatahtliku tegevuse ennetusmodeli väljatöötamine ja testimine koduhooldusteenuse lisakomponendina neljas omavalitsuses**“. Projekti juhtpartner on MTÜ Vabatahtlikud Seltsilised ja selles osalevad lisaks Rapla vallale Rae vald, Saaremaa vald ja Rakvere vald. Projekti üldeesmärk järgmistes projektis tegevustes: omavalitsus on kaasanud kogukonnas olemasoleva inimressursi sotsiaalvaldkonnas vajalike ennetustegevuste elluviimisesse ja rakendab teadlikult vabatahtliku tegevuse lisa potentsiaali koduhooldusteenuse ennetustegevuse lisakomponendina. Partnerina osaleme kõikides projektis tegevustes ja neid tegevusi rahastatakse toetusest 22 000 euroga perioodil 2025-2026. Projekti kestvus 01.01.2025 kuni 31.12.2026, kokku 24 kuud.

Projekti „Iseseisvat toimetulekut toetavate ja kvaliteetsete sotsiaalteenuste ning hooldusvõimaluste tagamine“ perioodil 2025-2026 eesmärk on tõsta Raplas mäluprobleemidega inimeste, eakate ja koduhooldusteenusel olevate klientide elukvaliteeti, luues uus päevahoiuteenus ja arendades päevakeskuse teenuseid ning parandades ligipääsu sotsiaalsetele tegevustele. Ruumide kohandamine, personali värbamine ja koolitamine ning klientidele abivahendite soetamine ja ladustamine on kesksel kohal. Päevahoiuteenus puhul keskendutakse 32 m² suuruse ruumi muutmisele turvaliseks ja ergutavaks keskkonnaks, värvata vajalik, kvalifitseeritud personal, kes pakub mäluprobleemidega inimestele individuaalset tuge. Tähtis on ka abivahendite hankimine, mis toetab klientide iseseisvust ja turvalisust. Päevakeskuse teenuse parandamisel on oluline rikastada programmi tegevus- ja muusikavahenditega ning luua töötaja ametikoht, tagamaks järjepidev ja professionaalne teenindus. Päevakeskuse teenus ei vähenda ainult eakate üksindust, vaid soodustab ka nende vaimset ja füüsilist tuge. Koduhooldusteenuse täiustamine hõlmab abivahendite soetamist ja töötajate koolitust, et parandada koduhooldusel olevate klientide liikuvust ja osalemist kogukonnaval, vähendades nende sotsiaalset isolatsiooni.

Projekti „Teopesa: abi- ja toetusvajadustega inimeste tegevuskeskus Raplas“ osaleb Rapla vald koostööpartnerina aastatel 30.09.2025–29.09.2027 ning tagab 0,2 koormusega spetsialisti olemasolu, kes hindab ja kinnitab sihtgrupi vastavuse, nõustab abi- ja toetusvajadusega inimesi erinevatest toetusvõimalustest ning teeb võrgustikutööd teostaja meeskonna ja teistesse asjasse puutuvate osapooltega.

Kõik kolm teenust aitavad tugevdada sihtgruppide sotsiaalset kaasatust, parandada nende eluolu ning pakkuda lähedastele leevendust ja kindlustunnet.

10. Arengukava eesmärkide täitmise plaan 2026.aastal

Rapla valla arengukava tegevuskava 2026–2029 on arengukava rakendamise alusdokument, mis koondab konkreetsemad ja olulisemas tegevused nelja aastases vaates. Tegevuskavast on eelarvete eest vastutajad välja toonud olulisemad 2026. aasta eesmärgid ja tegevused:

Jrk nr	ARENGUKAVA SISU (strateegiline eesmärk ja selle täitmiseks vajalikud tegevused)	Soovitav tulem, millega saab täitmist mõõta	Elluviimise tähtaeg 2026 kvartali täpsusega	Vastutaja (ametikoht)
SE1. Haritud, loovad ja ettevõtlikud inimesed				
T1.1. Kaasaegse ja mitmekülgse hariduse võimaldamine				
1.	Rapla linna lasteaiavõrgu juhtimise optimeerimine.	Naksitralli ja Päkapi lasteadeade ühendasutus alustab tööd.	3. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
2.	Lasteadeade Naksitrall ja Päkapi ühendamise otsus volikogus.	Volikogu võtab vastu otsuse kahe lasteaiaga liitmisest.	1. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
T1.2. Õpetajate ja haridustöötajate toetamine ja motiveerimine				
3.	Pedagoogide tööd tasustatakse palgakorralduse alusel. Karjäärimudeli rakendamine.	Rapla vallas toimub tasustamine vastavalt palga alammääradele.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
4.	Haridustöötajaid tunnustatakse Rapla vallas regulaarselt.	Valla aasta õpetaja laureaadi valimine ja tunnustamine on edukalt läbi viidud.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
5.	Rapla valla haridusmaastiku silmapaistvaid tegevusi tunnustatakse valla tunnustamisüritusel.	Valla aasta haridusauhinna laureaadi on valitud.	1. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
6.	Rapla vallas rakendatakse Haridusministeeriumis ellu kutsutud õpetajate karjäärimudelit.	Vanemõpetaja ja meisterõpetaja karjäärilaste omistamine taotlejatele.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
7.	Rapla valla koolijuhtidega peetakse arenguveestlused, et selgitada välja edasised arenguvajadused.	7 arenguveestlust on läbi viidud.	2. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
T1.3. Noorte võimaluste ja osaluse suurendamine				
8.	Mobiilse noorsootöö võimaluste laiendamine ja rakendamine valla eri piirkondades. Tänavanoorsootöö	Läbi on viidud 10 ühisüritust mobiilse noorsootöö valdkonnas. Tänav	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)

Jrk nr	ARENGUKAVA SISU (strateegiline eesmärk ja selle täitmiseks vajalikud tegevused)	Soovitav tulem, millega saab täitmist mõõta	Elluviimise tähtaeg 2026 kvartali täpsusega	Vastutaja (ametikoht)
	rakendamine valla eri piirkondades – iganädalane töö avalikus ruumis, kord kuus tänavanoorsootöös osalenud noortele suunatud tegevused noortekeskuses (nt filmiõhtud, fotojaht, spordisaali kasutus). Kõik noorsootöötajad läbivad mobiilse noorsootöö koolituse, võimaluse korral noorsootöö arenguprogrammi.	noorsootöö valdkonnas tehakse 40 kontaktset kohtumist (dokumenteeritud). Korraldatud on vähemalt 1 mobiilse noorsootöö koolitus.		
9.	Noortekeskuse ja -tubade füüsilise ruumi ja sisustuse kaasajastamine. Noortetubade mehitamine töötajatega.	Ellu on viidud Kaiu noortekeskuse ja Alu noortetoe remont. Kõik valla noortetoad on kaetud noorsootöötajatega.	3. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
10.	Rapla valla noorteaktiivi tegevuse toetamine ning kaasamine valla otsustusprotsessidesse. Noortevolikogu valimised ja töösse rakendamine.	Rapla valla noortevolikogu on valitud ja 2026. aasta lõpuks on toimunud vähemalt 2 noortevolikogu koosolekut.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
T1.4. Ettevõtlikkuse ja karjääripädevuste arendamine				
T1.5. Huvihariduse ja -tegevuse kättesaadavuse laiendamine				
11.	Mitmekülgne huvitegevus on kättesaadav kõigile soovijatele.	Koolides toimuvad erinevad huviringid. Koostatakse ülevaade ja analüüs võimalusest kultuuri- ja spordikomisjonile.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
12.	Mitmekülgse huvihariduse võimaldamine.	Raplas on toimivad huvikoolid (nii era- kui ka munitsipaal-). Huvikoolide arv võrreldes 2025. aastaga on vähemalt sama.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
13.	Naabervaldade munitsipaalkoolides õppivate õpilaste toetamine.	Rapla vald toetab kõiki Rapla valla elanikke, kes omandavad huviharidust või harrastavad huvitegevust Kehtna, Kohila ja Kose vallas.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
14.	Huvihariduse ja -tegevuse register on kaasajastatud.	Register on värskendatud 2026. aasta andmetega.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
T1.6. Mitmekesise ja elujõulise kultuurielu edendamine				
15.	Rapla Keskraamatukogu ja selle harukogude tegevuse toetamine, võrgustiku säilitamine, teavikute soetamiseks vahendite eraldamine ning füüsilise keskkonna ja tehnikapargi järjepidev uuendamine.	Igal kuul on korraldatud allasutuse koosolek või seminar, aastas on pakutud koduteenindust vähemasti 12 korda, korraldatud on 30 näitust või ekspositsiooni haruraamatukogudes ja 50 näitust keskraamatukogus. Samas mahus on korraldatud avalikkusele suunatud kirjandustemalisi üritusi Rapla keskraamatukogus ja haruraamatukogudes.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)

Jrk nr	ARENGUKAVA SISU (strateegiline eesmärk ja selle täitmiseks vajalikud tegevused)	Soovitav tulem, millega saab täitmist mõõta	Elluviimise tähtaeg 2026 kvartali täpsusega	Vastutaja (ametikoht)
16.	Rapla valla kultuurikeskuste ja rahvamajade tegevuse toetamine ning füüsilise keskkonna ja tehnikapargi järjepidev uuendamine.	Lipa VAK avariitööde teostamine tulenevalt auditi ettekirjutusest. Korraldatud on 150 kultuurisündmust (sh 50 asutuste korraldatud piletimüügiga ja 30 renditasuga üritust). Rapla Kinos on toimunud vähemalt 330 kinoseanssi.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
17.	Kultuuritegevuste ja -projektide ning rahvakultuurikollektiivide tegevuse toetamine läbi projektitoetuste ning laulu- ja tantsupeo protsessis osalevate kollektiivide toetuse kvalifitseeritud juhendajate tasustamiseks.	Välja on antud vähemalt 10 tegevustoetust ja vähemalt 6 kvalifitseeritud rahvakultuuri juhendaja toetust.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
T1.7. Kultuuripärandi väärtustamine ja nähtavaks tegemine				
18.	Rapla valla kultuuripärandi kogumine, uurimine, säilitamine ja vahendamine Rapla Keskraamatukogu ja selle koosseisus oleva Raplamaa Mälukeskuse ning Mahtra Talurahvamuuseumi kaudu.	Valdkonnas on korraldatud 14 näitust, 1 konverents, 4 juhtgrupi koosolekut. Läbi on viidud 8 programmi mäluasutuste baasil. Raplamaa Mälukeskus ja Mahtra Talurahvamuuseum esitavad 2026. aasta lõpus ülevaate oma tegevustest ja koostööst Rapla valla hallatavate asutustega kultuuri- ja spordikomisjonis.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
T1.8. Kultuuritegijate arengu ja koostöövõrgustike toetamine				
19.	Rapla valla kultuuristrateegia ja detailse tegevuskava koostamine, kultuuritegijate võrgustiku käivitamine, koolituskava koostamine ja elluviimine.	Kultuurivaldkonna rahastamispõhimõtted on välja töötatud, loodud on "Mittetulundusliku tegevuse toetamise kord" ja see on esitatud volikogusse arutamiseks. Läbi on viidud 2 ühiskoolitust; toimunud on vähemalt 4 koosolekut kultuuriallüksuste juhtidele eesmärgiga edendada kultuuritegijate võrgustiku koostööd ja planeerida kultuuristrateegia tegevuskava.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
SE2. Terved ja hoitud elanikud				
2.1. Kvaliteetsed ja kättesaadavad sotsiaalteenused kogu elukaare vältel				
20.	"Räägime lastest" meetodi rakendamine – vanemlike oskuste võimestamine.	Meetod on töösse rakendatud, tulemust on esitletud sotsiaal- ja tervisekomisjonis.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
21.	"Vabatahtlikud Seltsilised" koduteenuse lisakomponendiks.	Teenuse on välja töötatud ja pakutakse koduteenuse lisana.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)

Jrk nr	ARENGUKAVA SISU (strateegiline eesmärk ja selle täitmiseks vajalikud tegevused)	Soovitav tulem, millega saab täitmist mõõta	Elluviimise tähtaeg 2026 kvartali täpsusega	Vastutaja (ametikoht)
22.	Päevahoiuteenuse jätkamise vajaduse kaardistamine.	Kaardistus on ellu viidud, selle põhjal on tehtud analüüs teenusega jätkamiseks. Esitlus sotsiaal- ja tervisekomisjonis.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
23.	Piirkondlike päevakeskuste kujundamine ja käivitamine.	Lisaks Rapla päevakeskusele on alustanud tööd vähemalt 1 piirkondlik päevakeskus.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
T2.2. Ligipääsetav ja turvaline teenuste ja liikumistaristu				
24.	Turvalise elukeskkonna programm. Läbirääkimised ja kokkulepped majandus osakonnaga tegevuse sisu arendamiseks.	Toimunud on töökoosolekud. Loodud on edasine tegevusplaan.	4. kvartal	abivallavanem (sotsiaalvaldkond) ja abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
T2.3. Esmatasandi tervishoiuteenuste tugevdamine				
25.	Esmatasandi tervishoiuteenuste motivatsioonipaketi loomine.	Motivatsioonipakett on välja töötatud. Koostatud dokument on esitatud sotsiaal- ja tervisekomisjonile.	4. kvartal	abivallavanem (sotsiaalvaldkond) ja abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
T2.4. Laialdased ja kaasavad liikumis- ja sportimisvõimalused				
26.	Läbirääkimised ja kokkulepped kultuuri- ja spordiosakonnas tegevuse sisu arendamiseks.	Toimunud on töökoosolekud. Loodud on edasine tegevusplaan.	4. kvartal	abivallavanem (sotsiaalvaldkond) ja abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
T2.5. Kriisivalmiduse ja turvalisuse tõhustamine				
27.	Üksikute vanemaealiste, erivajadusega elanike, liikumiskustega elanike ja perede kaardistamine.	Olukord on kaardistatud, kaardistuse tulemused esitatud valla kriisikomisjonile.	4. kvartal	abivallavanem (sotsiaalvaldkond) ja abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
SE3. Tugevad ja kaasatud kogukonnad				
T3.1. Valla tasakaalustatud arengu tagamine kogu territooriumil				
28.	Rapla valla piirkonnad on kaardistatud arenguvajaduste alusel.	Kogukonna komisjonile esitatakse ülevaade kaardistuse tulemustest ja pakutakse välja edasised prioriteetsed tegevused.	2. kvartal	kogukonnavanem
T3.2. Külaseltside ja kogukondlike ühenduste võimestamine				
29.	Kogukonnakeskuste arendamine ja käigus hoidmine kõigis valla piirkondades.	Kabala kogukonnakeskuse (kool + raamatukogu + kogukonnaruumid) eelprojekteerimiseks on leping sõlmitud.	3. kvartal	abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus) ja kogukonnavanem
T3.3. Külavanemate võrgustiku tugevdamine ja kaasamine				
30.	Kõneisikute kaardistus ja kokkulepete sõlmimine info edastuseks.	On loodud loetelu piirkondade kõneisikutest ning läbi viidud koosolekud, kus on lepitud kokku põhimõtted info edastamise kohta. Tulemuse ülevaade kogukonnakomisjonis.	4. kvartal	kogukonnavanem

Jrk nr	ARENGUKAVA SISU (strateegiline eesmärk ja selle täitmiseks vajalikud tegevused)	Soovitav tulem, millega saab täitmist mõõta	Elluviimise tähtaeg 2026 kvartali täpsusega	Vastutaja (ametikoht)
T3.4. Avatud ja sisuline suhtlus valla ja kogukondade vahel				
31.	Piirkondadega kohtumiste korraldus (regulaarne).	Läbi on viidud vähemalt 2 kohtumist igas Rapla valla 4 piirkonnas.	4. kvartal	kogukonnavanem
T3.5. Kogukondade osalemine kohaliku elu korraldamisel				
32.	Rapla valla loodud elanike kaasamise praktikate parem nähtavus.	Valla kodulehel on koondatud erinevad hetkel kasutatavad kaasamise vormid ühte kaasamise portaali.	3. kvartal	kogukonnavanem
T3.6. Piirkondade omavahelise koostöö ja sidususe suurendamine				
33.	Sõlmitud on kokkulepped kas kaasava eelarve taastamiseks või piirkondliku tegevuse toetus.	2027. aasta eelarves on arvestatud vahendid kogukondliku elu toetamiseks.	3. kvartal	kogukonnavanem
SE4. Puhas loodus ja kestlik elukorraldus				
T4.1. Looduspärandi hoidmine ja väärtustamine				
34.	Pargihoolduskavade tegevusplaani loomine.	Rapla valla munitsipaalalal asuvate parkide kohta on koostatud kava, kuidas nende parkide edasist hooldust korraldatakse (kus on vajalikud hoolduskavade koostamine, kus on vajalik projekteerimine ning millised on ressursside vajadused ja tegevuste prioriteedid).	3. kvartal	abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
T4.2. Kestliku elukorralduse põhimõtete teadvustamine ja rakendamine, arenduste (taristu) planeerimine				
35.	Rapla valla üldplaneeringu vastuvõtmine – loodav üldplaneering tagab kestlikkuse ja arengu mõjude kaalumise ja võimaluse korral üksteisega arvestamise.	Volikogu võtab üldplaneeringu vastu ja suunab avalikule arutelule.	2. kvartal	abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
36.	Rapla valla üldplaneeringu kehtestamine.	Volikogu kehtestab üldplaneeringu (on ajalises sõltuvuses avalike arutelude tulemustest).	4. kvartal	abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
T4.3. Loodusturismi ja matkaradade taristu arendamine				
T4.4. Jäätmemajanduse edendamine ja ringmajanduse põhimõtete rakendamine				
37.	Rapla valla jäätmete liigiti kogumise infosüsteemi ja teavituse parendamine.	On loodud uus GIS-rakendus selgema ja ülevaatliku info andmiseks, kodulehele loodud infomaterjalid elanikele liigiti jäätmete kogumise tutvustamiseks. Ilmunud on teabeleht Rapla Teatajas elanikele liigiti jäätmete kogumise süsteemi selgitamiseks.	4. kvartal	abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
T4.5. Energiajulgeolek ja säästlik energiatootmine				
38.	Rapla valla investeeringuna planeeritavate hoonete energiatõhususe tagamine.	Kogukonnapõhise toetatud eluase - teenusmaja valminud eelprojekt tagab liginullenergiahoone lahenduse.	2. kvartal	abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)

Jrk nr	ARENGUKAVA SISU (strateegiline eesmärk ja selle täitmiseks vajalikud tegevused)	Soovitav tulem, millega saab täitmist mõõta	Elluviimise tähtaeg 2026 kvartali täpsusega	Vastutaja (ametikoht)
T4.6. Keskkonnahoidlik sündmuskorraldus				
39.	Keskkonnahoidliku sündmuskorralduse juhendmaterjali koostamine ja levitamine ning korraldajate koolitamine.	Läbi on viidud infotund sündmuste korraldajatele.	2. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
SE5. Elu- ja ettevõtluskeskkonda toetavad teenused				
T5.1. Rapla kui maakondliku tömbekeskuse arendamine ja rolli tugevdamine				
40.	Üleriigilise ruumilise planeeringu (ÜRP) 2050 eelnõus Rapla kui tömbekeskuse (piirkondlik linn) rolli kaitsmine koos Raplamaa Omavalitsusliiduga.	ÜRP 2050 kehtestatakse lahendusega, kus Rapla kuulub piirkondliku linna staatusesse.	4. kvartal	vallavanem
T5.2. Kiire, kasutajasõbralik ja professionaalne asjaajamine				
41.	Valla vara analüüsi koostamine, selle alusel kulutõhusamaks haldamiseks ettepanekute tegemine.	Valminud on analüüs valla kasutuses olevast varast ja see on esitatud koos ettepanekutega majandus- ja keskkonnamisjonile.	3. kvartal	abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
T5.3. Elamumajanduse edendamine				
42.	Hoonete projekteerimistingimuste menetluste ajakulu vähendamine.	Ehitusregistri infoportaali andmete alusel oli hoonete 2025. aasta projekteerimistingimuste mediaanajakulu menetlusel Rapla vallas 57 päeva (Eesti keskmine 40). Eesmärk on ajakulu vähendamine 10%.	4. kvartal	abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
T5.4. Ettevõtlus- ja tööstusalade arendamine				
43.	Maa- ja Ruumiameti loodud kaardirakenduse tööstusalade kihi andmete täiendamine.	Rapla vallas esitatud tööstusalade andmestik on 100% täidetud ajakohase infoga.	3. kvartal	abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus) ja arendusjuht
T5.5. Ettevõtjate koostöövõrgustiku ja infovahetuse tugevdamine				
44.	Rapla valla ettevõtjate foorumi ellu kutsumine.	Läbi on viidud vähemalt 1 Rapla valla ettevõtjate foorum. Saavutatud on kokkulepe foorumi edaspidise regulaarsuse osas ja formaadis.	4. kvartal	vallavanem
T5.6. Nutika, teadmispõhise ja kõrge lisandväärtusega ettevõtluse väärtustamine				
T5.7. Kohaliku toidu ja toidujulgeoleku toetamine				
SE6. Kiired ja toimivad ühendused				
T6.1. Kaasaegse ja toimiva valla teedevõrgu järjepidev arendamine				
45.	Teehoiu investeeringute kava alusel teedevõrgu arendamine kogu vallas.	Kinnitatud Rapla valla teehoiu investeeringute kava 2026–2029.	1. kvartal	abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
46.	Vajalike hangete läbiviimine teehoiu investeeringute kava 2026. aasta tegevuste elluviimiseks.	Teehoiu kava 2026. aasta tegevuste elluviimiseks on lepingud sõlmitud.	2. kvartal	abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
T6.2. Elanike vajadustest lähtuva kergliiklusteede võrgustiku laiendamine				

Jrk nr	ARENGUKAVA SISU (strateegiline eesmärk ja selle täitmiseks vajalikud tegevused)	Soovitav tulem, millega saab täitmist mõõta	Elluviimise tähtaeg 2026 kvartali täpsusega	Vastutaja (ametikoht)
47.	Kergliiklusteede kavandamine prioriteetidest lähtuvalt.	On loodud kergteede võrgustiku arendamise plaan, kus on ka määratud kergteede rajamise prioriteetid. Kava on esitatud majandus- ja keskkonnamisjonile.	4. kvartal	abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
T6.3. Tõhusa ja mugava ühistranspordivõrgu arendamine				
48.	Valla piire ületava koolitranspordi võrgu osas pikajaliste kokkulepete saavutamine.	Üle valla piiride liikuva koolitranspordi võrgu osas on sõlmitud pikaajalised kokkulepped naabervaldadega.	2. kvartal	abivallavanem (sotsiaalvaldkond) ja abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
T6.4. Kiire ja usaldusväärse internetiühenduse kindlustamine kogu vallas				
T6.5. Rail Balticu võimaluste maksimaalne kasutamine valla arengu heaks				
49.	Rapla linna ja Rail Baltiuc Rapla peatuse ühenduse planeerimine.	Välja on töötatud erinevate liikumisviiside jaoks optimaalsed ühenduste skeemid.	4. kvartal	abivallavanem (majandus, planeerimine ja arendus)
E7. Atraktiivne ja hinnatud sihtkoht				
T7.1. Kultuuri-, loodus- ja sporditurismi arendamine				
T7.2. Turismitaristu arendamise toetamine				
50.	Rapla valla kandikeskustesse olulisemaid vaatamisväärsusi tutvustavate infotahvlite koostamine ja paigaldus.	Läbi on viidud kantide kaardistus. Tulemuseks on dokument, mida esitatakse Rapla VV-le ja kogukonnamisjonile.	4. kvartal	kogukonnavanem
T7.3. Kohaturunduse ja nähtavuse süsteemne arendamine				
51.	Valla sündmuste toetussüsteemi ja -põhimõtete arendamine, et soodustada professionaalselt korraldatud ning turismipotentsiaaliga kultuuri-, kogukonna- ja spordiüritusi.	Rapla valla toetusel toimuvad järgmised suurüritused: Rapla vald 135; Naiste Ööde Filmifestival; Rapla valla laulukarussell 2026; Miss Raplamaa; XVI Raplamaa kandlepäev; suvelavastus "Jane Eyre"; võidupüha paraad ja maakaitsepäev Raplas; Väikelinna Teatri etendus "Ristirahvas II" Kuusikul; Rapla kirikumuusika Festival; XIX Juuru Orelisuvi "Imet tabamas"; Rapla Melu; Enn Vetemaa 90. sünniaastapäevale pühendatud konverents Lipal; kultuurifestival Särin; Pärdi Päevad Raplas; Filmifestival Kaader; Rapla Jõulumaa.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)
T7.4. Külastajatekondade disain ja kvaliteedi tõstmine				
T7.5. Sündmuste ja festivalide kui sihtkoha arendamise vahendite toetamine				

Jrk nr	ARENGUKAVA SISU (strateegiline eesmärk ja selle täitmiseks vajalikud tegevused)	Soovitav tulem, millega saab täitmist mõõta	Elluviimise tähtaeg 2026 kvartali täpsusega	Vastutaja (ametikoht)
52.	Valla sündmuste toetussüsteemi ja -põhimõtete arendamine, et soodustada professionaalselt korraldatud ning turismipotentsiaaliga kultuuri-, kogukonna- ja spordiüritusi.	Kohandatud määrus "Mittetulundusliku tegevuse toetamise kord" on kehtestatud.	4. kvartal	abivallavanem (haridus, kultuur, sport ja sotsiaal)

Koostas:
Küllike Orul
Finantsjuht

Heiti Vahtra
Arendusjuht